

UCHWAŁA NR XXVII/232/2017

RADY GMINY CHYBIE

z dnia 27 czerwca 2017r.

w sprawie: przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie na lata 2016-2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016r. poz. 446, z późn. zm.), na wniosek Wójta Gminy Chybie,

Rada Gminy Chybie

uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjąć „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Chybie na lata 2016-2023” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

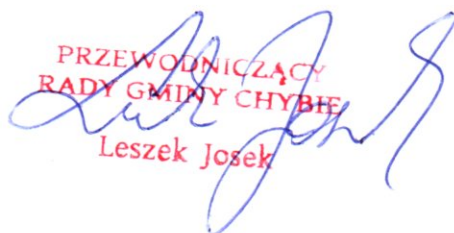
§ 2

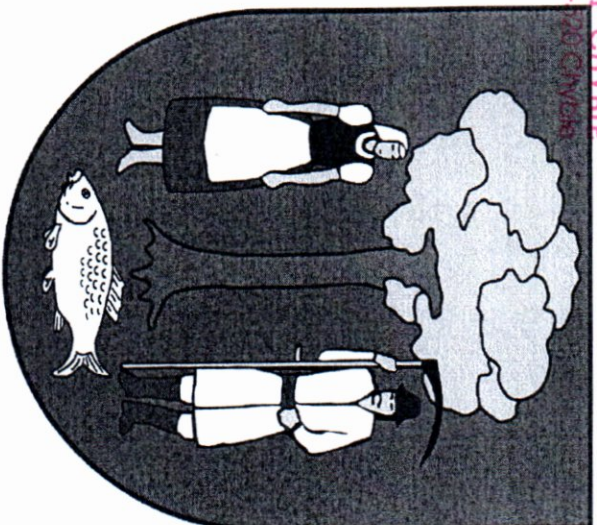
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chybie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CHYBIE**
Leszek Jasek

Opracowanie:

Future Green Innovations S.A.

ul. Podole 60

30 - 394 Kraków

Telefon: +48 12 632 41 29

Fax: +48 12 418 26 30

E-mail: office@greenfuture-projekt.pl

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY CHYBIE NA LATA 2016 – 2023

Opracował zespół w składzie:

mgr Agnieszka Borcz

mgr inż. Karina Cor

mgr inż. Małgorzata Madej

mgr inż. Anna Blak-Piszczek

mgr inż. Iga Pikul

mgr Piotr Kubisiak

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	4	1. Diagnoza problemów w gminie na podstawie badań ankietowych mieszkańców	52
1.	Wstęp	4	2. Analiza uwarunkowań rozwoju gminy – analiza SWOT	62
2.	Zakres pojęciowy	4	4. Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych	64
3.	Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	6	5. Obszary rewitalizacji	74
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY CHYBIE	10	6. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych obszaru rewitalizacji	79
1.	Polożenie gminy	10	7. Cele rewitalizacji i okres programowania	80
2.	Rys historyczny	12	8. Wzja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji	82
3.	Klimat	13	9. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	84
4.	Wody powierzchniowe i podziemne	13	10. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	96
5.	Gleby	15	11. Harmonogram realizacji programu	102
6.	Strefa przestrzenno-funkcjonalna, strefa środowiskowa i strefa techniczna	15	12. Finansowanie programu	103
6.1.	Struktura użytkowania gruntów w gminie	15	13. System zarządzania Lokalnego Programu Rewitalizacji	105
6.2.	Stan środowiska	17	14. Komplementarność procesu rewitalizacji	109
6.3.	Diagnoza przyrodnicza	19	14.1. Komplementarność przestrzenna	109
6.4.	Obszary zabudowane	22	14.2. Komplementarność problemowa	110
6.5.	Infrastruktura techniczna	24	14.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	114
6.6.	Struktura zabudowy	28	14.4. Komplementarność międzykresowa	114
7.	Strefa gospodarcza	29	14.5. Komplementarność źródeł finansowania	117
7.1.	Struktura działalności gospodarczej	29	15. Monitorowanie i ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji	118
7.2.	Budżet gminy	31	16. Partycypacja społeczna w procesie przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	122
8.	Strefa społeczna i kulturowa	34	16.1. Diagnozowanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	123
8.1.	Struktura demograficzna	34	16.2. Programowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji	125
8.2.	Oświata i poziom wykształcenia	36	16.3. Mechanizmy włączania intereariuszy w proces rewitalizacji na etapie wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	126
8.3.	Bezpieczeństwo w gminie	42	16.4. Partycypacja społeczna na etapie monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	128
8.4.	Turystyka i rekreacja	43	17. Ocena oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji	129
8.5.	Kultura i sport	44	BIBLIOGRAFIA	130
8.6.	Pomoc społeczna	47	STRONY INTERNETOWE	131
8.7.	Bezrobocie	49	SPIS TABEL	131
8.8.	Ochrona zdrowia	50	SPIS WYKRESÓW	133
8.9.	Organizacje pozarządowe	50	SPIS RYSUNKÓW	134
III.	ZAKOŁOŻENIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	52		

1. WPROWADZENIE

1. Wstęp

Lokalny Program Rewitalizacji jest to wieloletni program opisujący stan i stopień degradacji terenu w kilku płaszczyznach: społecznej, gospodarczej, przestrzennie-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Aktualny stan opisywany jest za pomocą wskaźników ekonomicznych oraz społecznych. Celem takiego programu jest opracowanie planów realizacji konkretnych działań oraz systemu ich wdrażania, mających na celu wyprovokowanie analizowanego obszaru z niekorzystnej sytuacji, poprzez nadanie mu nowych funkcji lub przywrócenie starych. Program jest opracowywany i uchwalany przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) oraz na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.). Gminy, które go uchwały mają możliwość ubiegania się o wsparcie działań związanych z rewitalizacją. Środki można pozyskać z regionalnych programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Należy jednak zaznaczyć, że Lokalny Program Rewitalizacji nie jest zamkniętym dokumentem, zawierającym gotowe rozwiązania i projekty, gwarantującym zawsze pozytywne decyzje w kwestii ubiegania się np. o środki unijne.

2. Zakres pojęciowy

Rewitalizacja - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestżeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy

4

władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiedzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzennie-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów wiejskich, ale także miast. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w definicji „stan kryzysowy”, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być

5

podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojaskowe lub pokolejowe, wyłączenie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzennie-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej,

Projekt rewitalizacyjny - projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

3. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Chybie pozostaje w zgodności z innymi dokumentami dotyczącymi rozwoju tego obszaru. Wzajemna komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi podniesie efektywność podejmowanych działań oraz prawdopodobieństwo realizacji inwestycji. Opracowane działania rewitalizacyjne będą spójne z takimi dokumentami jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”;
- Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2015 – 2025;
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chybie;
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chybie.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” stanowi jeden z najważniejszych dokumentów w województwie, a planowanie rozwoju jest kluczowym zadaniem samorządu terytorialnego zorientowanym na rozwiązywanie problemów i na podnoszenie konkurencyjności regionu.

Wizja rozwoju województwa śląskiego zawarta w Strategii mówi, że dbając o zrównowozony i harmonijny rozwój województwa śląskiego, należy dążyć do jak najlepszego wykorzystania pozytywnych tendencji zmian oraz przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom, tak by stworzyć warunki dla rozwoju mieszkańców, przedsiębiorstw i organizacji w globalnej konkurencji. Osiągnięcie zarysowanej wizji wymaga określenia obszarów priorytetowych, w ramach których sformułowane będą cele strategiczne. W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego wybrano cztery obszary priorytetowe:

- **NOWOCZESNA GOSPODARKA**

Cel strategiczny: województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność

- **SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW**

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie

- **PRZESTRZEŃ**

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni

- **RELACJE Z OTOCZENIEM**

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy

Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2015 – 2025 jest dokumentem, który wyznacza kluczowe kierunki rozwoju podstawowej jednostki samorządu terytorialnego. Określa wizję, misję oraz cele strategiczne, operacyjne i poszczególnie typy zadań.

Opracowane projekty i działania rewitalizacyjne będą spójne z trzema poniższymi celami strategicznymi i wyznaczonymi w ramach nich celami operacyjnymi:

1. ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM BEZPIECZEŃSTWA I DOSTĘPU DO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ Z POSZANOWANIEM OCHRONY ŚRODOWISKA
 - 1.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, w tym drogowej, kanalizacyjnej, wodociągowej i energetycznej
 - 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego
 - 1.3. Dbałość o stan środowiska naturalnego, dążenie do jego poprawy i promowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców
 - 1.4. Tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej z uwzględnieniem potencjału społeczno - gospodarczego gminy
2. TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI SEKTORA MŚP Z WYKORZYSTANIEM POTENCJAŁU GMINY
 - 2.1. Promowanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i zwiększenie jej potencjału inwestycyjnego
 - 2.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej
 - 2.3. Wspieranie działalności nakierowanej na rozwój gospodarczy, z wykorzystaniem walorów turystyczno - przyrodniczych, w tym związanych z obszarem NATURA 2000
 - 2.4. Integrowanie działań wpływających na rozwój lokalnego rynku pracy
3. INWESTOWANIE W SPERĘ SPOŁECZNĄ ZAPEWNIAJĄCĄ ROZWOJ MIESZKAŃCÓW Z POSZANOWANIEM TRADYCJI I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
 - 3.1. Promowanie gminy jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania
 - 3.2. Promowanie postaw prospołecznych i angażowanie mieszkańców w życie społeczne gminy
 - 3.3. Utrzymanie wysokiego poziomu edukacji i zapewnienie nowoczesnej infrastruktury
 - 3.4. Zapewnienie dostępu do oferty dodatkowych szkoleń, podnoszących kwalifikacje i rozwijających zainteresowania oraz pasje mieszkańców, a także pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży
 - 3.5. Wspieranie współpracy partnerskiej, w tym współpracy transgranicznej
 - 3.6. Zachowanie lokalnego dziedzictwa, wspieranie kultury i poszerzanie oferty kulturalnej

8

- 3.7. Wspieranie realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz poszanowanie potrzeb osób niepełnosprawnych
- 3.8. Wspieranie rozwoju sportu i rekreacji wśród mieszkańców
- 3.9. Poszerzanie oferty opieki zdrowotnej

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chybie jest jednym z dokumentów stanowiących podstawę działania władz gminy, na którego podstawie realizowane są publiczne inwestycje i wydawane decyzje o warunkach zabudowy. Plan zagospodarowania przestrzennego dokładnie określa przeznaczenie budynków i charakterystykę zabudowy określając, które obszary w gminie zarezerwowane są pod budownictwo jednorodzinne, które pod terenu usługowe lub tereny aktywności gospodarczej. Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zawarte w niniejszym dokumencie zostały zaplanowane w zgodzie z postanowieniami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Chybie.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020 jest okresowym dokumentem planistycznym i realizowana będzie w latach 2014-2020. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy, pokrywa się on ze Strategią Rozwoju Kraju 2020, Strategią rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Dokument ten został opracowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu, przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych i analiz, materiałów przygotowanych przez referaty Urzędu Gminy w Chybiu, jednostki organizacyjne gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Cieszyne, Policję, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych z założenia jest dokumentem otwartym. Przyjęte cele i działania będą podlegać wnikliwej ocenie. Pozwoli to na reagowanie na nowe, pojawiające się wyzwania i podjęcie środków zaradczych.

Koordynatorem wdrażania celów i założeń Strategii zgodnie z ustawą o Pomocy Społecznej będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu, którego pracownicy liczą na to, że opracowana strategia stworzy nową jakość w dialogu społecznym Gminy Chybie i pomoże w rozwiązywaniu problemów społecznych.

9

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chybie jest dokumentem planistycznym, nie jest on jednak aktem prawa miejscowego. Mimo to ustalenia studium określające kierunki zagospodarowania przestrzennego są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

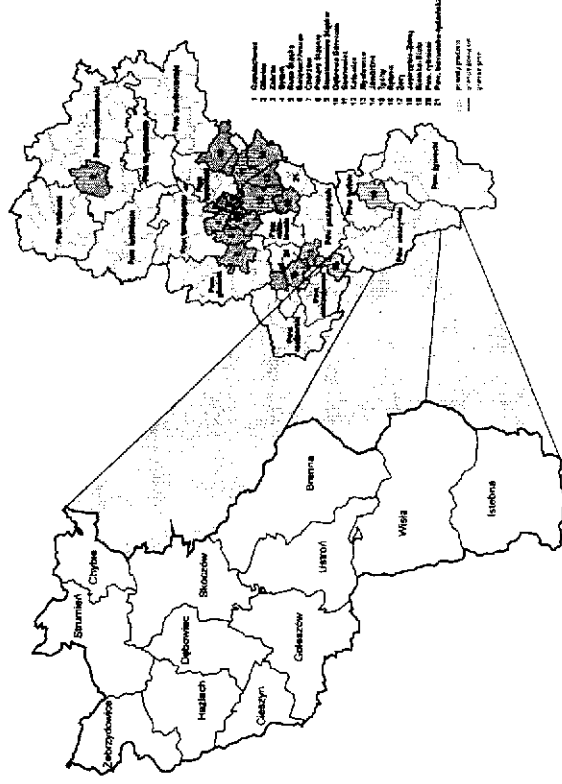
Studium stanowi jedną z podstaw realizacji zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe. Ustalenia studium uwzględnia się przy sporządzaniu planów rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię i ich aktualizacji oraz wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Studium jest podstawą tworzenia gminnego zasobu nieruchomości oraz jedną z podstaw ustalania przeznaczenia nieruchomości na potrzeby określania wartości nieruchomości.

Celem sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

II. CHRAKTERYSTYKA GMINY CHYBIE

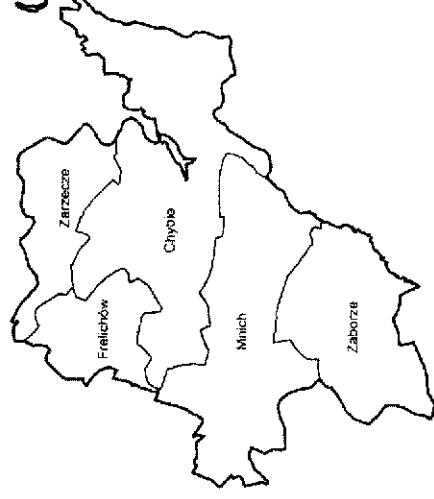
1. Położenie gminy

Chybie to gmina wiejska, położona na południowym skraju województwa śląskiego, w północno-wschodniej części powiatu cieszyńskiego (Rysunek 1). Od północy sąsiaduje poprzez Zbiornik Goczałkowski z gminą Goczałkowice Zdrój, która leży w powiecie pszczyńskim. Od wschodu graniczy z gminą Czechowice-Dziedzice, od południowego-wschodu z gminą Jasienica, które znajdują się w powiecie bielskim. Ponadto sąsiaduje od zachodu z gminą Strumień, a od południa z gminą Skoczów. Gmina Chybie zajmuje powierzchnię 31,75 km² oraz obejmuje terytorialnie 5 sołectw: Chybie, Mnich, Frelichów, Zaborze oraz Zarzeczce (Rysunek 2). Siedziba gminy usytuowana jest w miejscowości Chybie.

Rysunek 1. Gmina Chybie na tle województwa śląskiego i powiatu cieszyńskiego

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Gmina Chybie z podziałem na sołectwa

Źródło: [www.wikwand.com/pl/Chybie_\(gmina\)](http://www.wikwand.com/pl/Chybie_(gmina))

Gmina Chybie leży w zakolu górnej Wisły, w Kotlinie Oświęcimskiej. Średnia wysokość terenu to 254 m n.p.m. Wzdłuż ciągów komunikacyjnych, szczególnie na północ i południe od linii kolejowej Katowice – Zebrydówce oraz po obu stronach drogi powiatowej Strumień – Jasienica koncentruje się układ urbanistyczny gminy. Obszary zwartej zabudowy występują również wzdłuż dróg prowadzących z centrum gminy do sołectwa. Na pozostałym terenie zabudowa ma charakter rozproszony.

2. Rys historyczny

Pierwsze wzmianki odnoszące się do Chybia pochodzą z przełomu XVI i XVII wieku, jednak o Zarzeczcu napisano już w dokumentach z 1223 r. Początki wzmoczonego osadnictwa datuje się na przełom XVI i XVII wieku.

Geneza powstania miejscowości Frelchtów związana jest z założonym przez Komorę Cieszyńską folwarku o nazwie Fröhlichhof ok. 1698 roku. Początki Minicha określa się na koniec XVI i początek XVII wieku. Osada ta położona była na wałach zbiorników wodnych, w tym stawu o nazwie Minich, od którego pochodzi jej nazwa. Inna historia związana z pochodzeniem nazwy mówi o mieszkających na tym terenie zakonnikach noszących stroje i kaptury mnisz, którzy prowadzili pustelniczy tryb życia. Natomiast pierwsze wzmianki o Zaborzu pochodzą z 1574 r., a następnie z dzieł Strumienia w XVII wieku, gdzie Zaborze nazywane jest Podpieńściec.

Nazwę gminy dr Robert Mrózek tłumaczy od słowa „chyb” jako „las wysoki z drzewem budulcowym”. Etymologia ludowa opiera się na legendzie o złoślimy księciu pszczyńskim, który chciał przegrodzić bieg Wisły aby zalać tutejsze tereny, ale „chybło” (zabrał) wody.

Położenie miejscowości Chybie na grząskich i wilgotnych terenach zdeterminowało kierunek oraz szybkość rozwoju, które stało się ośrodkiem hodowli ryb. W grudniu 1855 r. oddano do użytku linię Bogumin-Dziedzice, jeden z odcinków Cesarstwo-Królewskiej Uprzywilejowanej Kolei Północnej Cesarza Ferdynanda. A w latach 1856 – 1880 wybudowano linię kolejową, łączącą Zebrydówce z Czechowicami, przebiegającą przez Chybie, co przyczyniło się do przyspieszenia rozwoju obszaru. Pod koniec XIX wieku na terenie Chybia powstała cukrownia – duży zakład przemysłowy, który przez następne lata stanowił wizytówkę miejscowości. Jednak jej nieudana restrukturyzacja stała się jedną z przyczyn obecnych problemów gminy.

W 1955 r. zdecydowano, że meandry rzeki Wisły i rozlane wzdłuż niej stawy ma zastąpić wielkie jezioro zaporowe. W związku z tym pod wodą znalazła się znaczna część zabudowy Zarzeczca, a powstały sztuczny zalew (Zbiornik Goczałkowicki) stał się jednym z ulubionych miejsc dla wędkarzy.

3. Klimat

Na obszarze Gminy Chybie panuje umiarkowany klimat, który charakteryzuje się zwiększoną wilgotnością powietrza i dużą częstotliwością występowania zamglenia i mgieł. Spowodowane jest głównie bliskością Zbiornika Goczałkowickiego.

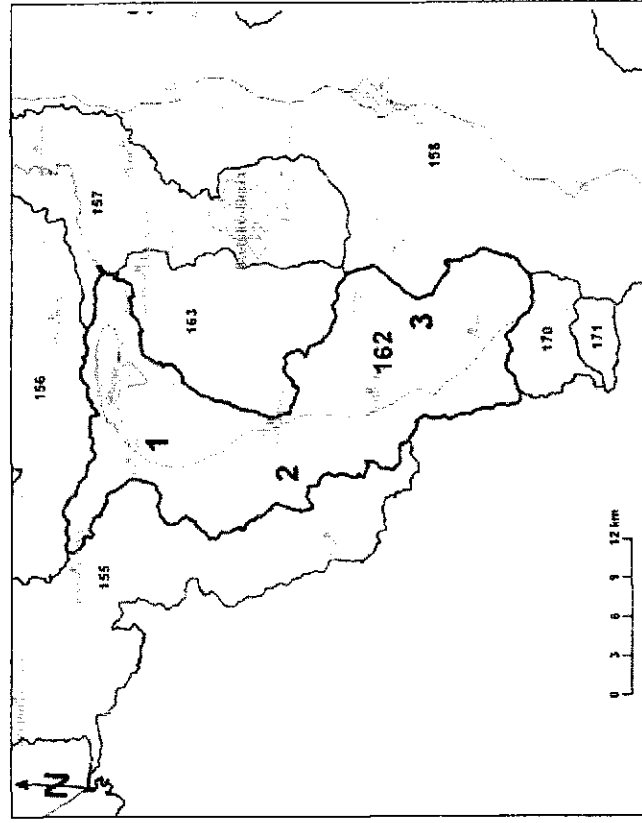
W gminie przeważają wiatry z kierunków południowych i południowo-zachodnich, a średnia roczna ilość opadów wynosi 883 mm. Średnia roczna temperatura to 8°C, w lecie sięga 16°C. Ilość dni w roku z przymrozkami wacha się w granicach 100 – 120 dni, z mrozem: 30 – 35 dni, natomiast długość okresu wegetacyjnego trwa od 200 do 220 dni w roku.

4. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Chybie położona jest w obrębie zlewni Wisły. Obszar gminy odwadniany jest w znacznym stopniu do Zbiornika Goczałkowickiego. Potok Bajerka odwadnia wschodni fragment gminy i zasila dwa kompleksy stawów rybnych w Zaborzu i Minichu. Według podziału kraju na jednostki hydrogeologiczne wg Paczyńskiego i Sadurskiego gmina leży w prowincji Wisły, w regionie Górnej Wisły i subregionie Karpaty Zewnętrzne. Zasoby wód powierzchniowych gminy to przede wszystkim Zbiornik Goczałkowicki, który został zbudowany w latach 1950-1955 na 67 km biegu Małej Wisły. Jest on największym zbiornikiem zaporowym w południowej Polsce. Powierzchnia zbiornika wynosi 2990 ha, a objętość 120 mln m³ wody, przy rzędnej eksploatacyjnej 255,5 m n.p.m. Przy maksymalnym spiętrzeniu 257 m n.p.m. ma objętość 174 mln m³ przy powierzchni 3200 ha. Zbiornik pełni funkcje przeciwpowodziowe, chroni dolinę poniżej zapory, zatrzymując i łagodząc falę powodziową. Ponadto Zbiornik Goczałkowicki zaopatruje w wodę pitną Górny Śląsk. Ujęcie i Stację Uzdatniania Wody eksploatuje Zakład Produkcji Wody w Goczałkowicach, należący do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągowego. Woda po uzdatnieniu

dostarczana jest do aglomeracji katowickiej w ilości 220 tys. m³/ dobę i rybnickiej w ilości 40 tys. m³/dobę.

Gmina Chybie leży na terenie jednolitych części wód podziemnych JCWPd 162, gdzie wody podziemne związane są głównie z utworami czwartorzędowymi, kredowymi, karbonu górnego oraz utworami neogenu. Szczególną cechą JCWPd 162 są licznie, ujęte źródła i znaczny odpływ powierzchniowy. Ponadto w obrębie Gminy Chybie nie występuje żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Na rysunku 3 przedstawiono jednolite części wód podziemnych analizowanej Gminy.

Rysunek 3. Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Chybie

Źródło: www.psh.gov.pl

5. Gleby

Obszar Gminy Chybie zdominowany jest przez gleby charakterystyczne dla terenów rzecznych, takich jak: mady lekkie i średnie. Gleby podścielone są piaskiem i żwirem na głębokości od 60 do 100 cm. Na tym terenie gleby zaliczają się do IV i po części do III klasy bonitacyjnej, co oznacza, że gleby orne są średnio dobrej oraz średniej jakości. Gleby w gminie w większości są lekko lub średnio zakwaszone i wymagają wapnowania, jednak nie są one zanieczyszczone, a posiadają jedynie nieznacznie podwyższony poziom metali.

6. Strefa przestrzenno-funkcyjna, strefa środowiskowa i strefa techniczna

6.1. Struktura użytkowania gruntów w gminie

Całkowita powierzchnia Gminy Chybie wynosi 3 175 ha, a struktura użytkowania gruntów kształtuje się następująco:

- Użytki rolne – ogółem: 1842 ha, w tym:
 - grunty orne - 1036 ha
 - sady - 6 ha
 - łąki trwałe - 182 ha
 - pastwiska trwałe - 247 ha
 - grunty rolne zabudowane - 72 ha
 - grunty pod stawami - 282 ha
 - grunty pod rowami - 17 ha
- Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – ogółem: 883 ha, w tym:
 - lasy - 876 ha
 - grunty zadrzewione i zakrzewione - 7 ha
- Grunty pod wodami – ogółem: 11 ha, w tym:
 - pod wodami płynącymi - 10 ha
 - pod wodami stojącymi - 1 ha
- Grunty zabudowane i zurbanizowane – ogółem: 415 ha, w tym:
 - tereny mieszkaniowe - 199 ha

- tereny przemysłowe - 23 ha
- tereny inne zabudowane - 17 ha
- tereny zurbanizowane niezabudowane - 3 ha
- tereny rekreacji i wypoczynku - 3 ha
- tereny komunikacyjne - drogi - 105 ha
- tereny komunikacyjne – kolejowe - 65 ha
- **Nieuzyski: 21 ha**
- **Tereny różne: 3 ha**

Tabela 1 przedstawia powierzchnię i udział procentowy wybranych rodzajów użytkowania gruntów w analizowanej Gminie.

Tabela 1. Powierzchnia i udział procentowy wybranych rodzajów użytkowania gruntów w Gminie Chybie (stan na dzień 31.12.2014)

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW		
Rodzaj użytkowania gruntu	Powierzchnia [ha]	Udział procentowy
Grunty orne	1036	33 %
Sady	6	0,2 %
Łąki	182	6 %
Pastwiska	247	8 %
Lasy	876	28 %
Grunty pod wodami	11	0,4 %
Grunty zabudowane i zurbanizowane	415	13 %
Nieuzyski	21	0,7 %

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

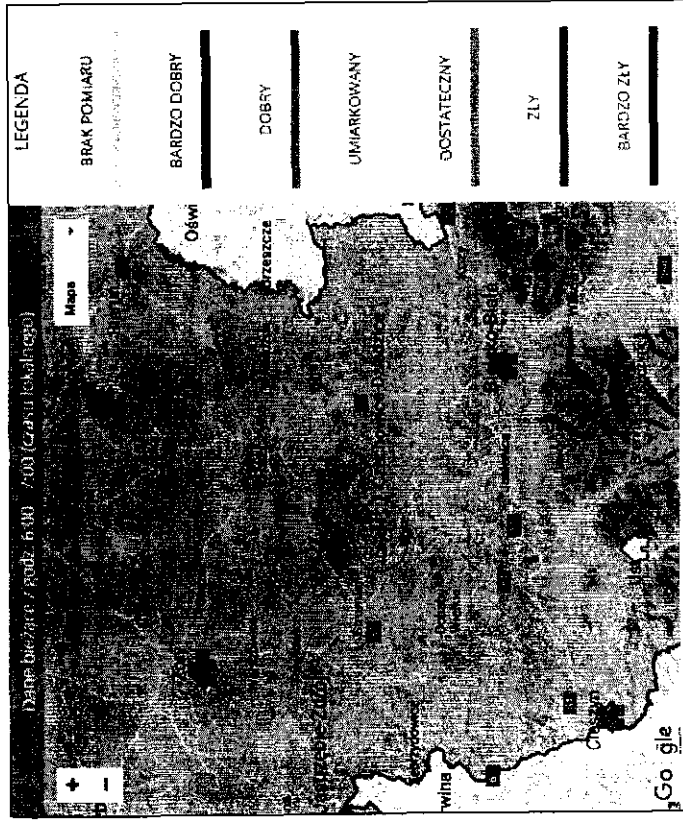
6.2. Stan środowiska

Stan środowiska w Gminie Chybie został określony na podstawie dwóch dokumentów: Programu Ochrony Środowiska Gminy Chybie na lata 2004 – 2015 oraz Raportu o stanie środowiska w województwie śląskim w 2014 r. stworzonego przez WIOŚ w Katowicach.

Postęp cywilizacyjny oraz rozwój gminy wpłynęły na przekształcenie środowiska przyrodniczego. Na obszarze Gminy Chybie na przestrzeni lat powstała sieć drogowa i mieszkalna oraz kompleksy stawów hodowlanych. Zmiany powierzchni ziemi powodowane są głównie przez: składowanie odpadów, przesuszanie lub zawodnienie gruntu, mechaniczne niszczenie gleby, chemiczne zanieczyszczenia gruntów oraz rozwój osadniczy.

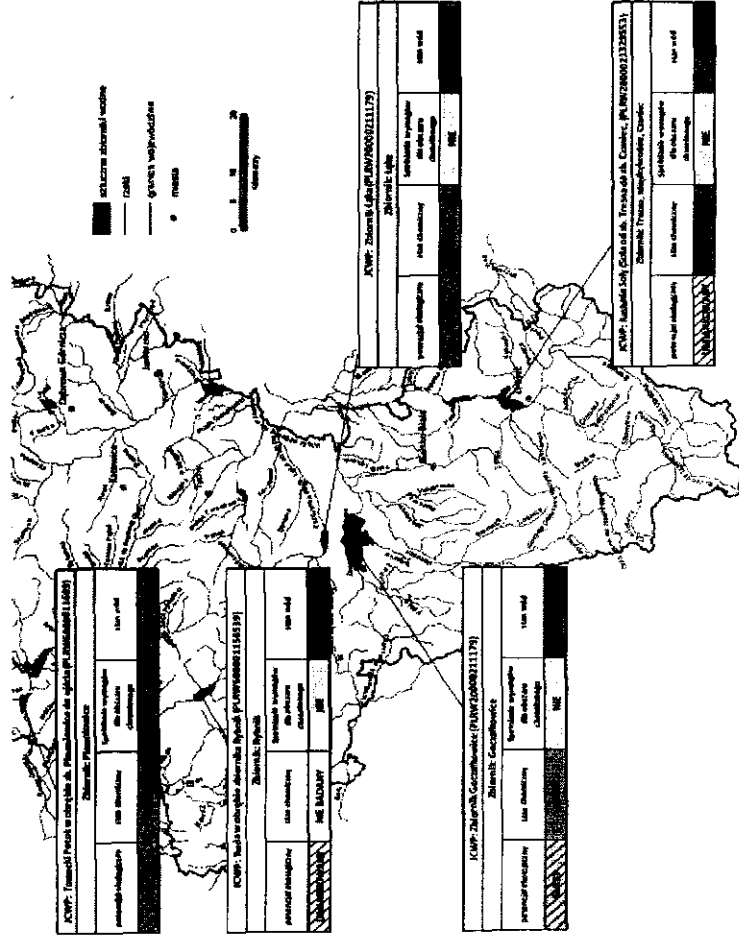
Na terenie gminy hałas powstaje głównie wokół dróg i jest powodowany wzmozonym ruchem pojazdów. Mniejszy hałas mogą powodować maszyny rolnicze użytkowane przez mieszkańców, jednak w gminie nie ma dużych zakładów produkcyjnych oraz przemysłowych, które mogłyby być odpowiedzialne za wzmozony hałas.

W Gminie Chybie nie ma zlokalizowanego punktu monitorującego aktualny stan powietrza. Jednak w pobliżu gminy znajdują się stacje w: Cieszynie, Ustroniu, Bielsko-Białej, Tychach oraz Żorach, które należą do sieci monitoringu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach (Rysunek 4). W stacjach tych stan powietrza atmosferycznego określa się jako dobry lub umiarkowany.

Rysunek 4. Stan jakości powietrza atmosferycznego w Gminie Chybie (stan na 09.08.2016 r.) Źródło: WIOŚ w Katowicach (www.powietrze.katowice.wio.s.gov.pl)

Ocenę stanu jakości wód powierzchniowych prowadzi się w punktach pomiarowo-kontrolnych w ramach sieci monitoringu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Potencjał ekologiczny Zbiornika Goczałkowice został określony jako słaby, stan chemiczny jako dobry, jednak ogólny stan wód zakwalifikowano jako zły (Rysunek 5).

Rysunek 5. Ocena jednolitych części wód powierzchniowych będących zbiornikami zaporowymi w 2014 r.

Źródło: WIOŚ Katowice, Raport o stanie środowiska w wojew. śląskim w 2014 r.

6.3. Diagnoza przyrodnicza

Obszar Gminy Chybie według klasyfikacji przyrodniczej zaliczony został do Krainy Śląskiej, Dzielnicę Kędzierzysko-Rybnickiej i Mezoregionu Pszczyńskiego. Teren ten charakteryzują rośliny piętra pogórza oraz kotlin z naturalnym zbiorowiskiem leśnym w postaci lasu grabowo-dębowego. W sąsiedztwie wód pojawia się natomiast las łęgowy, z przewagą jesionów i olch. Naturalnie występującym zbiorowiskiem roślinnym

są również łąki, które mogą być wykorzystywane jako łąki pokosowe lub pastwiska. Na obszarze gminy obserwuje się oprócz zbiorowisk naturalnych również zbiorowiska wtórne powstałe w wyniku rozwoju gospodarstwa. Do zbiorowisk tych należą: tereny upraw polowych i towarzyszących im chwastów, tereny zieleni przydomowej, tereny zieleni urządzonej (parki, tereny sportowe), roślinność towarzysząca zabudowie i szlakiem komunikacyjnym, wtórne zbiorowiska łąk i szuwarów na terenach podmokłych, a także roślinność wodna i przybrzeżna stawów rybnych.

Ważną rolę w krajobrazie Gminy Chybie pełnią obszary lesne, które stanowią 28% (876 ha) całkowitej powierzchni gminy, z czego ok. 85% to lasy świerkowe, a pozostałe 15% to lasy mieszane. Przeważającym typem drzewostanu są: dąb, jawor, brzoza oraz modrzew, świerk i sosna. Lasy rosnące na terenie gminy należą do Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Lasy Beskidu Śląskiego", który został powołany w celu ochrony i odtwarzania ekosystemów leśnych. Ponadto na terenie gminy występują dwa kompleksy lasne należące do Skarbu Państwa: kompleks północny – lasy Nadleśnictwa Bielsko, obręb Wapienica oraz kompleks południowy – lasy Nadleśnictwa Ustroń, obręb Haziłach.

W Gminie Chybie mimo jej niewielkiej powierzchni występuje wiele zróżnicowanych gatunków zwierząt. Na terenach leśnych spotkać można zając szaraka, nornicę, lisa rudego, sarnę i jeża. W pobliżu zbiorników wodnych występują kaczki krzyżówki, bociany czarne oraz okresowo kormorany. W zbiorowiskach ostoi zadrzewionych i leśnych występują: rybikwy - zwręczajna i czarna, brodziec - piskliwy i krwawodzioby, bąk, ślepowron, cyranka, myszołów, dzięcioł czarny, zięba, sikora i trznadel. Natomiast okolice Zbiornika Goczałkowickiego są sprzyjającym terenem dla występowania gadów i płazów, szczególnie: żab, ropuch, jaszczurek i zaskrońców.

Cały teren Gminy Chybie został objęty obszarem sieci Natura 2000 Dolina Górnej Wisły, który stanowi obszar specjalnej ochrony ptaków. Jego całkowita powierzchnia wynosi 24 740,2 ha. Ostoja Dolina Górnej Wisły składa się z jeziora Goczałkowickiego i przyległych stawów wraz z wpadającymi w tym miejscu prawobrzeżnymi dopływami Wisły. Stawy, które założono ponad 600 lat temu można zaliczyć do najstarszych w Polsce stawów hodowlanych. Są miejscem występowania zagrożonych roślin wodnych. Obecnie pełnią istotną funkcję ekologiczną, ponieważ jest to miejsce bytowania wielu cennych gatunków roślin i zwierząt wodno-błotnych. W okresie legowym obszar zasiedlany zostaje przez ptaki wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi

Zwierząt, takie jak: bączek, bąk, dzierzba czarno czelna, rybina białowąsa, ślepowron oraz przez wiele innych cennych gatunków. Obszar ten ma rangę ostoi ptasiej o znaczeniu międzynarodowym.

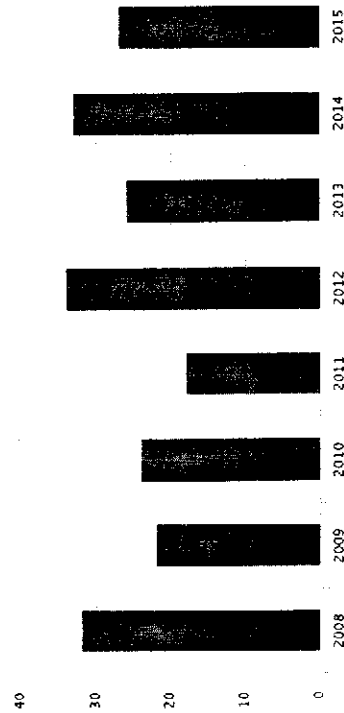
Ponadto w południowej części gminy zlokalizowany jest fragment obszaru sieci Natura 2000 Pierściec, który jest specjalnym obszarem ochrony siedlisk. Jego całkowita powierzchnia wynosi 1702,1 ha i obejmuje kolonie rozrodczą podkowca młatego w młynie w Pierścju i żerowisko tego gatunku. Podkowiec mały jest to nietoperz wymieniony w załączniku do Dyrektywy Siedliskowej.

Przyrodniczą osobliwością w gminie jest rezerwat torfowiskowy „ROTUŻ”, który został utworzony w 1966 r. aby chronić rzadko spotykane w tym regionie torfowiska wraz z fragmentami boru bagiennego i wylgotnego. Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 28,21 ha, z czego 19,71 ha znajduje się w granicach Gminy Chybie. Najważniejszymi osobliwościami występującymi na tym obszarze są: roślizka okrągłolistna, modrzewnica i storczyk szerokolistny.

W centrum gminy rosną liczne okazy starodrzewia rosnącego wzdłuż poboczy dróg. Dęby rosnące przy ul. Bielskiej i ul. Cieszyńskiej w „Alei dębowej” zostały objęte ochroną jako pomnik przyrody nr 489 ustanowiony na podstawie Rozporządzenia nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. (Dz. U. Woj. Bielskiego z 1995 r. nr 4/95, poz. 71). Obecnie Aleja dębowa obejmuje 174 sztuk dębów: szypułkowego i błotnego o obwodzie od 190 do 540 cm, wysokości od 20 do 27 m i wieku ok. 140-160 lat

6.4. Obszary zabudowane

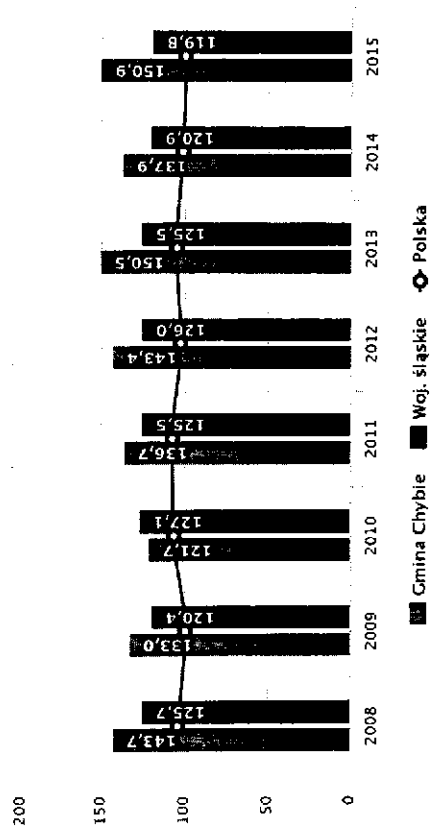
W 2015 r. oddano do użytku 27 nieruchomości. Łączna liczba izb w tych mieszkaniach to 164, a przeciętna liczba izb w lokalu kształtuje się na poziomie 6,07. Natomiast przeciętna powierzchnia nieruchomości oddanej do użytku to 150,9 m². Oba te wskaźniki wypadają lepiej w porównaniu z tymi danymi dla województwa śląskiego, a także całego kraju. Liczbę mieszkań oddanych do użytku w latach 2008 – 2015 przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 2008 – 2015

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 2 przedstawia powierzchnię nieruchomości oddanych do użytku w latach 2008 – 2015 w Gminie Chybie, w województwie śląskim oraz w Polsce.

Wykres 2. Powierzchnia [m²] nieruchomości oddanych do użytku w latach 2008 – 2015

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W tabeli 2 zestawiono dane dotyczące zasobów mieszkaniowych, a także informacje o liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno – sanitarną w latach 2010 - 2014.

Tabela 2. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014

ZASOBY MIESZKANIOWE					
	2010	2011	2012	2013	2014
Mieszkania	2357	2372	2403	2427	2460
Izby	11436	11515	11700	11843	12046
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	225635	227582	231947	235551	240103
Budynki mieszkalne ogółem	2083	2115	2140	2159	2190

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne

Wodociąg	2336	2351	2382	2406	2439
Ustęp splukiwany	2314	2329	2360	2384	2417
kazanka	2264	2279	2310	2334	2367
Centralne ogrzewanie	2116	2131	2162	2186	2219
Gaz sieciowa	1745	1761	1781	1787	1793

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

6.5. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa, kolejowa i komunikacja zbiorowa

Gminę Chybie można uznać za dobrze skomunikowaną, przez jej obszar przebiegają drogi powiatowe: 2627 S Kaczyce Dln. - Kończyce Małe - Pruchna - Drogomyśl, 2632 S Zabłocie - Chybie, 2633 S Strumień - Landek - Jasienica, 2634 S Chybie - Zarzeczce, 2637 S Chybie - Zaborze, 2639 S Zaborze - Pierściec, a także linie kolejowe: Trzebinia - Zembrzydowice oraz Pawłowice Śląskie - Skoczów. Drogi lokalne, gminne i powiatowe obsługują głównie połączenia komunikacyjne wewnątrz gminy i z miejscowościami w gminach sąsiadujących. Sieć drogowa w gminie systematycznie podlega modernizacji i przebudowie, co wpływa na poprawę jej jakości.

Tabela 3 przedstawia zestawienie ilości przystanków w Gminie Chybie w poszczególnych sołectwach.

Tabela 3. Liczba przystanków komunikacji publicznej w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa (stan na dzień 08.08.2016)

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Sołectwa	Liczba przystanków
Chybie	7
Frelichów	0
Mnich	3
Zaborze	2
Zarzeczce	1

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

Wodociągi

Sieć wodociągowa na terenie gminy zbudowana w 1963 r. - po uruchomieniu Zbiornika Goczałkowickiego. Firmy, które zaopatrują gminę Chybie w wodę to Wodociąg Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. z siedzibą w Ustroniu i AQUA S.A. z Bielska-Białej. Obecnie Gmina Chybie jest zwodociągowana w 99%, a 1% mieszkańców korzysta z własnych ujęć wody - studni. Woda pitna do gminy dostarczana jest poprzez Stację Uzdatniania Wody w Strumieniu. Dane dotyczące sieci wodociągowej w gminie reprezentowano o tabeli 4.

Tabela 4. Sieć wodociągowa w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015

	URZĄDZENIA SIECIOWE - WODOCIĄGI					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	66,6	66,6	67,2	67,2	67,9	67,9
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1494	1514	1529	1550	1576	1583
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	289,3	290,1	292,3	287,8	282,3	284,4
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os]	9294	9337	9395	9450	9488	9556
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	30,8	30,7	30,9	30,2	29,6	29,6
Procent osób korzystających z instalacji w gminie [%]	99	99	99	99	99,1	95,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sieć gazowa

Mieszkańcy Gminy Chybie mają zapewniony dostęp do sieci gazowej, której długość wynosi 84,4 km. W tabeli 5 zestawiono szczegółowe informacje dotyczące sieci gazowej w gminie.

Tabela 5. Sieć gazowa w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014

	URZĄDZENIA SIECIOWE - SIEĆ GAZOWA					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
długość czynnej sieci ogółem [m]	82833	83303	83874	84284	84422	84622
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	1748	1763	1781	1788	1799	1808
odbiorcy gazu [gosp.]	1730	1745	1752	1763	1767	1761
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.]	888	911	921	933	942	948
zużycie gazu [tys. m ³]	786,30	728,00	762,2	775,5	707,8	744,3
ludność korzystająca z sieci gazowej [os]	6742	6801	7035	7023	6975	7003
Procent osób korzystających z instalacji w gminie [%]	71,8	72,1	74,1	73,6	72,8	72,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Kanalizacja

Na przestrzeni ostatnich lat Gmina Chybie inwestowała w rozwój sieci kanalizacyjnej. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wydłużyła się z 1 km w 2011 r. do 36,2 km w 2015 r. Dokładne dane dotyczące kanalizacji w gminie przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Sieć kanalizacyjna w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015

URZĄDZENIA SIECIOWE – KANALIZACJA						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	0,0	1,0	1,0	9,2	36,2	36,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	0	14	14	248	987	1092
ścieki odprowadzone [dm ³]	10	10	15	40,0	68,0	151,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osł]	705	751	756	2113	5701	6006
Procent osób korzystających z instalacji w gminie [%]	7,5	8	8	22,1	59,5	43,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

6.6. Struktura zabudowy

W podziale terytorialnym w Gminie Chybie wyodrębniono pięć sołectw: Chybie, Mich, Frelichów, Zarzeczce i Zaborze. Ich wyznaczenie opierało się na takich kryteriach jak: względy historyczne, charakter społeczności, potencjał rozwojowy, powiązanie przestrzenne oraz charakter zabudowy.

Strefa przestrzenna Gminy Chybie cechuje się standardową dla polskich wsi strukturą zabudowy, a więc jest mocno rozproszona i chaotyczna, a obiekty zabudowy publicznej i budynki mieszkalne znajdują się przy głównych ciągach komunikacyjnych. Brak jest wyraźnego zaznaczonego centrum, jednak stopniowo tę funkcję przejmują ul. Bielska w sołectwie Chybie. Wzdłuż tej ulicy zlokalizowany jest Gminny Ośrodek Kultury, ośrodek zdrowia, poczta, park, amfiteatr oraz liczne punkty gastronomiczne.

Gmina Chybie posiada plan zagospodarowania przestrzennego, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Chybie z dnia 3 lipca 2012 r., a także miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Rady Gminy Chybie z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla

części obszaru Gminy Chybie obręb Mich, obejmującego ulicę Żwirki i Wigury. Ponadto 26 kwietnia 2016 r. uchwałą Rady Gminy Chybie został przyjęty miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Chybie obręb Frelichów obejmującego tereny byłych pól rybackich wraz z terenami przyległymi.

7. Strefa gospodarstwa

7.1. Struktura działalności gospodarczej

Na terenie Gminy Chybie dominującą rolę w strukturze gospodarki pełnią podmioty zajmujące się handlem i usługami. Natomiast rolnicze formy działalności są nieliczne, ponieważ w gminie brak jest dużych gospodarstw rolnych. Obecnie na terenie gminy działała 434 podmioty gospodarcze wpisane do CEIDG. W tabeli 7 przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych działających w poszczególnych sołectwach.

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych wg siedziby działalności (stan na dzień 25.07.2016)

PODMIOTY GOSPODARCZE	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG
Sołectwo Chybie	222
Frelichów	17
Mich	148
Zaborze	42
Zarzeczce	5

Źródło: Urząd Gminy w Chybia

W tabeli 8 i 9 zestawiono informację na temat działalności gospodarczej oraz podmiotów gospodarczych w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015. Można zaobserwować wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym, zwłaszcza w przemyśle i budownictwie oraz innych branżach np. usługach. Natomiast ilość rolniczych podmiotów gospodarczych plasuje się na niezmiennym, niskim poziomie.

Tabela 8. Działalność gospodarcza w sektorze publicznym i prywatnym w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015

		DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARZA					
Podział		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor prywatny	Własna działalność gospodarcza osób fizycznych	527	495	512	536	556	552
	Spółki handlowe	21	24	26	29	32	32
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	2	3	4	4
Sektor publiczny	Spółdzielnie	2	2	2	2	2	2
	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	13	13	12	13	13	12
	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	16	15	15	15	15	15

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 9. Podmioty gospodarcze w Gminie Chybie wg rodzaju działalności w latach 2010 – 2014

		PODMIOTY GOSPODARCZE				
		2010	2011	2012	2013	2014
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		12	10	9	10	11
	Przemysł i budownictwo	160	153	160	177	183
Pozostała działalność		463	440	455	464	482

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Najważniejsi pracodawcy na terenie Gminy Chybie to:

- Polskie Mięso i Wędliny Łukosz Sp. z o.o.;
- Spółdzielnia „AGROMET”;
- Spółdzielnia „Samopomoc”.

Należy też wspomnieć, że Gmina Chybie posiada uchwałę w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości oraz określenia warunków udzielania pomocy przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy w ramach nowych inwestycji na terenie gminy Chybie.

7.2. Budżet gminy

Najważniejszym inicjatorem i inwestorem Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie Gmina Chybie. Jednak, aby skutecznie realizować program rewitalizacji konieczne jest jego wspólne finansowanie przez budżet publiczny, a także środki pochodzące z Unii Europejskiej. W tabeli 10 przedstawiono finanse publiczne Gminy Chybie w latach 2010 – 2015 oraz kwoty dofinansowań programów i projektów unijnych.

Tabela 10. Finanse publiczne Gminy Chybie w latach 2010 – 2015

	FINANSE PUBLICZNE [zł]					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dochoły ogółem	20835540,75	26538683,08	23980121,89	32610374,57	35580990,61	35051028,76
Dochoły majątkowe	260403,00	5457927,94	1217282,36	6261508,63	6145511,92	5655683,04
Dochoły własne	9485081,57	8900551,41	10074111,48	12588030,84	14847888,49	14404909,28
Dotacje ogółem	3145028,18	8161106,67	4260312,41	9138041,73	9376689,12	-
Dochoły na 1 mieszkanca	2221,51	2812,19	2537,04	3419,71	3725,76	3648,87
Wydatki ogółem	21103061,68	32489987,03	24025138,97	32776673,38	36808258,92	30755213,74
Wydatki na 1 mieszkańca	2250,03	3442,83	2541,80	3437,15	3854,27	3201,67
FINANSOWANIE I WSPÓŁFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UMNIWYCH						
Dochoły razem	483287,92	5871113,46	2322159,67	6113845,05	6005185,86	5558846,79
Środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych	58203,00	44574,90	34494,00	66560,00	0,00	16740,00
Środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie progr. i realizowanych z udz. śr. z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	51430,77	59444,51	112212,23	0,00	7500,00	1070,66
Płatności w zakresie budżetu środków europejskich	373654,15	5767094,05	1864953,44	6047285,05	5997685,86	5541036,13

Zródło: Główny Urząd Statystyczny

W tabeli 11 zestawiono wydatki Gminy Chybie na poszczególne dziedziny działalności w latach 2010 – 2015. Na przestrzeni lat wydatki gminy systematycznie się zwiększają. Według budżetu gminy największe kwoty przeznaczone są na działy: oświata i wychowanie oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Tabela 11. Wydatki ogółem Gminy Chybie na poszczególne działy w latach 2010 – 2015

	WYDATKI [zł]					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rolnictwo i leśnictwo	55410,07	151345,60	135213,51	519616,90	1027801,88	4935513,26
Leśnictwo	1693,08	1255,00	2062,00	1605,20	1159,00	1627,37
Transport i łączność	1151991,73	1379777,62	669779,46	626165,20	577403,06	1003627,31
Turystyka	2307,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarka mieszkaniowa	464945,67	366207,66	467148,88	461056,10	535927,82	429493,69
Działalność usługowa	9777,25	199710,47	57433,25	9206,73	9050,43	57182,11
Administracja publiczna	2099244,24	2252958,27	2322492,58	2485885,59	2592031,26	2770722,84
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	56914,26	16698,36	1799,22	1800,00	58549,95	49683,55
Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	300,00	512,52	171,60
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	283365,06	191970,42	265744,19	310504,79	697536,43	263484,07
Obsługa długu publicznego	16032,30	14158,27	168462,50	212834,29	159105,28	201855,72

Oświata i wychowanie	10645688,6	11709459,47	11741292,82	12192189,67	13110918,33	14521109,30
Ochrona zdrowia	141024,21	175491,61	173437,44	207534,05	189265,87	220767,30
Pomoc społeczna	2997962,70	2764133,06	3003204,08	3397408,46	3326847,72	3566499,67
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	170857,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Edukacyjna opieka wychowawcza	291828,01	285766,17	239899,22	266661,07	337876,73	336009,53
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1936848,66	12204409,62	3846336,41	11226622,54	13155332,99	1347931,61
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	564591,00	560000,00	719168,47	618639,38	771474,77	794942,50
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	1177,00	6298,00	10480,00	23108,00	21324,00	25471,20
Kultura fizyczna	192149,00	192425,08	201184,94	215535,41	236140,88	229111,11

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

8. Strefa społeczna i kulturowa

8.1. Struktura demograficzna

W tabelach 12, 13 i 14 zestawiono dane odnoszące się do liczby ludności w Gminie Chybie. Na przestrzeni lat ogólna liczba mieszkańców zwiększa się, a wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie jest dodatni i znacznie różni się od ujemnego wskaźnika dla całego województwa śląskiego. Pomimo, że zwiększyła się liczba wymeldowań to saldo migracji mieszkańców w gminie pozostaje dodatnie.

Tabela 12. Ludność w Gminie Chybie w latach 2010 - 2015

DEMOGRAFIA						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość mieszkańców - ogółem	9379	9437	9452	9536	9550	9648
Mężczyźni	4603	4635	4657	4705	4713	4775
Kobiety	4776	4802	4795	4831	4837	4873
Gęstość zaludnienia [os./km ²]	296	297	299	301	302	304
Przyrost naturalny	57	33	26	32	33	32
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku [%]						
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	21,2	21,1	20,9	20,8	20,9	17,7
Osoby w wieku produkcyjnym	64,4	64,3	64,1	63,9	63,3	65,7
Osoby w wieku poprodukcyjnym	14,4	14,6	15,0	15,3	15,9	16,6
Migracje w gminie						
Zameldowania	101	96	124	109	89	100
Wymeldowanie	97	87	68	66	84	72
Saldo migracji	4	9	56	43	5	28

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 13. Dane demograficzne dla Gminy Chybie (stan na dzień 25.07.2016)

DEMOGRAFIA			
Sołectwo	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Chybie	1953	1998	3951
Frelichów	340	318	658
Mnich	1773	1867	3640
Zaborze	536	530	1066
Zarzeczce	161	144	305
Razem	4763	4857	9620

Źródło: Urząd Gminy w Chybie

Tabela 14. Ludność w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Chybie (stan na dzień 25.07 2016)

Sołectwo	DEMOGRAFIA			
	Ludność w wieku produkcyjnym – mężczyźni	Ludność w wieku produkcyjnym – kobiety	Ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni	Ludność w wieku poprodukcyjnym – kobiety
Chybie	1315	1176	186	433
Frelchów	227	190	21	65
Mnich	1226	1077	191	434
Zaborze	365	306	53	112
Zarzeczce	114	85	15	33

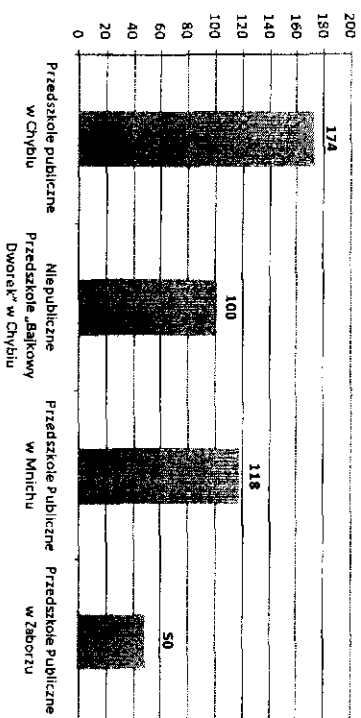
Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

8.2. Oświata i poziom wykształcenia

Dostępność usług społecznych, zwłaszcza dostęp do oświaty i jakości kształcenia ma istotny wpływ na atrakcyjność gminy oraz jej potencjał osadniczy. Według danych otrzymanych z Urzędu Gminy Chybie na terenie gminy w 2016 r. funkcjonują cztery przedszkola:

- Przedszkole publiczne w Chybiu;
- Niepubliczne Przedszkole „Bałkowy Dworek” w Chybiu;
- Przedszkole Publiczne w Mnichu;
- Przedszkole Publiczne w Zaborzu.

Ogólna ilość miejsc w przedszkolach wynosi 442. Ilość miejsc dla dzieci w poszczególnych przedszkolach przedstawiono na wykresie 3. Na 1 000 dzieci w wieku 3-5 lat, 822 dzieci uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego.

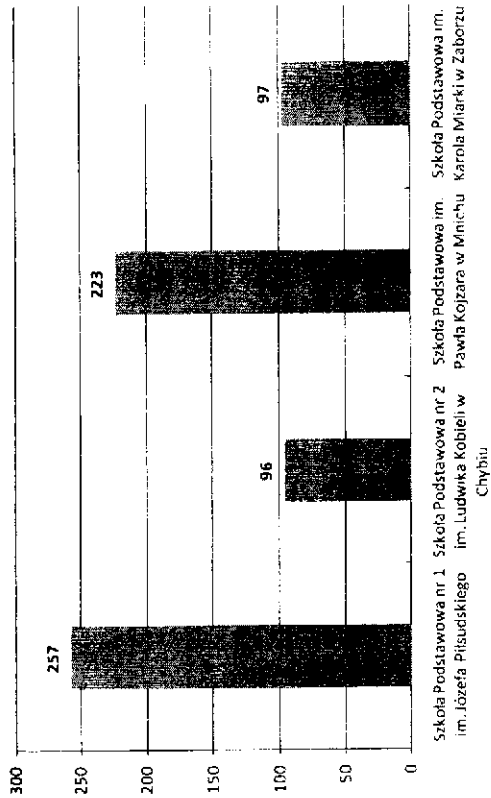
Wykres 3. Liczba miejsc w przedszkolach w Gminie Chybie

Źródło: Opracowanie własne

Według danych Urzędu Statystycznego w Katowicach z 2015 r. w Gminie Chybie zlokalizowane są cztery szkoły podstawowe, do których uczęszcza 673 uczniów:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Józefa Piłsudskiego;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Ludwika Kobeli w Chybiu;
- Szkoła Podstawowa im. Pawła Kojzara w Mnichu;
- Szkoła Podstawowa im. Karola Miarki w Zaborzu.

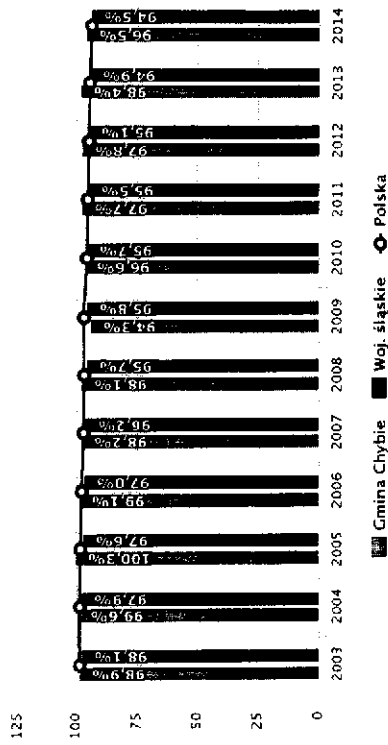
Ilość dzieci uczęszczających do poszczególnych szkół podstawowych przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Chybie

Źródło: Opracowanie własne

Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego to stosunek osób w wieku 7-12 lat uczących się w szkołach podstawowych do wszystkich osób w wieku 7-12 lat. Współczynnik skolaryzacji Gminy Chybie na tle województwa śląskiego i całego kraju został przedstawiony na wykresie 5.

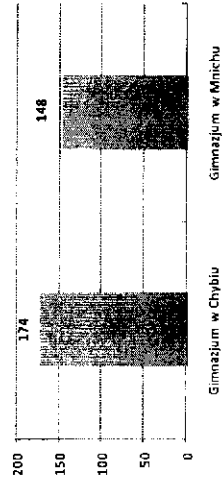
Wykres 5. Szkolnictwo podstawowe – współczynnik skolaryzacji netto w latach 2003 – 2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Według danych Urzędu Statystycznego w Katowicach z 2015 r. w Gminie Chybie funkcjonują dwa gimnazja, do których uczęszcza 322 uczniów:

- Gimnazjum w Chybiu;
- Gimnazjum w Mnichu .

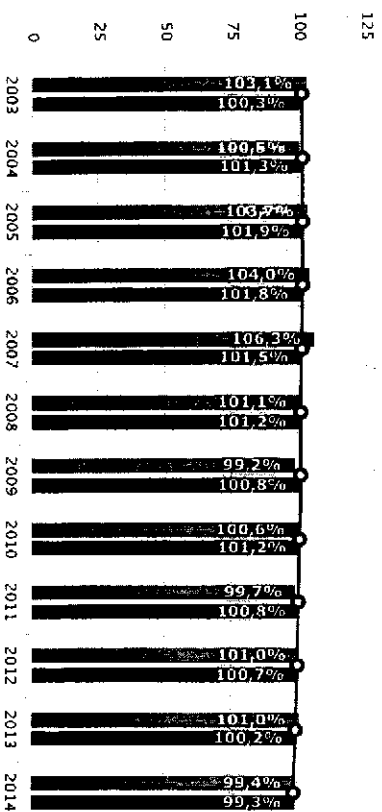
Ilość uczniów uczęszczających do poszczególnych gimnazjów przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Liczba uczniów w gimnazjach w Gminie Chybie

Źródło: Opracowanie własne

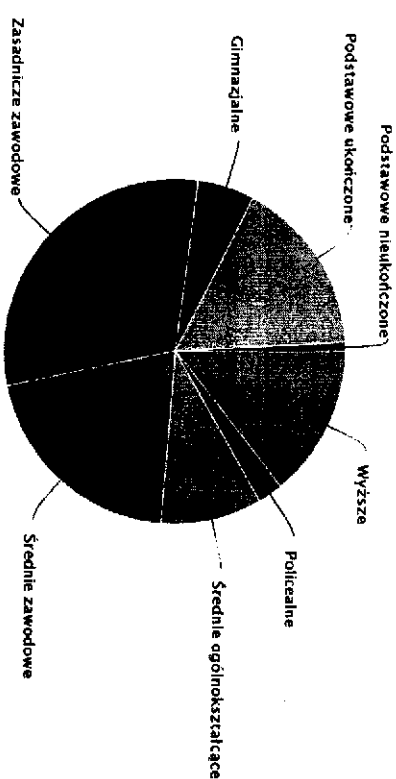
Natomiasz współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa gimnazjalnego w porównaniu do województwa śląskiego i całego kraju został przedstawiony na wykresie 7.

Wykres 7. Szkolnictwo gimnazjalne – współczynnik skolaryzacji netto w latach 2003 – 2014

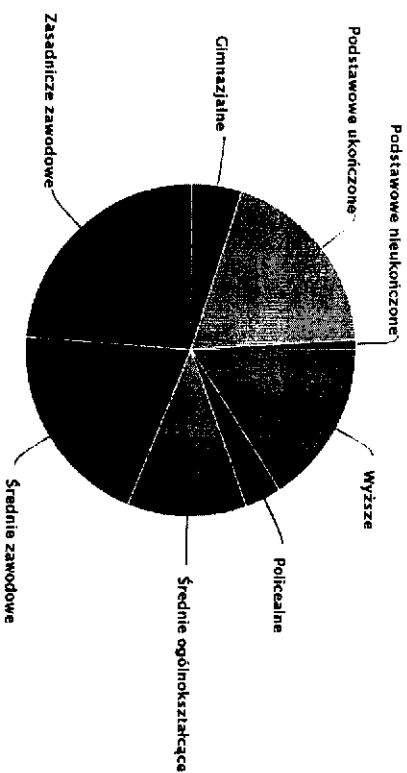
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Dane statystyczne otrzymane w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 r. wskazują, że w Gminie Chybie 14,2% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,4% wykształcenie policealne, 9,6% średnie ogólnokształcące, 20,5% średnie zawodowe. Ponadto wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 30,3% mieszkańców gminy, gimnazjalnym 5,4%, a podstawowym 16,7%. Szacuje się, że 0,9% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do województwa śląskiego poziom wykształcenia oraz wskaźnik skolaryzacji kształcą się na zbliżonym poziomie. Wykresy 8, 9 i 10 przedstawiają poziom wykształcenia w Gminie Chybie.

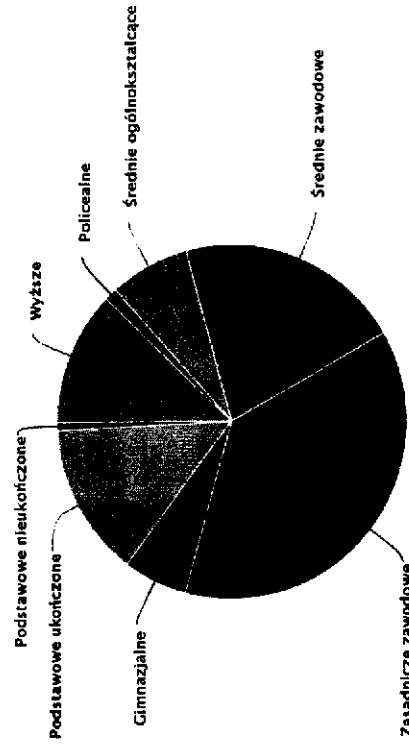
Wykres 8. Poziom wykształcenia mieszkańców w Gminie Chybie

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Wykres 9. Poziom wykształcenia kobiet w Gminie Chybie

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Wykres 10. Poziom wykształcenia mężczyzn w Gminie Chybie

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

8.3. Bezpieczeństwo w gminie

Najbliższym komisariatem policji, który pilnuje porządku w Gminie Chybie jest Komisariat Policji w Strumienu. Według danych otrzymanych od tej jednostki uwarunkowania przestępczości na terenie Gminy Chybie determinują przede wszystkim: położenie przy szlaku drogowym w kierunku Bielska – Białej, trasa kolejowa relacji Warszawa – Wiedeń i rejon przyległe, a także tereny postindustrialne i akweny wodne. Ponadto obiekty sportowe i odbywające się na nich zawody, a także cykliczne imprezy rozrywkowo – kulturalne takie jak np. „Zabionalia” powodują potrzebę zwiększenia aktywności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.

W gminie nie funkcjonuje Straż Gminna jednak na jej terenie gminy działają cztery jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP Chybie – jednostka należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego;
- OSP Mnich - jednostka należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego;
- OSP Zaborze;
- OSP Zarzeczce – Frelichów.

Jednostki te oprócz zapewniania bezpieczeństwa w gminie poprzez działalność prewencyjną i udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych prowadzą również działalność kulturalną związaną z organizacją wydarzeń kulturalno-społecznych i edukacyjnych oraz z kultywowaniem lokalnej tradycji.

W tabeli 15 zaprezentowano dane dotyczące przestępczości w Gminie Chybie w latach 2011 – 2014. Ogólna liczba wykroczeń w gminie na przestrzeni lat kształtuje się na podobny poziomie, chociaż można zaobserwować trend malejący.

Tabela 15. Przestępczość w Gminie Chybie w latach 2011 – 2014

	PRZESTĘPCZOŚĆ			
	2011	2012	2013	2014
Kradzież mienia	23	19	22	26
Kradzież z włamaniem	20	15	13	5
Rozboje	1	1	1	0
Zniszczenie mienia	6	6	7	2
Bójki, pobicia	0	2	1	4
Przestępstwa narkotykowe	0	0	3	5
Ogółem	50	43	47	42

Źródło: Komisariat Policji w Strumienu

8.4. Turystyka i rekreacja

Gmina Chybie posiada znaczny potencjał turystyczny, jednak nie jest on w pełni wykorzystany. Obszar gminy pokryty jest siecią ścieżek rowerowych, pieszych, szlaków zdrowia oraz tras nordic walking, które sprawiają, że gmina to dobre miejsce do rekreacji oraz aktywnej turystyki. Gminę przecina żółty szlak turystyczny

prowadzący od Cieszyrna do miejscowości Strumień, a także szlak Myślistwa, który łączy miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych i krajoobrazowych. Przez gminę Chybie przebiega również szlak rowerowy "REGIOTUR", który powstał w ramach projektu Euroregion Śląsk Cieszyński. Gmina objęta jest również projektem "Ślaki dziedzictwa kulturalno-przyrodniczego GREENWAYS" w ramach współpracy polsko-czeskiej.

W miejscowości Mnich mieści się neoklasycystyczny dworek, zbudowany w 1927 r. przez majora Antoniego Czajkowskiego w miejscu majątku należącego kiedyś do Komory Cieszyńskiej. Ponadto ważnym obiektem dziedzictwa kulturowego w gminie jest kościół katolicki wzniesiony w 1930 r., w którym znajduje się cenny obraz Matki Boskiej Gołyskiej, przeniesiony z osiemnastowiecznego kościoła w Zarzeczcu.

Niestety Gmina Chybie nie ma silnej pozycji konkursyjnej w porównaniu z popularnymi ośrodkami w regionie Beskidu Żywieckiego lub Śląskiego. Ponizsza tabela (tabela 16) przedstawia informacje na temat bazy noclegowej w gminie.

Tabela 16. Ruch turystyczny w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014

	TURYSTYKA				
	2010	2011	2012	2013	2014
Obiekty noclegowe	1	1	1	1	1
Obiekty całoroczne	1	1	1	1	1
Miejsca noclegowe ogółem	45	45	51	52	52
Udziałone noclegi ogółem	3513	4609	5034	7225	6475

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

8.5. Kultura i sport

W gminie Chybie działa Gminny Ośrodek Kultury założony w 1994 r. Obecnie instytucja ta ma rozbudowaną ofertę i organizuje wiele imprez w ciągu roku, takich jak:

wystawy, seanse filmowe, występy muzyczne, spektakle teatralne, występy zespołów amatorskich, występy zespołów i artystów zawodowych oraz konkursy. W obrębie GOK działają również Amatorski Klub Filmowy „KLAPS”, w którym młodzi wychowankowie szkoły fotograficznej i filmowej przedstawiają swoje filmy lub wystawy fotograficzne oraz Klub pod Amfiteatrem, który podczas sezonu 'klubowego' (od września do kwietnia) organizuje koncerty, spektakle oraz wystawy.

Do najważniejszych cyklicznych imprez odbywających się na terenie Gminy Chybie należą:

- Festiwal Prosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Młoda Gwiazda”;
- Dzień Dziecka;
- Żablonalia;
- Piknik Filmowy z AKF „KLAPS”;
- Koncerty z cyklu „Zawsze o 21-wszej”;
- Pokazy tańca „SHOW DANCE”;
- Muzyczna Jesień.

Zestawienie imprez organizowanych w Gminie Chybie w latach 2011 – 2014 przedstawia tabela 17.

Tabela 17. Imprezy organizowane w Gminie Chybie w latach 2011 – 2014

	IMPREZY KULTURALNE				
	2011	2012	2013	2014	
seanse filmowe	8	8	7	10	
wystawy	8	10	9	10	
występy zespołów amatorskich	21	22	25	12	
występy artystów i zespołów zawodowych	6	8	8	11	
prelekcje, spotkania, wykłady	5	4	3	0	
imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	2	2	2	0	
konkursy	1	0	0	2	
inne	-	5	9	18	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na terenie Gminy Chybie zlokalizowana jest Gminna Biblioteka Publiczna w Chybie z filią w Zaborzu. Od 1986 r. biblioteka mieści się w budynku amfiteatru w Chybie, co w znacznym stopniu ma wpływ na szerszy dostęp do księgozbioru dla mieszkańców. Biblioteka dysponuje bogatym zbiorem książek, stan księgozbioru na koniec roku 2014 wynosił ogółem 30460 książek, w tym literatury dla dzieci 6504 książek. Natomiast zakup książek w poszczególnych latach przedstawiał się następująco: w 2010 - 685, w 2011 - 787, w 2012 - 598, w 2013 - 566, a w 2014 - 543. Corocznie Biblioteka rejestruje ponad 1000 czytelników w różnych grupach wiekowych. Największą liczbę czytelników stanowią dzieci i młodzież szkolna, a najbardziej aktywne grupą są czytelnicy dorosli w średnim wieku. Corocznie notuje się ponad 20000 wypożyczeń. Ponadto biblioteka prenumeruje 50 tytułów czasopism, które można wypożyczyć na miejscu i na zewnątrz. W bibliotece znajduje się 6 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, co pozwala wszystkim chętnym korzystać bezpłatnie z usług internetowych.

W Gminie Chybie działa jeden klub sportowy. Robotniczy Klub Sportowy CUKROWNIK CHYBIE powstał w 1937 r., w ramach którego początkowo istniały trzy sekcje: siatkówki, piłki nożnej i koszykówki. W okresie drugiej wojny światowej życie sportowe zostało ograniczone, jednak po wojnie RKS wznowił swoją działalność. Zaczęły wtedy funkcjonować sekcje: piłki nożnej, gimnastyczna i lekkoatletyczna. W 1950 r. został oddany do użytku pawilon sportowy, który był budowany siłami społecznymi, przy wsparciu finansowym Cukrowni. W następnych latach powstały kolejne obiekty takie jak: stadion, dwa dodatkowe boiska oraz pełnowymiarowa hala sportowa, która umożliwia uprawianie siatkówki, tenisa stołowego, koszykówki i piłki nożnej. Ponadto hala dysponuje salą do ćwiczeń gimnastycznych i ciężarów, a także czterdziestoma miejscami noclegowymi. Dzięki temu na obiekcie mogą być organizowane obozy sportowe. Obecnie obiekty sportowe RKS służą również mieszkańcom gminy, zwłaszcza młodzieży. Klub zrzesza ponad 200 członków z różnych kategorii wiekowych w trzech sekcjach: gimnastyki sportowej, tenisa stołowego i piłki nożnej.

8.6. Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Chybie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybie, który realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej. Głównym zadaniem placówki jest pomoc mieszkańcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wieloletniości i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. GOPS pomaga również osobom i rodzinom w przewyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, oraz podejmuje działania zmierzające do usamodzielnienia i zaktywizowania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W tabeli 18 przedstawiono dane na temat udzielanej pomocy społecznej w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014. Należy zauważyć, że na przestrzeni lat wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego. W 2014 roku z takiej pomocy skorzystało łącznie 548 osób mieszkających w 180 gospodarstwach. Można zaobserwować jednak spadek w liczbie rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych oraz w liczbie dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek. Spadek obserwuje się również w kwocie wydatkowanej na świadczenia rodzinne oraz zasiłki rodzinne z dodatkami. W tabeli 19 przedstawiono dane dotyczące udzielanej pomocy społecznej w Gminie Chybie w 2016 r. z podziałem na sołectwa.

Tabela 18. Dane dotyczące pomocy społecznej na terenie Gminy Chybie w latach 2010 – 2014

POMOC SPOŁECZNA					
	2010	2011	2012	2013	2014
Gospodarstwa domowe	165	167	183	185	180
korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	84	80	94	103	108
Powyżej kryterium dochodowego	81	87	89	82	72

Osoby w gospodarstwach korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	Ogółem	471	478	507	532	548
	Poniżej kryterium dochodowego	241	199	236	262	313
Powyżej kryterium dochodowego	230	279	271	270	235	
Rodziny otrzymujące zasiłki na dzieci	223	206	183	195	183	
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek	469	428	385	407	390	
Kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	1462	1433	1416	1513	1411	
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami [tys. zł]	887	815	746	810	708	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 19. Pomoc społeczna w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa w 2016 r.

Wskaźniki	POMOC SPOŁECZNA				
	SOŁECTWA				
	Chybie	Frelichów	Mnich	Zaborze	Zarzecze
Liczba osób korzystających ze świadczeń społecznych	171	29	80	61	20
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym	98	21	30	41	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym	78	10	40	52	11

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu

8.7. Bezrobocie

Bezrobotnym w rozumieniu przepisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest osoba poszukująca zatrudnienia, która:

- ukończyła 18 rok życia,
- nie osiągnęła wieku emerytalnego określonego
- nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenie przez PUP,
- jest zameldowana lub pozostaje w Polsce legalnie.

W tabeli 20 przedstawiono jak kształtuje się bezrobocie w Gminie Chybie na przestrzeni lat 2010 – 2015. Obecnie w gminie 113 osób pozostaje długotrwale bezrobotnych (pozostających bez zatrudnienia powyżej roku), co stanowi 1,2% wszystkich mieszkańców. W tabeli 21 przedstawiono dane dotyczące bezrobocia długotrwalego w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa.

Tabela 20. Bezrobocie w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015

	BEZROBOCIE					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	332	329	346	344	293	245
mężczyźni	138	138	160	160	126	101
kobiety	194	191	186	184	167	144
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]						
ogółem	5,5	5,4	5,7	5,6	4,8	3,9
mężczyźni	4,4	4,3	5,0	5,0	3,9	1,6
kobiety	6,7	6,6	6,5	6,4	5,9	2,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 21. Bezrobocie długotrwale w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa (stan na 05.08.2016 r.)

BEZROBOCIE	
Sołectwo	Osoby długotrwale bezrobotne
Chybie	49
Frelichów	11
Mnich	35
Zaborze	14
Zarzecze	4
Ogółem	113

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Cieszyźnie

8.8. Ochrona zdrowia

Usługi z zakresu podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, w szczególności świadczenia diagnostyczne, profilaktyczne, rehabilitacyjne i leczenie dla mieszkańców Gminy Chybie świadczą:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Urszula” Andrzeja Rzyżycki, Chybie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” s.c., Chybie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Damedic” Opieka Długoterminowa

Górecki Damian, Chybie

Ponadto na terenie gminy działają dwie apteki.

8.9. Organizacje pozarządowe

Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumencie Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2015 – 2025 na obszarze Gminy Chybie działalność prowadzą takie organizacje pozarządowe jak:

- Robotniczy Klub Sportowy „Cukrownik” Chybie;

- Ochotnicza Straż Pożarna – Chybie;
- Ochotnicza Straż Pożarna – Mnich;
- Ochotnicza Straż Pożarna – Zaborze;
- Ochotnicza Straż Pożarna – Zarzeczce – Frelichów;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Chybiu;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Mniczu;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Zaborzu;
- Koło Łowców w Chybiu;
- Koło Pszczelarzy w Chybiu;
- Koło Wędkarskie w Drogomyślu, sekcja w Chybi;
- Koło Rolnicze w Chybiu;
- Stowarzyszenie Użytkowników Ogródków Działkowych;
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – koło w Chybiu;
- Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego Żabięgo Kraju „IMPULS”;
- Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „Radość”;
- Towarzystwo Miłośników Zarzeczca;
- Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem”;
- Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko Życie”.

Ponadto Gmina Chybie jest członkiem:

- Lokalnej Grupy Działania „Cieszyńska Kraina”;
- Stowarzyszenia Rybackiego „Żabi Kraj”;
- Śląskiego Związku Gmin i Powiatów;
- Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej 'Olza' w Cieszyźnie;
- Stowarzyszenia Samorządowego Ziemi Cieszyńskiej;
- Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

III. ZAŁOŻENIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

1. Diagnoza problemów w gminie na podstawie badań ankietowych mieszkańców

W celu zapewnienia aktywnego udziału społeczeństwa w opracowywaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie na lata 2016-2023, przeprowadzono badanie ankietowe mieszkańców gminy Chybie. Ankiety papierowe zostały rozdysponowane w Gminie, a wersja elektroniczna została zamieszczona również na stronie internetowej Gminy. Całe badanie trwało dwa tygodnie i otrzymano 95 wypełnionych ankiet.

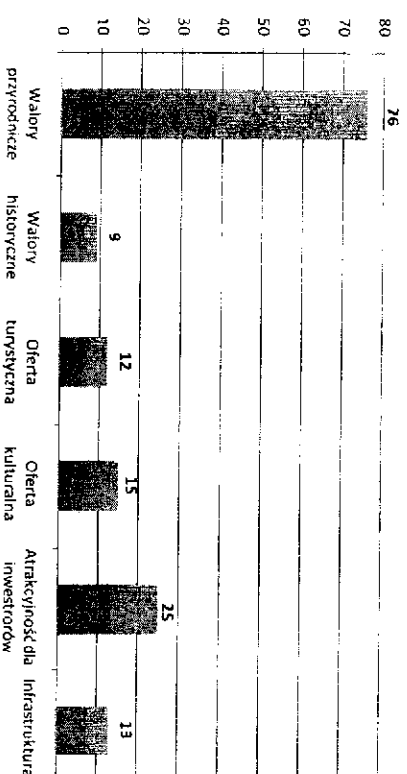
Badanie opłinił społecznej miało na celu zapoznanie się z opinią mieszkańców. Odpowiadali oni na pytania:

- Co stanowi o atrakcyjności gminy?
- Czy gmina wymaga rewitalizacji?
- Jakie obszary powinny zostać poddane rewitalizacji?
- Dlaczego te obszary są zdegradowane?
- Jakie problemy ekonomiczne, społeczne i związane z jakością życia występują na tych obszarach?
- Jakie przedsięwzięcia/inwestycje/projekty należałoby zrealizować w ramach rewitalizacji?

Osoby, które wzięły udział w badaniu jako najważniejszy czynnik wpływający na atrakcyjność gminy wymieniły walory turystyczne. Ważne ze względu na atrakcyjność gminy są również: atrakcyjność dla inwestorów i oferta kulturalna (wykres 11).

Zdecydowana większość ankietowanych osób uznało, że gmina Chybie zdecydowanie potrzebuje rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego-środowiskowego poprzez realizację działań w zakresie rewitalizacji (wykres 12).

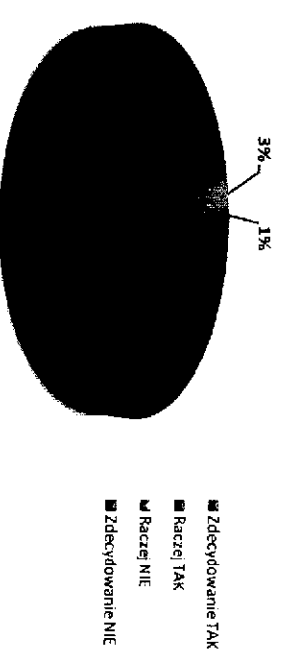
Co Pana(i) zdaniem stanowi o atrakcyjności Gminy?

Wykres 11. Atrakcyjność Gminy wg osób ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne

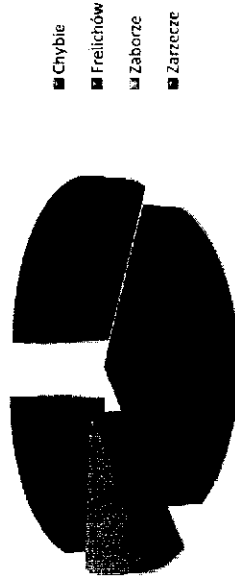
Czy Pana(i) zdaniem Gmina Chybie potrzebuje programu na rzecz ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzennie-środowiskowego?

Wykres 12. Opinia ankietowanych dotycząca potrzeby opracowania programu na rzecz ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzennie-środowiskowego Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Które z obszarów Pana(i) zdaniem wymagają rewitalizacji?

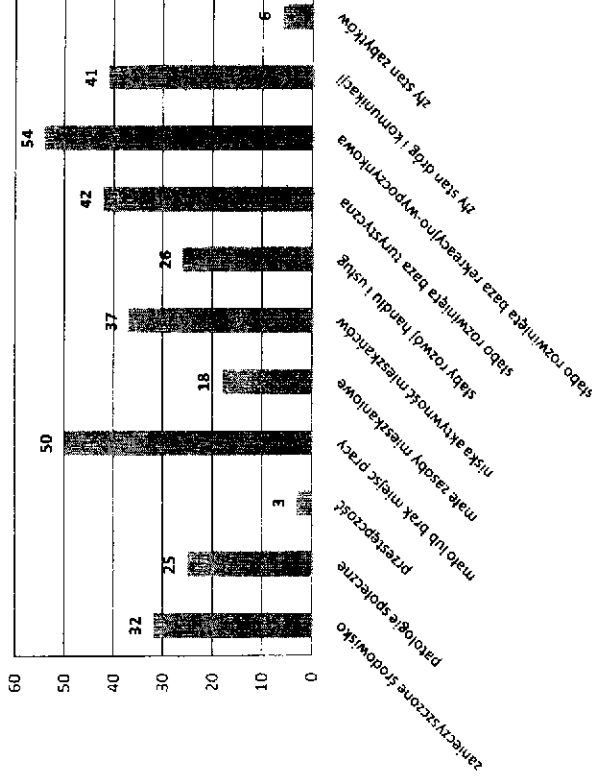
Wykres 13. Obszary, które wymagają rewitalizacji wg osób ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani mieszkańcy wskazali, że spośród obszarów zdegradowanych działań rewitalizacyjnych najbardziej potrzebuje sołectwo Frelichów oraz miejscowość Chybie (wykres 13).

Na poniższym wykresie przedstawiono listę powodów, dlaczego wskazany w poprzednim pytaniu obszar Gminy jest zdegradowany. Większość ankietowanych wskazało, że głównymi powodami są: słabo rozwinięta baza rekreacyjno-wypoczynkowa oraz mało lub brak miejsc pracy (wykres 14).

Dlaczego wskazany obszar Gminy jest zdegradowany?

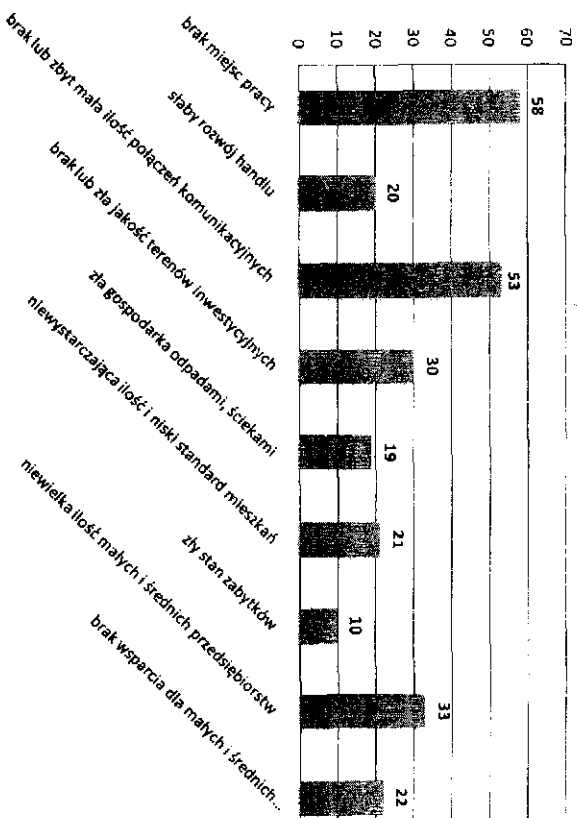
Wykres 14. Opinia ankietowanych odnośnie obszarów zdegradowanych

Źródło: Opracowanie własne

Osoby, które wzięły udział w badaniu wymieniły, że najważniejszym problemem ekonomicznym w gminie jest brak miejsc pracy oraz brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych (wykres 15).

Natomiast spośród problemów społecznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji ankietowani wskazują głównie bezrobocie oraz emigrację z gminy młodych i wykształconych osób (wykres 16).

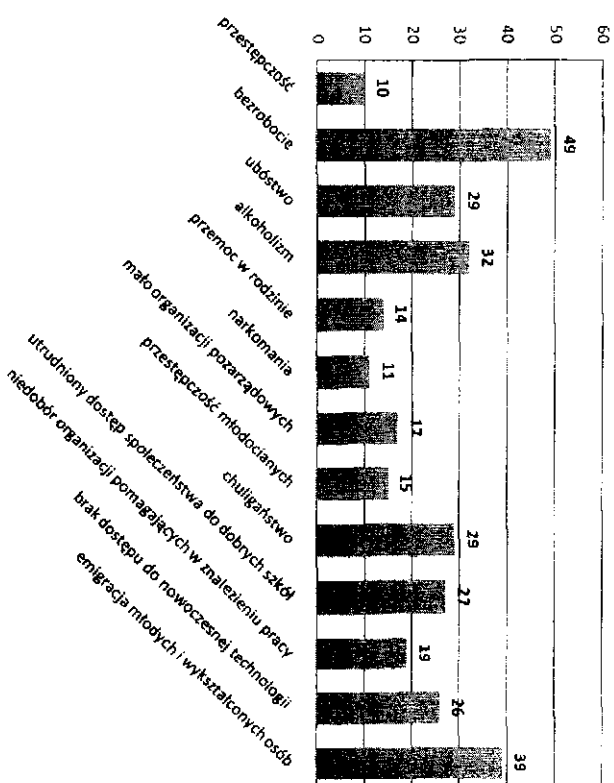
Jakie problemy ekonomiczne należy rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Wykres 15. Opinia ankietowanych na temat problemów ekonomicznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Jakie problemy społeczne należy rozwiązać w procesie rewitalizacji?

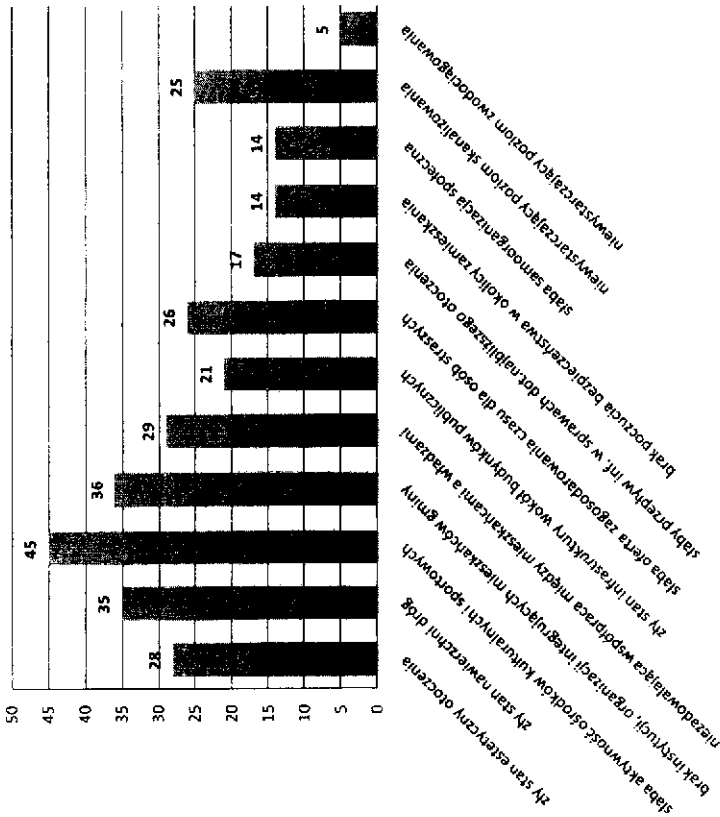

Wykres 16. Opinia ankietowanych na temat problemów społecznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani mieszkańcy uważają, iż najistotniejszym problemem wpływającym na jakość życia mieszkańców, który należy rozwiązać w procesie rewitalizacji jest słaba aktywność ośrodków kulturalno i ośrodków sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania oraz brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców gminy [wykres 17].

Jakie problemy związane z jakością życia należy rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Wykres 17. *Opinia ankietowanych na temat problemów związanych z jakością życia, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji*

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy, którzy brali udział w badaniu wskazali, że władze Gminy powinny najbardziej skupić się na przedsięwzięciach i projektach inwestycyjnych dotyczących utworzenia miejsc wypoczynkowych oraz budowy lub rozbudowy infrastruktury turystycznej (wykres 18). Natomiast w ramach projektów społecznych najważniejsze jest organizowanie kursów i szkoleń oraz wydarzeń integrujących mieszkańców (wykres 19).

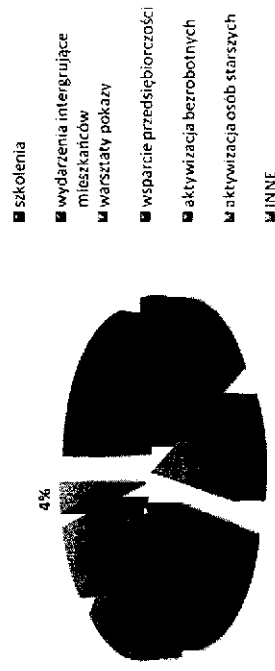
Proponowane przedsięwzięcia i projekty INWESTYCYJNE

Wykres 18. *Proponowane przedsięwzięcia i projekty inwestycyjne wg osób ankietowanych*

Źródło: Opracowanie własne

Proponowane przedsięwzięcia i projekty SPOŁECZNE

Wykres 19. *Proponowane przedsięwzięcia i projekty społeczne wg osób ankietowanych*

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto osoby ankietowane również przedstawiały własne propozycje dotyczące przedsięwzięć/projektów/działań inwestycyjnych i społecznych, które należałoby zrealizować w ramach programu rewitalizacji. Zostały one zestawione w tabeli 22.

Tabela 22. Propozycje mieszkańców dotyczące projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych

PRZEDSIĘWZIĘCIA / PROJEKTY	
INWESTYCYJNE	SPOŁECZNE
remont Domu Kultury/remont budynku AKF Klaps	szkolenia/kursy podnoszące kwalifikacje np. kursy informatyczne czy językowe
budowa sklepów handlowych z odzieżą	organizacja zajęć sportowych
rozbudowa sieci kanalizacji, modernizacja sieci wodociągowej, która obecnie jest zabetowana	organizacja większej ilości imprez otwartych typu festyny, pikniki rodzinne
zagospodarowanie Zbiornika Goczałkowickiego np. przystań żeglarska, molo, kawiarnia nad wodą itp., stworzenie miejsc wypoczynkowych nad jeziorem	organizacja spotkań dla mieszkańców np. z lekarzami (informatyczne o zdrowiu), z mieszkańcami wsi którzy mają ciekawe pasje i mogli by się nimi podzielić, spotkania z literaturą (np. podróżnicza) lub spotkania filmowe
stworzenie miejsc dla dzieci np. dużych i ciekawych placów zabaw	pożyczanie środków uniijnych organizowanie na zajęć dla dzieci, kursów dla bezrobotnych lub kursów prawa jazdy
stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku np. zewnętrzne siłownie, miejsc do spacerów i odpoczynku	organizacja koncertów lokalnych zespołów
remont i poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych i powiatowych, wymiana nawierzchni asfaltowych z budową chodników/szcieżki rowerowej/szcieżki do jazdy na rolkach itp	organizowanie warsztatów z osobami które mają jakąś pasję lub warsztatów przedsiębiorczości
budowa basenu	organizowanie spotkań klubu seniora przy szkołach lub OSP
budowa parkingów, miejsc postojowych	warsztaty dla młodych osób z programowania i elektroniki (Arduino, Raspberry Pi)

budowa ścieżek rowerowych podzielonych na kilka szlaków	szkolenia dla bezrobotnych
zagospodarowanie terenów dawnych pól irygacyjnych	dofinansowania na otwarcie działalności, nie tylko dla bezrobotnych, ale przede wszystkim mającymi pomysły na własny biznes
zagospodarowanie terenów po byłej cukrowni	
odnowienie szkoły i obeliscia Szkoły Podstawowej nr 2	
budowa centrum integracyjnego	
remont budynków publicznych (termomodernizacja)	
poprawa estetyki budynków publicznych (były hotel robotniczy – Chybie)	
budowa boiska sportowego	
poprawa estetyki parku w centrum Chybia, budowa nowego parku	
stworzenie rynku w centrum Gminy	
budowa kompleksu wypoczynkowego nad jeziorem Goczałkowickim	
budowa dworca autobusowego przy dworcu kolejowym	

Źródło: Opracowane własne

Podsumowując, ankietowani stwierdzili, że najważniejszym czynnikiem wpływającym na atrakcyjność gminy są walory przyrodnicze Gminy Chybie. 74% ankietowanych stwierdziło, że Gmina Chybie zdecydowanie potrzebuje programu, który spowoduje ożywienie gospodarcze, społeczne oraz przestrzenno-środowiskowe.

Obszary miejscowości Chybie oraz sołectwa Frelchów zostały wskazane jako te, które najbardziej wymagają procesu rewitalizacji. Według ankietowych głównymi przyczynami, które kwalifikują Chybie i Frelchów jako obszary zdegradowane są: słabo rozwinięta baza rekreacyjno-wypoczynkowa, mało lub brak pracy, słabo rozwinięta baza turystyczna oraz zły stan dróg i komunikacji.

Na podstawie danych uzyskanych z przeprowadzonej ankietyzacji brak miejsc pracy oraz brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych są głównymi problemami ekonomicznymi jakie należy rozwiązać w procesie rewitalizacji. Natomiast bezrobocie oraz emigracja młodych i wykształconych osób są zasadniczymi problemami społecznymi, które wymagają podjęcia działań mających na celu ich rozwiązanie. Najważniejszymi problemami związanymi z jakością życia jakie należy rozwiązać w procesie rewitalizacji są: słaba aktywność ośrodków kulturalnych i sportowych, brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców gminy oraz zły stan nawierzchni dróg. Ankietowani wskazali, że władze Gminy powinny najbardziej skupić się na przedsięwzięciach i projektach inwestycyjnych dotyczących utworzenia miejsc wypoczynkowych. Mieszkańcy gminy, którzy wzięli udział w badaniu stwierdzili, że w ramach projektów społecznych istotne jest organizowanie szkoleń.

Przeprowadzenie ankietyzacji wśród mieszkańców Gminy Chybie miało na celu zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych oraz form i możliwości uczestnictwa w procesie rewitalizacyjnym gminy. Omówione zostały również problemy występujące na obszarze całej gminy, możliwe szanse ich rozwiązania oraz przedsięwzięcia, które w tym celu należy zaplanować.

Z. Analiza uwarunkowań rozwoju gminy - analiza SWOT

Analiza SWOT służy określeniu najważniejszych czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które wpływają na rozwój społeczno - gospodarczy gminy. Umożliwia określenie czynników i zjawisk kryzysowych, a także lokalnych potencjałów. W analizie uwzględniono czynniki, które są związane z procesami rewitalizacji. Wspomniane informacje znajdują się w tabeli 23.

Tabela 23. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji gminy Chybie

SIŁNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> wysokie walory przyrodnicze i turystyczne terenu oraz bogate dziedzictwo kulturowe aktywna działalność Kół Gospodyń Wiejskich, jednostek OSP, organizacji pozarządowych oraz klubu sportowego bogata oferta Gminnego Ośrodka Kultury wysoki poziom edukacji bliskość Zbiornika Goczałkowickiego 	<ul style="list-style-type: none"> niedostateczne wykorzystanie walorów naturalnych gminy niedostateczne rozwinięta sieć kanalizacji mała różnorodność gospodarcza - dominującą rolę w strukturze gospodarki pełnią podmioty zajmujące się handlem i usługami niewystarczające wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw niewystarczająca ilość miejsc pracy słabo rozwinięta oferta turystyczna oraz baza noclegowa zły stan niektórych budynków użyteczności publicznej niski poziom integracji mieszkańców bezrobocie, ubóstwo przemoc oraz konieczność uzyskania wsparcia społecznego niewystarczająca liczba przedszkoli oraz żłobków niewystarczająca liczba przystanków autobusowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> pozyskiwanie kapitału zewnętrznego, w tym środków finansowych z funduszy europejskich rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego. utworzenie nowych miejsc pracy, zapewnienie spójnego ładu przestrzeni publicznych stworzenie atrakcyjnej infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej utworzenie miejsc wypoczynkowych zagospodarowanie terenów pod cele gospodarcze podniesienie estetyki przestrzeni publicznej zmniejszenie wykluczenia społecznego mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> niekorzystne zmiany demograficzne, patologie społeczne występowania bezrobocia, ubóstwa, przemocy oraz konieczności uzyskiwania wsparcia społecznego słaby rozwój turystyki migracje zarobkowe mieszkańców brak miejsc przeznaczonych na wypocznik mieszkańców nieestetyczny wygląd przestrzeni publicznej

<ul style="list-style-type: none"> • podniesie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców • wzrost znaczenia idei partycypacji społecznej w polityce rozwoju lokalnego. • zmiana w postrzeganiu osób dotychczas wykluczonych społecznie (m.in. osoby niepełnosprawne, chore) jako pełnoprawnych obywateli i wartościowych (w sferze społecznej i zawodowej) członków społeczeństwa 	
---	--

4. Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych

Analiza wskaźnikowa to strategiczne narzędzie umożliwiająca wyznaczenie obszarów objętych kryzysem. Stan kryzysowy według Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opublikowanych 2 sierpnia 2016r. przez Ministra Rozwoju, zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

Pierwszym krokiem jest uzyskanie danych liczbowych dla całej gminy i podział ich na wskaźniki należące do sfery:

- społecznej,
- gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- technicznej,
- środowiskowej.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego umożliwiła metoda analizy wskaźnikowej składająca się z kilku etapów:

- wyznaczenie jednostek urbanistycznych, tj. najmniejsze, niepodzielne obszary gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych dotyczących zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych,

- pozyskanie niezbędnych danych statystycznych oraz przeprowadzenie analizy wskaźnikowej za pomocą wskaźnika syntetycznego,

- wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uznano te jednostki, dla których w wyniku analizy zdiagnozowano kryzys z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz zidentyfikowano problemy w pozostałych sferach. Spośród zdegradowanych jednostek urbanistycznych wybrano obszar rewitalizacji.

W omawianej analizie wykorzystano wskaźniki takie jak:

- ❖ Strefa społeczna:
 - Bezrobocie: Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Powiatowego Urzędu Pracy w Czeszynie);
 - Ubóstwo: Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu);
 - Problemy społeczne: Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu);
 - Problemy społeczne: Liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu);
 - Problemy społeczne: Wydana liczba niebieskich kart na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu);
- ❖ Strefa gospodarcza:
 - Aktywność gospodarcza: Liczba podmiotów gospodarczych (wpisane do CEIDG) na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Urzędu Gminy w Chybiu);
- ❖ Strefa przestrzenno-funkcjonalna:
 - Przedszkola: Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Urzędu Gminy w Chybiu);
- ❖ Strefa techniczna:

- Dostępność komunikacyjna: Liczba przystanków komunikacji publicznej na 1000 mieszkańców (dane otrzymane z Urzędu Gminy w Chybiu).

Uśrednione wartości tych wskaźników dla całej gminy Chybie wynoszą:

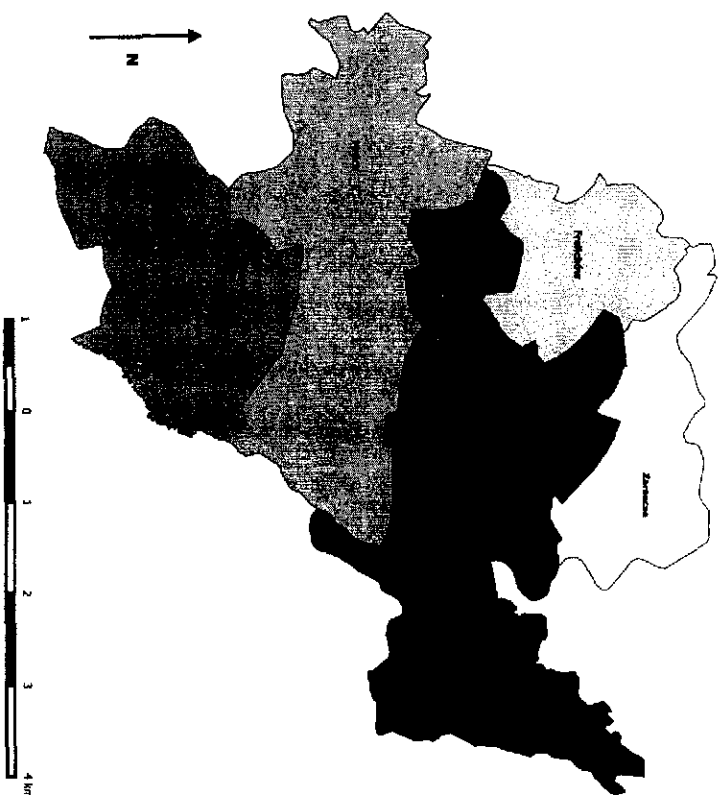
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców: **13,06 osób**;
- Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych na 1000 mieszkańców: **46,16 osób**;
- Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców: **24,76**;
- Liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców: **25,39**;
- Wydana liczba niebieskich kart na 1000 mieszkańców: **4,97**;
- Liczba podmiotów gospodarczych (wpisane do CEIDG) na 1000 mieszkańców: **38,04**;
- Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych na 1000 mieszkańców: **39,13**;
- Liczba przystanków komunikacji publicznej na 1000 mieszkańców: **2,21**.

W miejscowości Chybie mieszka najwięcej mieszkańców gminy (prawie 40% ludności). Z tego powodu na potrzeby analizy wskaźnikowej miejscowości Chybie została podzielona na dwa podobszary, które zostały wyznaczone biorąc pod uwagę strukturę zabudowy oraz zagospodarowanie przestrzenne. Tabela 24 przedstawia spis ulic, które należą do poszczególnych podobszarów. Natomiast rysunek 6 przedstawia granice obszarów objętych analizą wskaźnikową.

Tabela 24. Spis ulic na podobszarach w miejscowości Chybie

Miejscowość Chybie	
CHYBIE – PODOBSZAR 1	CHYBIE – PODOBSZAR 2
ul. Asnyka ul. Boczna ul. Bolesława Chrobrego ul. Chopina ul. Graniczna ul. Jezynowa ul. Kazimierza Wielkiego ul. Kobieli ul. Kościuszki ul. Kwiatowa ul. Leśna ul. Mickiewicza ul. Morcinka ul. Norwida ul. Nowa Osada ul. Nowy Staw ul. Okrężna ul. Podleśna ul. Poranna ul. Sienkiewicza ul. Skośna ul. Spokojna ul. Stefana Batorego ul. Szkolna ul. Targowa ul. Wiosenna ul. Wyzwolenia	ul. Akacyjowa ul. Bielska ul. Bieniowiecka ul. Brzozowa ul. Dworcowa ul. Jagodowa ul. Kolejowa ul. Lipowa ul. Modrzewiowa ul. Objazdowa ul. Partyzantów ul. Piechy ul. Pogodna ul. Sportowa ul. Towarowa ul. Wierzbowa ul. Zielona

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

Rysunek 6. Granice obszarów objętych analizą wskaźnikową

Źródło: Opracowanie własne

W tabelach 25 i 26 przedstawiono uśrednione wartości wskaźników z poszczególnych sfer.

Tabela 25. Zestawienie wyników wskaźników – sfera społeczna

Obszar	SFERA SPOŁECZNA				
	Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) [na 1000 mieszkańców]	Liczba osób korzystających ze świadczeń społecznych [na 1000 mieszkańców]	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym [na 1000 mieszkańców]	Potrzeba odrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym [na 1000 mieszkańców]	Wydana liczba niebieskich kart [na 1000 mieszkańców]
Chybie 1	-2,94	-5,69	-1,01	-10,00	3,82
Chybie 2	2,62	1,49	1,77	0,54	2,87
Frelichó	3,65	-2,09	7,15	-10,20	-1,93
Mnich	-3,45	-24,18	-16,52	-14,41	-2,78
Zaborze	0,07	11,06	13,70	23,39	-0,28
Zarzecze	0,05	19,41	-5,09	10,67	-1,70

Tabela 26. Zestawienie wyników wskaźników–sfera przestrzenno-funkcyjna, techniczna i gospodarcza

Obszar	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych [na 1000 mieszkańców]	Liczba podmiotów gospodarczych (wpisane do CEIDG) [na 1000 mieszkańców]	Liczba przystanków komunikacji publicznej [na 1000 mieszkańców]	Liczba przystanków komunikacji publicznej [na 1000 mieszkańców]
Chybie 1	5,95	2,62		0,17
Chybie 2	66,90	36,86		0,22
Frelichów	-38,04	-13,30		-1,59
Mnich	-5,63	1,53		-0,77
Zaborze	8,86	0,27		0,29
Zarzecze	-38,04	-22,74		1,69

Następnym etapem analizy wskaźnikowej jest znormalizowanie wskaźników. Każdy wskaźnik, aby był miarodajny został odniesiony do 1000 mieszkańców dla poszczególnych obszarów. Znormalizowanie wartości wskaźników polega na odjęciu od wskaźnika na 1000 mieszkańców ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

x_{ij} - wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

\bar{x}_j - średnia arytmetyczna wskaźnika j

S_j - odchylenie standardowe miernika j

$$S_j = \frac{(x_{1j} - \bar{x}_j)^2 + (x_{2j} - \bar{x}_j)^2 + \dots + (x_{nj} - \bar{x}_j)^2}{2}$$

Wartości znormalizowanych wskaźników sfery społecznej zostały uśrednione tak by uzyskać jeden wskaźnik syntetyczny:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

P_i - syntetyczny wskaźnik negatywnego wpływu i zjawisk

n - liczba wskaźników

t_{ij} - wartość wskaźnika j jednostki urbanistycznej i

Wysokie wartości wskaźników odzwierciedlają kryzys w poszczególnych sferach. Im wyższa wartość wskaźnika (dodatnia), tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu. Jeżeli dla danego obszaru występuje problem w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej więcej (gospodarczej, technicznej, środowiskowej) lub przestrzenno-funkcjonalnej) obszar ten uznaje się za zdegradowany.

W tabelach 27 i 28 przedstawiono wartości znormalizowanych wskaźników dla poszczególnych sfer.

Tabela 27. Zestawienie wyników wskaźników po normalizacji – sfera społeczna

Obszar	SFERA SPOŁECZNA				
	Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) [na 1000 mieszkańców]	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych [na 1000 mieszkańców]	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym [na 1000 mieszkańców]	Potrzeba ochrony macierzyństwa w wieku 1000 mieszkańców	Wydana liczba miebiskich kart [na 1000 mieszkańców]
Chybie 1	-1,13	-0,42	-0,11	-0,75	1,53
Chybie 2	1,00	0,11	0,19	0,04	1,15
Frelichów	1,40	-0,15	0,75	-0,76	-0,78
Mnich	-1,32	-1,77	-1,74	-1,08	-1,11
Zaborze	0,03	0,81	1,44	1,75	-0,11
Zarzerce	0,02	1,42	-0,54	0,80	-0,68

Tabela 28. Zestawienie wyników wskaźników po normalizacji – sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i gospodarcza

Obszar	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA TECHNICZNA
	Liczba miejsc w przedsiębiorstwach publicznych i niepublicznych [na 1000 mieszkańców]	Liczba podmiotów gospodarczych (wpisane do CEiDG) [na 1000 mieszkańców]	Liczba przystanków komunikacji publicznej [na 1000 mieszkańców]
Chybie 1	-0,17	0,14	-0,17
Chybie 2	-1,89	-1,99	-0,22
Frelichów	1,07	0,72	1,58
Mnich	0,16	-0,08	0,76
Zaborze	-0,25	-0,01	-0,28
Zarzerce	1,07	1,23	-1,67

W kolejnym kroku wyznaczono wskaźnik syntetyczny dla każdej sfery: społecznej, technicznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. W tym celu zsumowano poszczególne wskaźniki we wszystkich jednostkach

urbanistycznych w jeden wskaźnik syntetyczny 1 pomnożono (-1) w przypadku, gdy dany wskaźnik był destymulantom. Wyniki przedstawia tabela 29.

Tabela 29. Zestawienie wskaźników syntetycznych

Obszar	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Chybie 1	-0,17	-0,17	0,14	-0,17	0,00
Chybie 2	0,50	-1,89	-1,99	-0,22	0,00
Frelichów	0,09	1,07	0,72	1,58	0,00
Manich	-1,40	0,16	-0,08	0,76	0,00
Zaborze	-0,78	-0,25	-0,01	-0,28	0,00
Zarzecze	0,20	1,07	1,23	-1,67	0,00

W tabeli 29 przedstawiono wyniki delimitacji przeprowadzonej dla Gminy Chybie. Kolor czerwony dla poszczególnych obszarów w danej sferze oznacza zdiagnozowane zjawiska negatywne. Obszar zdegradowany to taki, który charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej bądź technicznej.

W tabeli 30 zaprezentowano podsumowujące wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej. Wartość 1 oznacza występowanie problemów w poszczególnych sferach.

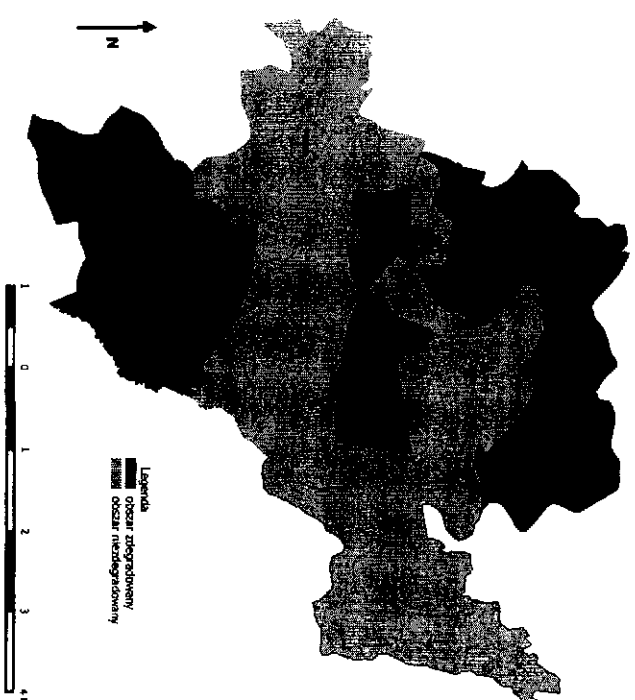
Tabela 30. Występowanie problemów w poszczególnych sferach na obszarach w

gminie Chybie

Obszary	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa	Obszar zdegradowany
Chybie - podobszar 1	0	0			0	
Chybie - podobszar 2		0	0		0	
Frelichów					0	

Manich	0	0	0	0	0
Zaborze		0	0	0	0
Zarzecze			0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 7. Obszary zdegradowane i niezdegradowane w Gminie Chybie

Źródło: Opracowanie własne

Po analizie wskaźnikowej wyróżniły się obszary zdegradowane. W Gminie Chybie obszary zdegradowane to: Chybie – podobszar 2, Frelichów, Zaborze i Zarzecze (Rysunek 7). Spośród tych obszarów należy wyznaczyć obszary rewitalizacji, które nie mogą przekraczać sumarycznie 30% liczby ludności gminy oraz 20% powierzchni gminy (zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata

2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016r.). Obszary rewitalizacji są to obszary, na których stwierdzono wysokie nasilenie problemów społecznych oraz gospodarczych, technicznych lub przestrzenno-funkcjonalnych. W procesie wyboru tych obszarów bierze się pod uwagę również opinię mieszkańców gminy udzieloną podczas konsultacji społecznych, a także propozycję władz gminy.

5. Obszary rewitalizacji

Obszary rewitalizacji są to obszary, na których stwierdzono wysokie nasilenie problemów społecznych oraz gospodarczych, technicznych, środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych. W procesie wyznaczania obszarów rewitalizacji bierze się pod uwagę również opinię mieszkańców gminy udzieloną podczas konsultacji społecznych, a także propozycję władz gminy. Ponadto należy podkreślić, że obszary rewitalizacji Gminy Chybie nie mogą przekraczać sumarycznie 30% liczby ludności oraz 20 % powierzchni gminy.

Analizując wskaźniki syntetyczne, zgodnie z założeniami metodologicznymi wyodrębniono obszary, które powinny zostać poddane rewitalizacji. Są to sołectwa lub podobszary charakteryzujące się wyjątkowym natężeniem negatywnych zjawisk w strefach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej gminy. Tymi obszarami są: Chybie – podobszar 2 oraz sołectwo Frelichów.

Potrzebę rewitalizacji w wymienionych obszarach wskazali zarówno mieszkańcy jak i przedstawiciele Urzędu Gminy w Chybie. Wyznaczone obszary zamieszkiwane są przez 2522 osób, co stanowi 24,3% mieszkańców całej gminy. Omawiane sołectwa zajmują łącznie 16,4% całego obszaru gminy (612,7 ha).

Chybie – podobszar 2

Chybie – podobszar 2 zamieszkiwany jest przez 1658 osób, co stanowi 17,3% ogółu mieszkańców całej gminy Chybie. Teren ten zajmuje powierzchnię 319,9 ha, czyli około 9,2% całkowitej powierzchni gminy Chybie. Chybie – podobszar 2 (który należy do sołectwa Chybie) sąsiaduje z sołectwem Mnich. Na obszarze Chybie - podobszar 2 zlokalizowane są główne instytucje administracyjne gminy: Urząd Gminy w Chybie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna w Chybie oraz Gminny Ośrodek Kultury w Chybie, któremu podlega również Klub Pod Amfiteatrem.

Ponadto na omawianym obszarze znajduje się Przedszkole Publiczne w Chybie, Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Chybie oraz Gimnazjum w Chybie.

Ze względu na lokalizację siedziby gminy na terenie Chybie – podobszar 2, pełni on także ważne role społeczne, gospodarcze oraz kulturalne w gminie. Mimo to, ze względu na zidentyfikowane problemy w strefach społecznej oraz technicznej obszar ten został zakwalifikowany do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Na obszarze rewitalizacji Chybie – podobszar 2 występuje jeden z ważniejszych problemów społecznych – bezrobocie. W całej gminie Chybie, średnio 13,06 osób jest długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców, natomiast na obszarze rewitalizacji Chybie – podobszar 2, liczba tych osób jest wyższa i wynosi 15,68 osób na 1000 mieszkańców.

W sferze społecznej występuje również problem związany z poleganiem mieszkańców obszaru rewitalizacji na pomocy Gminy. W zakresie pomocy społecznej, liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych w Chybie - podobszar 2 na 1000 mieszkańców wynosi 47,65 osób i jest wyższa od średniej dla całej gminy Chybie (46,16 osób).

O występowaniu problemów w sferze społecznej świadczy również liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców. Liczba ta jest wyższa w porównaniu do całej gminy Chybie (średnia dla całej gminy Chybie – 24,76 osób) i wynosi 26,53 osób na 1000 mieszkańców.

Co więcej liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców jest zbliżona do średniej dla całej gminy. Dla Chybie – podobszar 2 liczba tych osób wynosi 25,93 osób, natomiast dla całej gminy 25,39 osób.

Ogólny poziom bezpieczeństwa na analizowanym terenie nie jest zadowalający. Średnia liczba wydanych niebieskich kart na 1000 mieszkańców dla gminy Chybie wynosi 4,97, gdy na obszarze Chybie – podobszar 2 wydano 7,84 takich kart na 1000 mieszkańców.

Na terenie Chybie – podobszar 2, biorąc pod uwagę badany wskaźnik, nie występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych na 1000 mieszkańców na analizowanym

terenie wynosi 104,95, średnia liczba tych miejsc dla całej gminy jest niższa i wynosi 38,0.

Analizując wskaźnik dotyczący liczby podmiotów gospodarczych (wpisane do CEIDG) na 1000 mieszkańców w sferze gospodarczej nie występują problemy. Liczba podmiotów gospodarczych (wpisanych do CEIDG) na 1000 mieszkańców na terenie Chybie – podobszar 2 wynosi 76,00 i jest wyższa od średniej dla całej gminy wynoszącej 39,13.

Wskaźnikiem, który jest analizowany w sferze technicznej jest liczba przystanków komunikacji publicznej przypadająca na 1000 mieszkańców. Dla Chybia – podobszaru 2 liczba ta jest niższa niż dla gminy i wynosi 1,81 (dla całej gminy wynosi 2,21). Można zatem stwierdzić, że występują problemy w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji Chybie – podobszar 2.

Stan kryzysowy na terenie Chybie – podobszar 2 ma podłoże głównie w sferze społecznej, której negatywnymi zjawiskami są: bezrobocie, ubóstwo, przemoc oraz konieczność uzyskiwania wsparcia społecznego. Obszar ten wymaga aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz działań mających na celu zmniejszenie aktów przemocy w rodzinach.

Frelichów

Sołectwo Frelichów usytuowane jest w północno-zachodniej części gminy Chybie. Graniczy z sołectwami Zarzecze, Minich oraz Chybie. Frelichów zamieszkiwany jest przez 658 osób, co stanowi 6,9% ogółu ludności gminy Chybie. Powierzchnia sołectwa Frelichów to 292,8 ha (7,2% obszaru gminy Chybie). Dużą część sołectwa Frelichów stanowią użytki rolne.

Sołectwo Frelichów zmagają się z problemem bezrobocia. W całej gminie Chybie średnio 13,06 osób jest długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców, natomiast na obszarze sołectwa Frelichów liczba tych osób wynosi 16,72. Frelichów jest sołectwem, w którym liczba osób długotrwale bezrobotnych jest najwyższa w porównaniu po pozostałych sołectwach, co stanowi poważny problem społeczny.

W zakresie pomocy społecznej, liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych w sołectwie Frelichów na 1000 mieszkańców wynosi 44,07 osób i jest niższa od średniej dla całej gminy Chybie (46,16 osób).

0 występowaniu problemów w sferze społecznej świadczy również liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców. Liczba ta jest wyższa w porównaniu do całej gminy Chybie (średnia dla całej gminy Chybie – 24,76 osób) i wynosi 31,92 osób na 1000 mieszkańców.

Liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa w wieku reprodukcyjnym na 1000 mieszkańców dla sołectwa Frelichów wynosi 15,20 osób, natomiast dla całej gminy 25,39 osób. Można więc stwierdzić, że w tym przypadku problem nie występuje.

Ogólny poziom bezpieczeństwa na analizowanym terenie nie jest wystarczający. Świadczy o tym średnia liczba wydanych niebieskich kart na 1000 mieszkańców dla gminy Chybie wynosząca 4,97, gdy na obszarze sołectwa Frelichów wydano 3,04 takich kart na 1000 mieszkańców.

Na terenie sołectwa Frelichów występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. W opisywanym sołectwie nie funkcjonuje żadne przedszkole - liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych na 1000 mieszkańców na analizowanym terenie wynosi 0,00 (średnia liczba tych miejsc dla całej gminy wynosi 38,0).

W sołectwie istnieje niewielka grupa podmiotów świadczących usługi i prowadzących działalność gospodarczą (ogółem 17 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych). Analizując wskaźnik dotyczący liczby podmiotów gospodarczych (wpisane do CEIDG) na 1000 mieszkańców w sferze gospodarczej występują problemy. Liczba podmiotów gospodarczych (wpisanych do CEIDG) na 1000 mieszkańców na terenie sołectwa Frelichów wynosi 25,84 i jest niższa od średniej dla całej gminy wynoszącej 39,13.

Frelichów jest sołectwem, w obrębie którego nie znajdują się przystanki komunikacji publicznej. Dowodzi to występowania w sołectwie problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Każdy z tych obszarów boryka się z wieloma problemami. We wszystkich obszarach rewitalizacji występują problemy w sferze społecznej. Ponadto obszar Chybie – podobszar 2 boryka się z problemami w sferze technicznej, a obszar Frelichów z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz gospodarczej. Działania

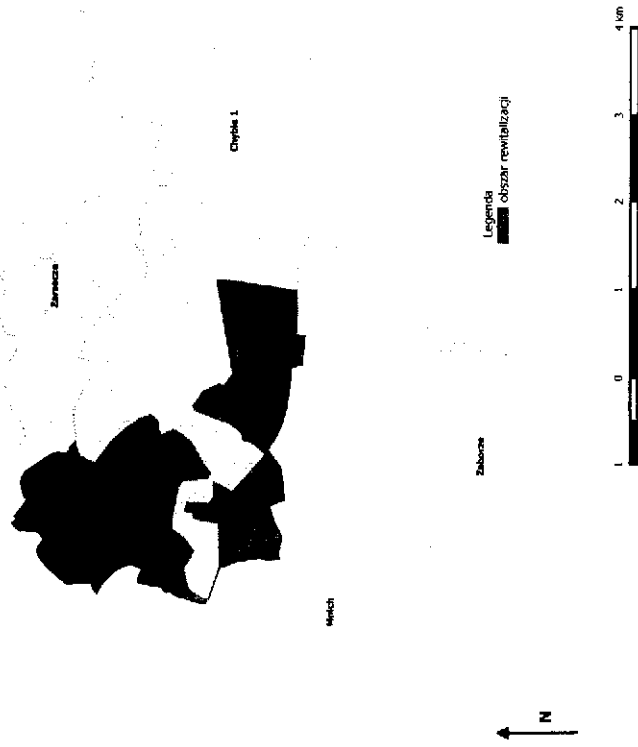
przeprowadzone na tych obszarach przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców w gminie.

Tabela 31 oraz poniższa mapa (rysunek 8) przedstawiają lokalizację oraz dane dotyczące obszarów rewitalizacji.

Tabela 31. Obszary rewitalizacji

Nazwa obszaru	Obszary rewitalizacji			
	Liczba ludności [os.]	Liczba ludności [%]	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Frelichów	658	6,9	292,8	7,2
Chybie – podobszar 2	1 658	17,3	319,9	9,2
RAZEM	2 522	24,3 %	612,7	16,4 %

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 8. Lokalizacja obszarów rewitalizacji w gminie Chybie

Źródło: Opracowanie własne

6. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych obszaru rewitalizacji

Cele strategiczne wraz z kierunkami działań ujętymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Chybie na lata 2016-2023 zostały zdefiniowane na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej i są odpowiedziami na zidentyfikowane problemy i potrzeby rewitalizacyjne.

Po zakończonej analizie, uwzględniającej kwestie wypracowane w procesie konsultacji społecznych i procesów włączających interesariuszy, określono następujące potrzeby rewitalizacyjne:

- rozbudowa bazy rekreacyjno-wypoczynkowej,
- podniesie kwalifikacji zawodowej mieszkańców,

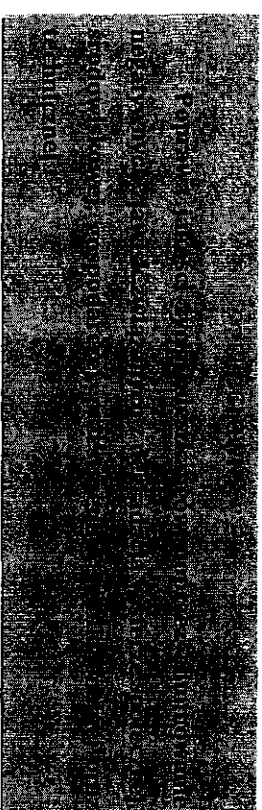
- zwiększenie ilości połączeń komunikacyjnych,
- poprawa stanu środowiska,
- wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- zwiększenie oferty kulturalno-sportowej skierowanej do mieszkańców,
- stworzenie oferty zagospodarowania czasu dla osób starszych,
- zwiększenie poziomu skanalizowania,
- zwiększenie aktywności mieszkańców oraz integracja osób narazonych na wykluczenie społeczne,
- podniesienie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa na drogach,
- poprawa stanu nawierzchni dróg,
- zwiększenie integracji mieszkańców,
- poprawa estetyki przestrzeni publicznej,
- wzrost zaangażowania osób młodych w działalność organizacji pozarządowych,
- rozwój gospodarczy.

Mieszkańcy Gminy Chybie uznali za istotne kwestie związane z tworzeniem atrakcyjnych warunków do życia na obszarze gminy tj. rozwijania podstawowej infrastruktury, dbałości o jakość środowiska naturalnego, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz rozwójową infrastrukturę kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. Istotne jest również przeciwdziałanie wszelkiej marginalizacji i wznacianie procesów integracji i aktywizacji mieszkańców. Dla rozwiązania problemów obszaru zdegradowanego fundamentalne znaczenie ma aktywizacja zawodowa mieszkańców, rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców, poprawa stanu technicznego budynków, a także stworzenie miejsc sprzyjających integracji mieszkańców. Mieszkańcy podkreślali także konieczność zahamowania emigracji młodych i wykształconych osób z obszaru Gminy Chybie.

7. Cele rewitalizacji i okres programowania

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Chybie określa działania planowane w perspektywie do 2023 roku. Dokument ten jest programem działań społeczno-gospodarczych sporządzonym zgodnie z *Wyciecznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.). Celem

głównym, priorytetowym rewitalizacji Gminy Chybie jest: *Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez eliminowanie negatywnych zjawisk związanych z degradacją w sferze społecznej, środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej.*

Po dokładnej analizie sytuacji w gminie oraz identyfikacji problemów określono cele strategiczne rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.

Kierunki działań:

- 1.1 Podniesienie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców
- 1.2 Aktywizacja oraz integracja społeczności lokalnych
- 1.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego
- 1.4 Wzrost jakości świadczonych usług publicznych
- 1.5 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy

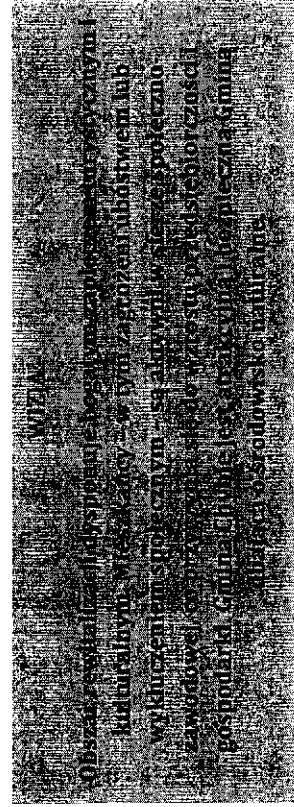

Kierunki działań:

- 2.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości i zdolności zatrudnienia mieszkańców
- 2.2 Poprawa stanu technicznego budynków publicznych
- 2.3 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
- 2.4 Wzrost funkcjonalności terenu z przeznaczeniem na cele gospodarcze, rekreacyjne i społeczne
- 2.5 Poprawa ładu i estetyki przestrzeni publicznej

8. Wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru jako planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji, przy jednoczesnym osiągnięciu założonych celów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań:

Wizja obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Gminie Chybie, określa jego stan za kilka najbliższych lat. Powstała ona jako suma wyobrażeń uczestników procesu partycypacji na etapie przygotowywania niniejszego opracowania oraz przewidywanych

przedsięwzięć i inicjatyw społecznych, planowanych do realizacji przez instytucje publiczne, lokalnych przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowe.

Wyznaczony obszar po przeprowadzeniu procesów rewitalizacyjnych, w tym wdrożeniu planowanych przedsięwzięć i inwestycji, jest obszarem, który został uzdrowiony. Nastąpiło ożywienie w sferze społecznej, technicznej, gospodarczej, przestrzennie-funkcjonalnej i środowiskowej, przy jednoczesnym zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i walorów przyrodniczych gminy.

W wyznaczonych obszarach rewitalizacji zmniejszyła się zdiagnozowana sytuacja kryzysowa. Podobszar Chybie stał się reprezentatywnym obszarem Gminy oraz przeistoczył się w przestrzeń dogodną dla życia mieszkańców. Wysoki standard dróg, powstanie ronda oraz zagospodarowanie parku w centrum Chybia przyczyniło się do wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji. Bogata oferta kulturalna oraz rozwój mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej spowodowały aktywizację mieszkańców obszarów rewitalizacji oraz całej Gminy Chybie.

Do urzeczywistnienia tak przedstawionej wizji - ukształtowania obszaru zadbanego, ekologicznego, wygodnego, bezpiecznego, otwartego, wspierającego zagrożonych marginalizacją, stwarzającego szerokie perspektywy rozwoju, przyczynił się szereg przedsięwzięć o wymiarze społecznym oraz infrastrukturalnym. Wśród tych pierwszych można wskazać przedsięwzięcia przyczyniające się do aktywizacji życiowej młodych, bezrobotnych, niepełnosprawnych czy seniorów, a w szczególności do stwarzania lepszych perspektyw rozwoju dzieciom i młodzieży. Wśród działań infrastrukturalnych ważniejszymi będą te, które przyczynią się do wzmocnienia infrastruktury społecznej (niezbędnej do realizacji projektów społecznych) i poprawy infrastruktury technicznej budynków. Będą one sprzyjały lepszemu wykorzystaniu energii, a tym samym mniejszą oddziaływanie na środowisko, poprawią poziom bezpieczeństwa - zarówno w miejscach publicznych, jak i na drogach, stworzą dodatkową przestrzeń dla rekreacji oraz podniosą estetykę obszaru rewitalizacji.

9. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

NAZWA	Aktywny powiat cieszyński - program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
LOKALIZACJA	ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 (II), Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia (V), Wzrost kompetencji cyfrowych i językowych mieszkańców na terenach rewitalizowanych (VIII), Aktywizacja społeczności lokalnej na terenach rewitalizowanych (IX)
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (kierunki działań: 1.1. oraz 1.2.) Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy(kierunki działań: 2.1.)
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Osoby niepełnosprawne oraz młodzież opuszczająca pracę zastępczą zmagają się z różnego rodzaju problemami między innymi w zakresie aktywności zawodowej. Brak pracy paraliżuje aktywność życiową co może skutkować ograniczeniem kontaktów społecznych, brakiem możliwości do działania, a w konsekwencji przyczyniać się do wyuczonej bezradności i uzależnienia od systemu instytucjonalnej pomocy społecznej. Tego rodzaju inicjatywy mogą stanowić szansę na usamodzielnienie i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym osób niepełnosprawnych i opuszczających pracę zastępczą.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Strefa społeczna, strefa gospodarza
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem projektu jest zwiększenie zdolności zatrudnienia oraz integracja społeczno-zawodowa osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem szczegółowym projektu jest zmniejszenie wykluczenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych oraz przebywających i opuszczających rodzinę zastępczą i placówki opiekuńczo wychowawcze wśród osób korzystających z pomocy społecznej na terenie powiatu cieszyńskiego.

ZAKRES ZADAŃ	Projekt skierowany jest do : <ul style="list-style-type: none"> osób z orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, osób przebywających w pieczy zastępczej lub opuszczających pieczę zastępczą oraz rodzin przezywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, osób bezrobotnych zakwalifikowanych do III profilu pomocy. Proponowane formy wsparcia : <ul style="list-style-type: none"> poradnictwo psychologiczne i doradztwo zawodowe, szkolenia miękkie, kursy i / lub szkolenia zawodowe, realizacja programu PAI (Program Aktywizacja i Integracja) - w przypadku osób bezrobotnych zakwalifikowanych do III profilu pomocy.
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	5 528 462,59 zł
OKRES REALIZACJI	Grudzień 2015 - grudzień 2017
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba osób objętych wsparciem społeczno-zawodowym: 40 [osób]
REZULTAT	Liczba uczestników przedsięwzięcia, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w sferze społeczno-zawodowej, w tym podnieśli swoje kompetencje, kwalifikacje zawodowe, zdobyli wiedzę na temat zakładania organizacji pozarządowych, zdobyli wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia: 40 [osób]
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta
NAZWA	Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie
LOKALIZACJA	ul. Cieszyńska 2, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Aktywny powiat cieszyński - program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej (I), Termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40 (III), Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia (V), Przygotowanie terenów bytych pól trzypiętyn pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji

	<p>oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelchowie (VI). Aktywizacja społeczności lokalnej na terenach rewitalizowanych (IX)</p> <p>CEL STRATEGICZNY 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (Kierunki działań: 1.2. oraz 1.4.)</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (Kierunki działań: 2.2. oraz 2.5.)</p> <p>Realizacja projektu jest opowiedziana na niedostateczną ilość działań kulturalnych na obszarze rewitalizowanym, co z kolei powoduje zbyt słabą integrację wśród mieszkańców. Podstawowym problemem jaki zostanie rozwiązany dzięki realizacji przedsięwzięcia jest niewystarczająca ilość inicjatyw kulturalnych na terenie gminy, która ściśle wiąże się ograniczonymi zasobami lokalowymi Gminnego Ośrodka Kultury.</p>
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	
GŁÓWNY PROBLEM FOSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Strefa społeczna, strefa techniczna, sfera środowiskowa</p> <p>Celem przedsięwzięcia będzie promocja i zachowanie wartości kulturowych poprzez remont budynku i odtworzenie sali widowiskowej. Projekt polegać będzie na zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury do organizacji wydarzeń, projektów artystycznych i kulturalnych - w ramach już prowadzonej działalności GOK ale także do uruchomienia dodatkowych zajęć i organizacji różnego typu aktywności dla mieszkańców terenów zdegradowanych. W ramach projektu przewiduje się remont budynku Domu Kultury w Chybiu.</p>
CEL PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Realizacja projektu przyczyni się do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawy stanu technicznego budynku 2. Poprawy jakości świadczonych usług publicznych. 3. Poprawy estetyki przestrzeni publicznej 4. Włączenia mieszkańców w wspólne działania. 5. Zwiększenia aktywności mieszkańców. 6. Poszerzenia oferty Domu Kultury. 7. Podniesienie poziomu życia mieszkańców. 8. Stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji. <p>Budynek domu kultury znajdujący się przy ul. Cieszyńskiej 2 w Chybiu z uwagi na posiadane walory zabytkowe i architektoniczne figuruje w wojewódzkiej ewidencji zabytków a także jest objęty ochroną konserwatorską na mocy zapisów w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Chybie Nr XVIII/125/2012 z 3 lipca 2012 r. Stanowi zatem zabytek w rozumieniu art. 7 pkt 4) ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zakresem opracowania objęto budynek o następujących parametrach technicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wysokość budynku: 13 m, — długość: 38,40 m, — szerokość : 20,73 m, — liczba kondygnacji podziemnych: 1 (częściowe podpiwniczenie), — liczba kondygnacji nadziemnych: 3, — powierzchnia zabudowy: 782 m², — powierzchnia użytkowa: 1248,85 m².
ZAKRES ZADAŃ	

	<p>— kubatura: 5801 m³.</p> <p>W ramach projektu zaplanowane są m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renowacja ścian zewnętrznych budynku, - przywrócenie elewacji do stanu pierwotnego, - odtworzenie sali widowiskowej na 120 osób, - wymiana instalacji c.o., - wymiana instalacji elektrycznej, - wykonanie oświetlenia zewnętrznego przy wszystkich wejściach do budynku, - przebudowa tarasu zewnętrznego partenu i dostosowanie tarasu na dachu do zajęć plenerowych, - wykorzystanie energii słonecznej: montaż kolektorów słonecznych, montaż paneli fotowoltaicznych. <p>W związku z dużą wartością historyczną remontowanego budynku projekt uwzględniać będzie odtworzenie lub pozostawienie podstawowego układu pomieszczeń oraz poszczególnych elementów. Zakładane prace remontowe będą polegać na jak najwierniejszym odtworzeniu stanu pierwotnego budynku.</p>
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	6 500 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2019-2020
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (przebudowie, odbudowie, rozbudowie, modernizacji), a tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 1
REZULTAT	Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 200 osób
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta
PARAMETRY REALIZACJI	
NAZWA	Termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie

LOKALIZACJA	ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 (II). Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia (V). Przygotowanie terenów byłych pól trygajczych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie (VI). Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Cieszyńskiej i Bielskiej (XI)
POWIĄZANIA I CELAMI LPR	Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.2.)
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Problemem który ma zostać częściowo rozwiązany poprzez realizację projektu jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza występującego na terenie gminy Chybie, którego głównym źródłem są kotłowne węglowe w budynkach użyteczności publicznej. Brak odpowiedniego ocieplenia budynków powoduje wysokie zapotrzebowanie na ciepło co wynika z nieefektywności energetycznej przestarzałej infrastruktury.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Strefa środowiskowa, strefa techniczna, strefa społeczna
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem projektu jest ograniczenie niskiej emisji na terenie Chybia poprzez kompleksową termomodernizację budynku. Projekt przyczyni się do poprawy jakości środowiska naturalnego a także do podniesienia estetyki przestrzeni publicznej oraz poprawy jakości życia mieszkańców.
ZAKRES ZADAŃ	Budynek przy ulicy Bielskiej 40 jest to budynkiem o charakterze mieszkalno-usługowym. W budynku tym znajdują się mieszkania komunalne i lokale socjalne a także pomieszczenia użytkowe przeznaczone pod działalność gospodarczą, na tu także siedzibę Towarzystwo Miłośników Zarczeczka w siedzibie tej funkcjonuje Zarządka Izba Regionalna. Projekt polegać będzie na wykonaniu prac termo modernizacyjnych, w tym: - docieplenie ścian zewnętrznych budynku, - wymiana źródła ciepła w ocieplonym budynku, - wykonanie nowej elewacji, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	1 000 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2019-2020

PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (przebudowie, odbudowie, rozbudowie, modernizacji), a tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 1
REZULTAT	Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 60 osób Liczba działalności gospodarczych korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 10 sztuk Poprawa stanu środowiska naturalnego, w tym spadek emisji CO ₂ : 57 [ton/rok] Ograniczenie zużycia energii pierwotnej: 273 196 [kWh/rok] Dane beneficjenta
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta
NAMAZWA	Przebudowa budynku przy ulicy Nizannej 3 we Frelichowie w celu jego adaptacji pod działalność agroturystyczną
PODMIOT REALIZUJĄCY	Investor prywatny - Ane Studio - Anna Gabor, 43-360 Bystra
LOKALIZACJA	ul. Nizanna 3, Frelichów Obszar rewitalizacji: Frelichów
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przygotowanie terenów byłych pól trygajczych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie (VI)
POWIĄZANIA I CELAMI LPR	Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.2., 2.4. oraz 2.5.)
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Problem na który odpowiada projekt to niedostateczna ilość miejsc turystycznych i nolegowych na terenie gminy Chybia. Poprzez realizację projektu zwiększy się atrakcyjność miejscowości i poprawi się standard świadczonych usług.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Strefa przestrzennie-funkcjonalna, strefa techniczna, strefa społeczna

CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Celem projektu będzie rewitalizacja budynku przy ulicy Nizinnej w celu adaptacji pod działalność agroturystyczną. Projekt przyczyni się do szerokiej promocji regionu i jego walorów turystycznych poprzez przyciągnięcie na teren gminy turystów.</p> <p>Projekt przyczyni się także do poprawy estetyki przestrzeni i funkcjonalności zagospodarowanej przestrzeni publicznej.</p> <p>Projekt polegać będzie na przeprowadzeniu prac budowlanych w celu adaptacji budynku pod działalność w zakresie agroturystyki.</p> <p>Budynek będzie pełnił funkcje usługowe poprzez najem pokoi dla turystów odwiedzających teren gminy.</p> <p>W ramach projektu planuje się również przeprowadzenie działań promocyjnych aby rozpropagować informacje o powstałej inwestycji.</p>
ZAKRES ZADAŃ	
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	500 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2018-2019
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (przebudowie, odbudowie, rozbudowie, modernizacji), a tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 1
REZULTAT	Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 300s./rok
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta
NAZWA	Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie
LOKALIZACJA	ul. Bielska, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Aktywny powiat cieszyński - program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej (I), Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 (II), Termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40 (III), Przygotowanie terenów byłych pól irygacyjnych pod inwestycje w celu

	<p>nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie (VI)</p>
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	<p>Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (kierunki działań: 1.2., 1.4. oraz 1.5.)</p> <p>Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.3., 2.4. oraz 2.5.)</p>
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Główny problem jest przestarzała, mało estetyczna i zaniedbana infrastruktura w centrum Chybia. Ze względu na niewystarczającą ilość środków budżetowych obszar ten jest niedoinwestowany i nie może zostać w pełni wykorzystany przez mieszkańców. Z uwagi na braki w infrastrukturze mieszkańcy nie mogą w pełni korzystać z centrum miejscowości, a co za tym idzie miejsce, które mogło by przyczynić się do ich lepszej integracji nie jest wykorzystywane.</p>
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Strefa społeczna, strefa przestrzennie-funkcjonalna
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Celem projektu będzie rewitalizacja centrum Chybia oraz zwiększenie funkcjonalności tego miejsca. Cele szczegółowe tego przedsięwzięcia to przede wszystkim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w tym poprawa funkcjonalności, atrakcyjności i estetyki miejsca, a w konsekwencji poprawa jakości życia mieszkańców. 2. Poprawa jakości świadczonych usług publicznych, w tym przede wszystkim kulturalnych. 3. Poprawa bezpieczeństwa. 4. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców.
ZAKRES ZADAŃ	<p>Projekt polegać będzie na zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury do organizacji wydarzeń, projektów artystycznych i kulturalnych. (park jest wykorzystywany do realizacji imprez cyklicznych takich jak coroczne festiwale, rodzinny rajd rowerowy, Zabionalia - mające charakter dni Chybia, dożynki oraz różnego rodzaju inne przedsięwzięcia). Realizacja projektu pozwoli na przywrócenie mieszkańcom, znajdującą się w samym centrum, przestrzeni zielonej oraz zaakcentowanie rekreacyjnego charakteru tego miejsca. Projekt polegać będzie na nowym zagospodarowaniu obszaru w centrum na cele kulturalne i rekreacyjne, poprzez wykonanie niezbędnych robót budowlanych w tym robót ziemnych, prac z zakresu, małej architektury (przygotowanie miejsca dla widowni przed sceną amfiteatru, odrestaurowanie fontanny, lepsze zagospodarowanie części parkowej), nawierzchni [w miejscach w których jest to niezbędne wymian nawierzchni] i zagospodarowanie zieleni. W ramach projektu ma poswatać przestrzeń która będzie mogła być wykorzystywana zarówno na cele rekreacyjne jak i mogła będzie spełniać funkcje estradowe w czasie realizowanych imprez.</p>

SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	100 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2019-2020
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (przebudowie, odbudowie, rozbudowie, modernizacji), a tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, gospodarcze, turystyczne: 1
REZULTAT	Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, gospodarcze, turystyczne: 3000 osób
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta

NAZWA	Przygotowanie terenów byłych pól trygacyjnych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie oraz przedsiębiorcy
LOKALIZACJA	ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 (II), Termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40 (III), Rewitalizacja budynku przy ulicy Nizicznej 3 we Frelichowie (IV), Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia (V), Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych (X), Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Cieszyńskiej i Bielskiej (XI)
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	Cał strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.3, 2.4, oraz 2.5.)
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Podstawowym problemem wymagającym rozwiązania jest duża ilość terenów poprzemysłowych które nie zostały ponownie zagospodarowane. Jednym z głównych zakładów produkcyjnych na terenie Chybia była Cukrownia która nie funkcjonuje już praktycznie od kilkunastu lat. Obszary pocukrownicze do tej pory nie zostały na powrót wykorzystane i na nowo

ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Strefa gospodarcza, strefa przestrzenno-funkcjonalna, strefa społeczna
CELIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>zagospodarowane. Jednym z zasadniczych problemów jest niewystarczająca infrastruktura, w tym między innymi drogaowa zapewniająca dostęp do tego obszaru. Ulica Polna bezpośrednio prowadzi do pól trygacyjnych niemniej jednak droga ta jest drogą niezwykle wąską znajdującą się w złym stanie technicznym, realizacja projektu ma przyczynić się do zmiany tego stanu rzeczy.</p> <p>Celem projektu będzie rewitalizacja terenów poprzemysłowych (byłych pól trygacyjnych) z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej, głównie przez MŚP. Zdegradowane tereny zostaną zrekultywowane oraz uzbudowane pod działalność gospodarczą. W ramach projektu planuje się również przeprowadzenie działań promocyjnych. Działania te będą miały na celu promowanie tego obszaru w kontekście jego atrakcyjności pod cele gospodarcze.</p> <p>Ponadto celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i poprawa jakości dostępu do terenów inwestycyjnych znajdujących się we Frelichowie (tereny byłych pól trygacyjnych).</p> <p>Projekt przyczyni się do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy Chybie. 2. Podniesienia estetyki przestrzeni publicznej 3. Poprawy funkcjonalności terenu z przeznaczeniem na cele gospodarcze, rekreacyjne i społeczne. <p>Projekt polegać będzie na zrekultywowaniu tj. oczyszczeniu terenu z odpadów pocukrowniczych oraz uzbudowaniu terenu przede wszystkim poprowadzeniu dróg dojazdowych ewentualnie dróg wewnętrznych zgodnie z MPZT oraz oświetlenia) pod działalność gospodarczą. W ramach projektu planuje się również przeprowadzenie działań promocyjnych terenu (promowanie terenu wśród potencjalnych inwestorów, za pomocą stron internetowych w trakcie targów itp.).</p> <p>Dodatkowo zostanie przebudowana ulicy Polna – poszerzenie pasa drogowego wraz z położeniem nowej nawierzchni asfaltowej. W ramach projektu zostanie wybudowane również oświetlenie uliczne.</p>
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	1 500 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2018-2023
	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Powierzchnia rewitalizowanych obszarów (placów, skwerów, terenów inwestycyjnych): 280 000 m ² Długość rewitalizowanych dróg: 900 m Liczba przedsięwzięć, które powstaną na rewitalizowanym obszarze: 2
REZULTAT	Liczba utworzonych miejsc pracy powstałych w wyniku procesów rewitalizacyjnych: 40 [szukaj] Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze: 500 osób rocznie
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta

NAZWA	Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie – teren Frelichów
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie
LOKALIZACJA	ul. Bielecka 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Frelichów
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Termomodernizacja budynku przy ulicy Bieleckiej 40 (III)
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (kierunki działań: 1.3.)
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Podstawowym problemem którego częściami rozwiązanie będzie możliwe dzięki realizacji projektu jest poprawa jakości środowiska naturalnego na terenie gminy Chybie.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Sfera środowiskowa, sfera techniczna, sfera przestrzennie-funkcjonalna, sfera społeczna

CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Naczelny celem projektu jest poprawa stanu środowiska na terenie gminy Chybie oraz zapewnienie funkcjonowania kanalizacji rozdzielczej wszędzie tam gdzie jest to technicznie, ekonomicznie i prawnie uzasadnione. Realizacja projektu przyczyni się do realizacji następujących celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie dostępu do sieci kanalizacyjnej na terenach rozwijających się o gęstej zabudowie; Poprawy efektywności procesów przeróbki osadów ściekowych; Bezpośredniej ochrony i poprawy stanu i czystości wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności ochrony Zbiornika Goczałkowickiego; Zachowania istniejących wartości środowiskowych w gminie, w szczególności obszarów NATURA 200; Zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności gospodarczej gminy poprzez wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych; Rozwój budownictwa mieszkaniowego. <p>Część projektu realizowana będzie na terenie rewitalizowanym głównie w miejscowości Frelichów. Projekt zakłada realizację trzech poniższych zadań:</p> <p>Zadanie 1 <i>Rozbudowa układu gospodarki osadowej oczyszczalni ścieków Mnich</i></p> <p>Zadanie obejmuje rozbudowę istniejącego ciągu technologicznego oczyszczalni ścieków Mnich w obiekty, urządzenia oraz niezbędne sieci technologiczne, zapewnienie poprawienie właściwości energetycznych osadów ściekowych, umożliwiających jego efektywne wtórne wykorzystanie tj. skierowanie osadu ściekowego do instalacji produkcji biogazu. Obecnie osady są odbierane i poddawane składowaniu, natomiast w myśl obowiązujących przepisów osady ściekowe których ciepło spalania jest większe niż 6 MJ/kg suchej masy, będą musiały zostać poddane recyklingowi. Dodatkowo, celem usprawnienia procesu wywożenia osadów na oczyszczalnię ścieków w Skoczowie zakupiony zostanie wóz specjalistyczny do przewożenia osadów o pojemności 25 m³.</p> <p>Zadanie 2 <i>Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Chybie – etap II zad.4 i etap III</i></p> <p>Zadanie obejmuje budowę systemu kanalizacji sanitarnej w Gminie Chybie na terenie miejscowości Chybie, Mnich, Frelichów, Zarzecz, Zaborze w rejonie ulic Wojska Polskiego, Gwardii Ludowej, Broniewskiego, Roha, Ogródnicza, Stoneczna, Darwina, Cieszyńska, Powstańców Śląskich, Tuwima, Dębowa, Kamienna, Świerkowa, Miarki, Czeraszniowa, Cicha, Wąska, Kalinowa, Mysliwska, Strażacka, Górnicza, Kościelna, Wyzwolenia, Szkoła, Boczna, Nowy staw, Chrobotego, Kwiatowa, Leśna, Graniczna, Skośna, Sienkiewicza, Podgrabie, Zawala, Polna, Orzeszkowej wraz z ulicami przyległymi</p> <p>Zadanie 3 <i>Montaż instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków Mnich</i></p> <p>W ramach zadania wykonana zostanie instalacja fotowoltaiczna na terenie oczyszczalni ścieków Mnich o rocznej produkcji energii do 20900 kWh, celem wykorzystania w instalacji wewnętrznej oczyszczalni. Wszystkie urządzenia w obiektach urządzenia zasilane są tylko i wyłącznie energią elektryczną. Wykonanie powyższych zadań jest konieczne z punktu widzenia zobowiązań traktatu akcesyjnego podpisanego w związku z przystąpieniem Polski do Unii</p>
ZAKRES ZADAŃ	

	<p>Europejskiej. Aglomeracja CHYBIE została wyznaczona w roku 2007. Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego na podstawie Uchwały Rady Gminy. Wszystkie Aglomeracje winny zostać wyposażone w systemy oczyszczania ścieków, w przeciwnym razie zajdzie konieczność placenia kar za niedotrzymanie postanowień traktatu.</p> <p>Parametry instalacji fotowoltaicznej: - ilość paneli - 120 sztuk, - wielkość instalacji - 31,20kWp, - roczna produkcja energii do 20900kWh.</p> <p>Panele fotowoltaiczne zostaną zamontowane na dachu budynku administracyjnego oczyszczalni ścieków.</p> <p>Wyprodukowana energia elektryczna ze stońca za pomocą paneli fotowoltaicznych zostanie w całości spożytkowana na potrzeby własne – do celów grzewczych socjalnych oraz do procesów technologicznych prowadzonych na oczyszczalni ścieków.</p>
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Koszt całości przedsięwzięcia: 59 815 010,61 zł. Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POiŚ 2014-2020)/budżet gminy</p>
OKRES REALIZACJI	<p>Styczeń 2017r. – listopad 2020r.</p>
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKTY	<p>Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych - 1 [sztuk] Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej - 46,8 [km] Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych - 1 [sztuk] Ilość zainstalowanych paneli - 120 [sztuk]</p>
REZULTAT	<p>Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (C) - 2979 [RLM] Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu - 2979 [RLM]</p>
POMIAR REZULTATÓW	<p>Dane beneficjenta</p>

10. Uzupełniająca przedsięwzięcia rewitalizacyjne

NAZWA	<p>Wzrost kompetencji cyfrowych i językowych mieszkańców na terenach rewitalizowanych</p>
--------------	---

PODMIOT REALIZUJĄCY	<p>Gmina Chybie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Cieszyne</p>
LOKALIZACJA	<p>Ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2</p>
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Aktywny powiat cieszyński - program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej (1)</p>
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	<p>Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (kierunki działań: 1.1. oraz 1.2.) Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.1.)</p>
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCIJ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Projekt ma za zadanie zapobiegać w dłuższej perspektywie czasowej wykluczeniu społecznemu, bezrobociu, uzależnieniu od korzystania z pomocy społecznej, przynajmniej biernemu postawie i oddaniu się od rynku pracy. Coraz większe znaczenie umiejętności cyfrowych powoduje, iż osoby zwłaszczą nisko wykwalifikowane i starsze mają problemy z tzw. wykluczeniem cyfrowym. Z reguły osoby te nie umieją również posługiwać się innym niż ojczysty językiem. Ww. deficyty kwalifikacyjne powodują, iż mieszkańcy gminy z tego rodzaju problemami mają znacznie większe problemy ze znalezieniem nowego zatrudnienia.</p>
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Strona społeczna</p>
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizowanego w zakresie umiejętności cyfrowych i znajomości języków obcych. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia kompetencji potencjalnych pracowników na terenie Gminy Chybie. Wdrożenie przedsięwzięcia przyczyni się do wzrostu atrakcyjności beneficjentów na rynku pracy. Projekt będzie dodatnio wpływał na promogę aktywności zawodowej i zachęcanie mieszkańców do podnoszenia kompetencji przez całe życie. Projekt umożliwi pełniejsze wykorzystywanie zasobów lokalnych.</p>
ZAKRES ZADAŃ	<p>Projekt polegać będzie na realizacji kursów i szkoleń z zakresu ICT oraz języków obcych. Planuje się szkolenia dotyczące podstawowej obsługi komputera typu ECDL, podstawę poruszania się w Internecie, kursy z zakresu efektywnego poszukiwania pracy z wykorzystaniem komputera. Ponadto szkolenia z zakresu języków obcych: angielski, niemiecki, oraz z uwagi na to, iż gmina znajduje się w obszarze transgranicznym również kursy z języka czeskiego.</p>
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<p>200 000,00 zł</p>

OKRES REALIZACJI	2018-2023
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba osób objętych wsparciem społeczno-zawodowym: 20 [osób]
REZULTAT	Liczba uczestników przedsięwzięcia, który po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w sferze społeczno-zawodowej, w tym podnieśli swoje kompetencje, kwalifikacje zawodowe, zdobyli wiedzę na temat zakładania organizacji pozarządowych, zdobyli wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia: 20 [osób]
POMIAR REZULTATÓW	Wypełnienie karty oceny realizacji przedsięwzięcia (wzór: podrozdział 16.) Dane beneficjenta

NAZWA	Aktywizacja społeczności lokalnej na terenach rewitalizowanych
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie, Powiatowy Urząd Pracy w Cieszyźnie oraz organizacje pozarządowe z terenu Gminy Chybie
LOKALIZACJA	ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Aktywny powiat cieszyński - program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej (I), Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2(II)
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców [kierunki działań: 1.2.]
GLÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Głównym problemem na terenie gminy Chybie jest niewielka liczba osób młodych zaangażowanych w działalność pozarządową. Pomimo, iż na terenie gminy biorąc pod uwagę jej wielkość funkcjonuje dość duża liczba różnego rodzaju podmiotów NGO to w większości ich członkami są osoby starsze po pięćdziesiątym roku życia. Realizacja projektu ma przyczynić się do promowania i zachęcania osób młodych do angażowania się w inicjatywy społeczne oraz przybliżyć ideę wolontariatu wśród tej grupy społecznej.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Strefa społeczna
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem projektu będzie aktywizacja i integracja społeczności lokalnych, zamieszkałych obszar rewitalizowanych. Ponadto projekt będzie miał za zadanie promowanie aktywnych postaw społecznych, w tym wolontariatu oraz możliwości zrzeczania się i zakładania organizacji pozarządowych takich jak stowarzyszenia w szczególności wśród osób młodych.

ZAKRES ZADAŃ	Projekt zakłada realizację różnego rodzaju spotkań, szkoleń i konferencji. (w ramach projektu wstępnie zaplanowano cykl szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia NGO, dwie konferencje promujące działalność pozarządową oraz 2 spotkania informacyjne dotyczące organizacji już działających na terenie gminy). W ramach zaplanowanych działań zaprezentowane zostaną działania na terenie gminy podmioty pozarządowe a potencjalni beneficjenci będą mieli możliwość zapoznania się z prawnymi aspektami zakładania i funkcjonowania stowarzyszeń. W ramach projektu planuje się uruchomienie centrum wolontariatu na terenie Gminy Chybie, jako nieformalnej organizacji z siedzibą w GOK.
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	200 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2018-2023
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba osób objętych wsparciem społeczno-zawodowym: 20 [osób] Liczba osób biorących udział w warsztatach i konferencjach: 40 [osób] Liczba organizacji biorących udział w projekcie, w tym pozarządowych: 5 [sztuk]
REZULTAT	Liczba uczestników przedsięwzięcia, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w sferze społeczno-zawodowej, w tym podnieśli swoje kompetencje, kwalifikacje zawodowe, zdobyli wiedzę na temat zakładania organizacji pozarządowych, zdobyli wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia: 20 [osób]
POMIAR REZULTATÓW	Liczba osób korzystających z usług centrum wolontariatu: [20 osób] Dane beneficjenta
NAZWA	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszyźnie
LOKALIZACJA	ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przygotowanie terenów byłych pól irygacyjnych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie (VI)
POWIĄZANIA Z CELAMI LPR	Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (kierunki działań: 1.1.) Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.1.)

GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Projekt ma za zadanie ograniczyć problem bezrobocia na terenach rewitalizowanych. Osoby do których projekt zostanie skierowany często posiadają wiedzę i potencjał do prowadzenia własnej firmy, ale brak im środków i wsparcia w początkowej fazie działalności firmy.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Sfera społeczna
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Główny celem projektu jest wzrost poziomu przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Ponadto dzięki realizacji projektu beneficjenci będą mieli możliwość zdobycia wiedzy i kompetencji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. W ramach projektu osoby, które będą chciały rozpocząć działalność gospodarczą otrzymają doradztwo w tym zakresie (indywidualne i grupowe), szkolenia, na których osoby te uzyskają wiedzę niezbędną do prowadzenia własnej firmy. Planuje się przeprowadzenie wzmoczonej rekrutacji na obszarze rewitalizowanym tak, aby jak największa liczba uczestników wywodziła się z terenu gdzie jest największy problem bezrobocia. Osoby te podczas rekrutacji otrzymają dodatkowe punkty.
ZAKRES ZADAŃ	Projekt ma na celu zaktywizowanie zawodowe ok. 10 osób, które przed przystąpieniem do projektu pozostają osobami bezrobotnymi lub pozostającymi bez zatrudnienia. W ramach projektu planuje się przeprowadzenie szkoleń i zapewnienie doradztwa dla uczestników. Kolejnym etapem będzie przekazanie dofinansowania dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej w postaci dotacji takie jak przyznawane w PUP, w zależności od wymagań programu na rozpoczęcie działalności gospodarczej a także wsparcia pomostowego i doradztwa dla już uruchomionych firm.
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	300 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2019-2023
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba osób objętych wsparciem społeczno-zawodowym: 30 [osób]
REZULTAT	Liczba uczestników przedsięwzięcia, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w sferze społeczno-zawodowej, w tym podnieśli swoje kompetencje, kwalifikacje zawodowe, zdobyli wiedzę na temat zakładania organizacji pozarządowych, zdobyli wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia: 30 [osób]

POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta
NAZWA	Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Cieszyńskiej i Bielskiej
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Chybie oraz Powiatowy Zarząd Dróg
LOKALIZACJA	ul. Bielska 78, 43-520 Chybie Obszar rewitalizacji: Chybie - podobszar 2
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40 (III). Przygotowanie terenów byłych pól irygacyjnych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie (VI)
POWIĄZANIA I CELAI LPR	Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia oraz poziomu wykształcenia mieszkańców (kierunki działań: 1.5) Cel strategiczny 2: Poprawa stanu przestrzeni publicznych oraz ożywienie gospodarcze terenu gminy (kierunki działań: 2.5)
GŁÓWNY PROBLEM POSTAWIONY W KONCEPCJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	Ulice Bielska i Cieszyńska to intensywnie uczęszczane drogi powiatowe prowadzące do dwóch największych miast w regionie. Główny problem stanowi sposób zagospodarowania i organizacja ruchu na terenie skrzyżowania tych ulic. Z uwagi na duże natężenie ruchu w tym miejscu często dochodzi do różnego rodzaju zdarzeń drogowych, dlatego też budowa ronda na tym skrzyżowaniu jest konieczna i w znaczący sposób przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.
ODDZIAŁYWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Sfera przestrzenno-funkcyjna, sfera społeczna, sfera techniczna
CELE PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem projektu będzie poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Cieszyńskiej i Bielskiej - głównych ulic powiatowych przebiegających przez centrum Chybia. Ponadto realizacja projektu w znaczący sposób usprawni ruch samochodowy na terenie Chybia. Projekt przyczyni się także do poprawy estetyki przestrzeni i funkcjonalności zagospodarowanej przestrzeni publicznej.
ZAKRES ZADAŃ	Projekt polegać będzie na budowie ronda na skrzyżowaniu głównych ulic powiatowych - ulicy Bielskiej i ulicy Cieszyńskiej.

SZACUNKOWA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	4 500 000,00 zł
OKRES REALIZACJI	2018-2023
PLANOWANE EFEKTY/PRODUKT	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (przebudowie, odbudowie, rozbudowie, modernizacji), a tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe, gospodarcze, turystyczne: 1
REZULTAT	Poprawa bezpieczeństwa, w tym zmniejszenie liczby wypadków drogowych: 10 [%]
POMIAR REZULTATÓW	Dane beneficjenta

11. Harmonogram realizacji programu

W celu monitorowania postępów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także osiągniętych rezultatów należy sprawdzić czy zadania są realizowane zgodnie z harmonogramem zawartym w tabeli 32. Przedsięwzięcia zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Chybie będą realizowane w latach 2017-2023. Większość przedsięwzięć będzie realizowana w latach 2018-2023.

Tabela 32. Harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Rok						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Aktywny powiat cieszyński - program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej							

2	Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2								
3	Termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40								
4	Przebudowa budynku przy ulicy Niższej 3 we Frelichowie								
5	Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia								
6	Przygotowanie terenów byłych pól irygacyjnych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie								
7	„Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie” - teren Frelichowa								
8	Wzrost kompetencji cyfrowych i językowych mieszkańców na terenach rewitalizowanych								
9	Aktywizacja społeczności lokalnej na terenach rewitalizowanych								
10	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych								
11	Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Cieszyńskiej i Bielskiej								

12. Finansowanie programu

Istotnym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji są środki europejskie, pochodzące przede wszystkim z Regionalnego Programu Operacyjnego oraz środki własne Gminy. Inne możliwe źródła finansowania to: środki budżetu państwa, środki jednostek samorządu terytorialnego, a także środki prywatne.

Poniżej zamieszczono wykaz (tabela 33) wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z całkowitą kwotą realizacji przedsięwzięcia oraz możliwymi źródłami finansowania.

Tabela 33. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość całkowita przedsięwzięcia [zł]	Finansowanie ze środków własnych podmiotu realizującego [%]	Finansowanie z funduszy unijnych (EFRR, EFS) [%]
1	Aktywny powiat cieszyński - program aktywacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej	5 528 462,59	15%	85%
2	Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2	6 500 000,00	5%	95% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
3	Termomodernizacja budynku przy ulicy Białskiej 40	1 000 000,00	5%	95% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 - RUT Subregion Północny
4	Przebudowa budynku przy ulicy Nizelnej 3 we Frelichowie	500 000,00	50%	50% PROW 2014-2020
5	Zagospodarowanie parku w Centrum Chybia	100 000,00	5%	95% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
6	Przygotowanie terenów byłych pól ryglacyjnych pod inwestycje w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji oraz przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie	1 500 000,00	15%-50%	50% Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 85% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
7	Ochrona wód zlokalizacji wody pitnej dla aglomeracji Ciernego Śląska poprzez	59 815 010,61	36,25%	63,75% Regionalny Program Operacyjny

uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie - teren Frelichowa				Infrastruktura i Środowisko (POIS 2014-2020)
Wzrost kompetencji cyfrowych i językowych mieszkańców na terenach rewitalizowanych	200 000,00	10%		90% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014
Aktywizacja społeczności lokalnej na terenach rewitalizowanych	200 000,00	10%		90% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014
Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych	300 000,00	10%		90% Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014
Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę fontań na skrzyżowaniu ulic Cieszyńskiej i Białskiej	4 500 000,00	36,36%-50%		50% Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 63,63% Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

13. System zarządzania Lokalnego Programu Rewitalizacji

System zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Chybie na lata 2016-2023 na poziomie decyzyjnym i wdrożeniowym został przedstawiony w tabeli 34.

Tabela 34. Kompetencje Rady Gminy Chybie, Wójta Gminy Chybie i Zespołu ds. Rewitalizacji w systemie zarządzania realizacją LPR

Podmiot	Zakres zadań

POZIOM DECYZYJNY	
Rada Gminy Chybie	uchwała Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Chybie na lata 2016-2023, przyjmuje zmiany (modyfikacje) w LPR wprowadzone po konsultacjach spotecznych projektu, podejmuje inne decyzje (w tym uchwały) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji LPR.
Wójt Gminy Chybie	prowadzi ogólną koordynację nad opracowywaniem LPR, przygotowuje informację z realizacji LPR, powołuje Zespół ds. Rewitalizacji, podejmuje decyzje (merytoryczne i organizacyjne) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji LPR.
Zespół ds. Rewitalizacji	Zespół ds. Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji, Zespół ds. Rewitalizacji pełni funkcję opiniodawczą doradcą Wójta Gminy, Zespół ds. Rewitalizacji posiada uprawnienia do wyrażania opinii, w tym m.in. dotyczących informacji z realizacji LPR, rocznych harmonogramów realizacji LPR, raportów z ewaluacji LPR, oraz posiada uprawnienia do wyrażania propozycji rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji.
POZIOM WDROŻENIOWY	
Wójt Gminy Chybie	podejmuje decyzje o potrzebie weryfikacji Programu na podstawie wniosków Zespołu ds. Rewitalizacji, jak i Partnerów Programu, prowadzi ogólną koordynację nad opracowywaniem LPR, nadzoruje prace Zespołu ds. Rewitalizacji, przyjmuje roczny harmonogram realizacji LPR,

POZIOM DECYZYJNY	
Rada Gminy Chybie	uchwała aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji
Zespół ds. Rewitalizacji	upowszechnia wśród lokalnej społeczności informacje na temat postępów w realizacji założeń LPR, określa standardy bieżącego monitorowania wdrażania LPR (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu), rekomenduje zmiany w LPR, sporządza okresowe sprawozdania z realizacji LPR, tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych, poszukuje nowych Partnerów do realizacji istotnych przedsięwzięć, wspiera Partnerów w poszukiwaniu zewnętrznych środków na realizację przedsięwzięć wpisujących się w założenia LPR, monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań uwzględnionych w LPR, zbiera propozycje zadań do LPR.
Wnioskodawcy przedsięwzięć rewitalizacyjnych	realizują przedsięwzięcia rewitalizacyjne spójne z wizją celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania, współpracują z Zespołem ds. Rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z kompetencjami, w pierwszej kolejności wskazano organ stanowiący oraz organ wykonawczy Gminy. Ten pierwszy – Rada Gminy Chybie – będzie odpowiedzialny za podejmowanie decyzji stwarzających główne ramy dla funkcjonowania systemu wdrażania LPR (np. przyjęcie LPR, zmiany w WPF, zabezpieczenie środków finansowych w budżecie gminy).

Wójt Gminy Chybie to podmiot właściwy w kwestiach dotyczących bieżącej organizacji i nadzoru nad realizacją LPR oraz podmiotów zaangażowanych w ten proces. Zespół ds. Rewitalizacji został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Chybie. W skład Zespołu wchodziją przedstawiciele Urzędu Gminy Chybie, Rady Gminy Chybie, przedstawiciele podmiotów prywatnych, prowadzących działalność gospodarczą, organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy Gminy Chybie:

- Ewelina Dobrowolska – Radomińska - Z-ca Wójta Gminy Chybie,
- Agnieszka Kuczaty – Inspektor – UG Chybie,
- Małgorzata Kowalska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Czesław Puzoń – Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-życie – przedstawiciel organizacji pozarządowych,
- Grzegorz Ochodek – Sotrys Michca – przedstawiciel mieszkańców,
- Leszek Jasek – Przewodniczący Rady Gminy Chybie - przedstawiciel mieszkańców i przedsiębiorców,
- Sebastian Strzadala – przedstawiciel mieszkańców i przedsiębiorców.

Zespół ds. Rewitalizacji stanowi on forum współpracy i dialogu na rzecz rewitalizacji, integrujący działalność organów gminy, lokalnej administracji, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców – wszystkich tych interesariuszy, którzy mogą i chcą się włączyć w proces wypracowania obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej.

Jednocześnie Zespół Rewitalizacji będzie podmiotem prowadzącym bezpośrednią koordynację nad wdrażaniem LPR, realizujący szereg zadań organizacyjnych, analitycznych i informacyjnych. Właściwe merytorycznie wydziały/referaty Urzędu Gminy Chybie oraz gminne jednostki organizacyjne (np. GOPS) z jednej strony będą bezpośrednimi realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, z drugiej zaś – z racji swego osadzenia kompetencyjnego – będą mogły pełnić funkcję wspierającą (organizacyjnie), informacyjną w odniesieniu do innych interesariuszy (zarówno wnioskodawców, jak i beneficjentów rewitalizacji).

Pozostali wnioskodawcy to podmioty (prywatne, publiczne czy organizacje pozarządowe), które poprzez realizację zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą się przyczyniały do implementacji założeń rewitalizacji. Zarówno administracja gminy, jak i pozostałe podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne powinny

pozostawać we współpracy z Zespołem ds. Rewitalizacji w celu usprawniania procesów rewitalizacji (poprzez uczestnictwo w monitoringu i ewaluacji LPR).

14. Komplementarność procesu rewitalizacji

Komplementarność jest jednym z kluczowych aspektów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu następujących aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Uwzględnienie komplementarności w planowaniu i wdrażaniu rewitalizacji polegające na zapewnieniu powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, jak również pomiędzy przedsięwzięciami a systemem ich implementacji przyczyni się do wzmocnienia skuteczności oraz efektywności realizacji rewitalizacji.

14.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Chybie została zapewniona dzięki skupieniu przedsięwzięć wybranych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone po przeprowadzeniu dokładnej analizy istotnych problemów w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzennie-funkcjonalnej i środowiskowej oraz z uwzględnieniem uwag mieszkańców wnoszonych podczas konsultacji społecznych. Uwzględnienie zarówno danych obiektywnych (GIS, UG, GOPS), jak i opinii społeczeństwa świadczy o trafności przestrzennej zaplanowanej w ramach rewitalizacji interwencji. Wszystkie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią odzwierciedlenie problemów i potrzeb wytypowanych podobszarów. Realizacja przedsięwzięć przyniesie pozytywne skutki dla obywateli, ponieważ mają one charakter komplementarny – projekty są wzajemnie powiązane ze względu na fakt realizacji w pierwszej kolejności działań o wymiarze infrastrukturalnym (np.

przedsięwzięcie II-V), które stworzą niezbędną (z perspektywy celów rewitalizacji) przestrzeń dla rozwoju projektów „miękkich” wzmacniających tkankę społeczną. Część przedsięwzięć dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej. Z infrastruktury tej korzystać będą mogli mieszkańcy wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej Gminy. Realizacja przedsięwzięcia I i IX wpłynie na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz na podniesienie kompetencji cyfrowych i językowych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Z kolei przedsięwzięcie X pn.: „Promocja przedsiębiorczości i samo zatrudnienia ma obszarach rewitalizowanych przyczyni się do zwiększenia aktywizacji i integracji społecznej lokalnej, zamieszkującej obszar rewitalizowany. Ponadto projekt będzie miał za zadanie promowanie aktywnych postaw społecznych, w tym wolontariatu oraz możliwości zrzeczenia się i zakładania organizacji pozarządowych takich jak stowarzyszenia w szczególności wśród osób młodych.

Część przedsięwzięć realizowana będzie w ścisłym centrum Gminy – w podobszarze rewitalizacji Chybie (przedsięwzięcie I-III, V, IX-XI). Z tego podobszaru rewitalizacji korzystać będzie największa liczba mieszkańców Gminy z racji pełnienia przez niego ważnych funkcji społecznych, administracyjnych i usługowych. Zaplanowane przedsięwzięcia będą realizowane również na drugim podobszarze rewitalizacji Frelichów (przedsięwzięcie IV, VI, VII, VIII). Planowane działania będą prowadzone dla dzieci i młodzieży, osób starszych zamieszkujących obszar rewitalizacji, a także dla wszystkich zainteresowanych. Realizacja każdego z nich przyczyni się do realizacji celów Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie. Planowane przedsięwzięcia wpłyną na rozwój kulturalny mieszkańców, ich integrację oraz poprawią stan infrastruktury.

Efekt zrealizowanych przedsięwzięć będzie pozytywnie wpływał na zwiększenie kapitału społecznego całej gminy Chybie, a dzięki kompleksowej realizacji przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji i obszarze zdegradowanym uniknie się przenoszenia sytuacji kryzysowej na inne obszary.

14.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa w LPR została zapewniona na poziomie poszukiwania rozwiązań (przedsięwzięć) prowadzących do ograniczenia problemów i zaspokojenia potrzeb, a następnie określenia harmonogramu ich realizacji.

Zaplanowane przedsięwzięcia są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Gwarancją komplementarności problemowej ma za zadanie zapobieganie fragmentacji działań i skupienie uwagi na holistycznym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Zadania infrastrukturalne związane z przebudową zniszczonych budynków użyteczności publicznej bądź modernizacją zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców).

W diagnozie wykazano, iż na obszarze rewitalizacji występuje nagromadzenie problemów w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennie-środowiskowej. W związku z powyższym w ramach przeciwdziałania wspomnianym problemom w pierwszej kolejności skupiono się na działaniach skierowanych na ich zminimalizowanie.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie istotnym przedsięwzięciem jest program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej – „Aktywny powiat cieszyński” (przedsięwzięcie I), który ma na celu zwiększenie zdolności zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej. Program ten ma również za zadanie zminimalizowanie wykluczenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych oraz osób przebywających i opuszczających rodzinę zastępczą i placówki opiekuńczo-wychowawcze. Spełnienie wcześniej wspomnianych działań będzie realizowane poprzez m.in. poradnictwo psychologiczne i doradztwo zawodowe, szkolenia miękkie, kursy i/lub szkolenia zawodowe oraz realizację programu PAI (Program Aktywizacja i Integracja).

Kolejnym przedsięwzięciem mającym na celu zwiększenie integracji społeczno-zawodowej oraz zwiększenie zdolności zatrudnienia jest przedsięwzięcie dotyczące wzrostu kompetencji cyfrowych i językowych mieszkańców na terenach rewitalizacji (przedsięwzięcie XIII). W dłuższej perspektywie projekt ten ma zapobiegać wykluczeniu społecznemu, bezrobociu, uzależnieniu od korzystania z pomocy społecznej, przyjmowaniu bierniej postawy i oddalaniu się od rynku pracy. Spełnienie wyżej wspomnianych założeń będzie wymagać zrealizowania kursów i szkoleń z zakresu ICT oraz języków obcych. Komplementarne do wspomnianych działań są również przedsięwzięcia zwiększające integrację mieszkańców: Przebudowa Domu Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 (przedsięwzięcie II), zagospodarowanie parku w Centrum Chybia

(przedsięwzięcie V), aktywizacja społeczności lokalnej na terenach rewitalizowanych (przedsięwzięcie IX).

Dodatkowo, w celu zwiększenia poziomu przedsiębiorczości i możliwości rozwoju działalności gospodarczej realizowane będą przedsięwzięcia VI oraz X, które będą się wzajemnie uzupełniały. Przygotowanie terenów byłych pól irygacyjnych pod inwestycje, przebudowa ulicy Polnej we Frelichowie oraz przedsięwzięcie związane z promocją przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych przyrzynią się do zwiększenia powierzchni terenu przeznaczanego pod działalność gospodarczą, usprawnieniem dostępu do tych terenów oraz wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców.

Ponadto, przedsięwzięcia II, III, V, i VI podniosą estetykę przestrzeni publicznej oraz poprawią funkcjonalność terenu z przeznaczeniem na cele rekreacyjne i społeczne. Wcześniej wspomniane przedsięwzięcia są komplementarne do przedsięwzięcia IV – rewitalizacji budynku przy ulicy Nizicznej 3 we Frelichowie pod działalność agroturystyczną, który przyrzyni się do poprawy estetyki przestrzeni i funkcjonalności przestrzeni publicznej. Przedsięwzięciem, które również przyrzyni się do poprawy estetyki przestrzeni i funkcjonalności zagospodarowanej przestrzeni publicznej jest budowa ronda na skrzyżowaniu ulic Głyszyskiej i Bielskiej (przedsięwzięcie XI). Dodatkowo budowa ronda wpłynie znacząco na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy Chybie.

Działanie rewitalizacyjne związane remontem infrastruktury technicznej - termomodernizacja budynku przy ulicy Bielskiej 40 (przedsięwzięcie III), postuży zarówno jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i podniesienia estetyki przestrzeni publicznej oraz będzie mieć pozytywny wpływ na poprawę jakość środowiska naturalnego (ograniczenie zanieczyszczenia powietrza). Przedsięwzięcie będzie polegać na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, wymianie źródła ciepła oraz wykonanie nowej elewacji. Przedsięwzięciem komplementarnym do III jest przedsięwzięcie VIII - „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie” - teren Frelichowa, które również ma na celu poprawę jakości środowiska naturalnego na terenie Gminy Chybie.

Dodatkowo w celu wykazania komplementarności karty proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawierają prognozowane rezultaty oraz informacje na

temat oddziaływania danego projektu w odniesieniu do pięciu sfer: Będzie to przeciwdziałało fragmentaryzacji zadań, a rewitalizacja uzyska kompleksowy charakter. Dla LPR przyjęto ponadto zestawienie wskaźników, które pozwolą ocenić tempo oraz zakres realizacji całego programu – na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania.

W tabeli 35 zamieszczono zestawienie charakteru powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami podstawowymi realizowanymi w ramach Programu.

Tabela 35. Charakter powiązań pomiędzy przedsięwzięciami

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
I		x										
II			x									
III				x								
IV					x							
V						x						
VI							x					
VII								x				
VIII									x			
IX										x		
X											x	
XI												x

Charakter powiązań:

	Neutrałne

14.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna przejawia się w systemie zarządzania który został zaprojektowany na potrzeby implementacji LPR, tym samym zapewniona zostanie współpraca i współdziałania różnych podmiotów działających na rzecz realizacji Programu i poprawy stwierdzonej sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego. Za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie odpowiada Wójt Gminy Chybie, przy współpracy z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz Partnerami Programu. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane w rozdziale 13. System zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zespół ds. Rewitalizacji został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Chybie. Będzie poza rolę opiniodawczą, pełnił również rolę wykonawczą i zarządczą programu. Tym samym Zespół ds. Rewitalizacji koordynuje włączenie nowych podmiotów i interesariuszy w proces rewitalizacji oraz wspiera Partnerów Programu, w realizacji przez nich zadań, pomagając im poszukiwać funduszy na ich realizację. Aby to osiągnąć Zespół ds. Rewitalizacji realizuje zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat Programu i jego realizacji, prowadzenia konsultacji społecznych oraz mobilizacji zasobów, które powinny lub mogą działać na rzecz realizacji Programu.

Każdy potencjalny Partner Programu dzięki działaniom Zespołu ds. Rewitalizacji ma zapewniony dostęp do informacji na temat realizacji założeń programu oraz ma szansę uczestniczyć w działaniach edukacyjno-szkoleniowych, w których dowie się w jaki sposób może zgłaszać i realizować zaproponowane przez siebie zadania. Dodatkowo w ramach procedur zarządczych przewidziano możliwość zgłaszania nowych zadań oraz uwag do istniejącego Programu Rewitalizacji przez wszystkich zainteresowanych. W ten sposób każdy Partner będzie miał wpływ na realizację Programu.

14.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa oznacza spójność przedsięwzięć rewitalizacyjnych podejmowanych w poprzednich okresach programowania z celami, kierunkami oraz zaplanowanymi przedsięwzięciami określonymi w LPR.

Gmina Chybie w poprzednim okresie programowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 realizowała siedem przedsięwzięć pn.: „Budowa parkingu dla samochodów osobowych wraz z budową odwodnienia przy ośrodku zdrowia w centrum miejscowości Chybie”, „Remont chodnika w centrum miejscowości Chybie”, „Remont chodnika w centrum miejscowości Chybie – etap II”, „Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Krótkiej w Mnichu”, „Przebudowa chodnika - pobocza pieszego w centrum miejscowości Zaborze - ul. K. Miarki”, „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górniego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie – etap II zad. 1” oraz „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górniego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie – etap II zad. 2”. Tym samym przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie m.in. poprzez realizację przedsięwzięcia XI.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL) na lata 2007-2013, Gmina Chybie otrzymała dofinansowanie na dwa przedsięwzięcia pn.: „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Mnichu” oraz „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górniego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie - etap I”. Wcześniej wspomniane przedsięwzięcia miały na celu rozwój infrastrukturalny oraz ochronę środowiska na terenie gminy Chybie. Ciąg dalszy tych działań odzwierciedla m.in. przedsięwzięcie III.

Ponadto, na terenie Gminy Chybie realizowane były przedsięwzięcia z Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” (PO Ryby), Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), Programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO WT) na lata 2007-2013 oraz Programu Infrastruktura i Środowisko (PIIŚ) na lata 2007-2013, które mają swoją kontynuację m.in. w przedsięwzięciach I oraz II.

Gmina Chybie otrzymała również dofinansowanie na przedsięwzięcia od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Katowicach oraz od Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W tabeli 36 przedstawiono wykaz zrealizowanych działań na terenie gminy Chybie w poprzednim okresie finansowania (2007-2013).

Tabela 36. Wykaz projektów Gminy Chybie z dofinansowaniem ze środków unijnych w latach 2007-2013

1	PROW 2007-2013	Budowa parkingu dla samochodów osobowych wraz z budową odwodnienia przy ośrodku zdrowia w centrum miejscowości Chybie
2	PROW 2007-2013	Remont chodnika w centrum miejscowości Chybie
3	PROW 2007-2013	Remont chodnika w centrum miejscowości Chybie – etap II
4	PO Ryby	„Remont piwnic budynku Gminnego Ośrodka Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 w Chybiu”
5	PO WT 2007-2013	Scena pod Gwiazdami
6	PO WT 2007-2013	Transgranicznie dla dzieci
7	PO WT 2007-2013	Z sąsiadem lepiej! Chybie – Terliczko na start
8	PROW 2007-2013	Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Krótkiej w Mnichu
9	PROW 2007-2013	Przebudowa chodnika - pobocza pieszego w centrum miejscowości Zaborza - ul. K. Marki
10	PO Ryby 2007-2013	„Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w części wysokiej Gminnego Ośrodka Kultury przy ul. Cieszyńskiej 2 w Chybiu”
11	RPO WSL 2007-2013	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Mnichu
12	RPO WSL 2007-2013	Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie – etap I
13	PROW 2007-2013	Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie – etap II zad. 1
14	PROW 2007-2013	Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie – etap II zad. 2
	WFOŚiGW w Katowicach	

15	POiŚ 2007-2013	Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie – etap II zad. 3
16	NI:OŚiGW 2007-2013	Budowa podłączeń do budynków wykonanych w ramach projektów „Ochrona wód zbiornika wody pitnej dla Aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chybie”
17	PO KL	„Akademia równych szans”
18	PO KL	„Angielski i komputer nie jest mi obcy”

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Chybie

14.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania LPR została zapewniona poprzez określenie oraz łączenie różnych źródeł finansowania. Przewidziano zarówno przedsięwzięcia współfinansowane przez sektor prywatny, jak i publiczny, środki osób/podmiotów indywidualnych, sektora pozarządowego, jak i pieniądze publiczne – gminne, powiatowe, znajdujące się w dyspozycji jednostek Skarbu Państwa, czy też ostatecznie wspierane realizowane w ramach pomocy Unii Europejskiej. Także perspektywa przedmiotowa pozwala wskazać różne źródła finansowania, jak np. EFRR, EFS, FS. Komplementarność źródeł finansowania określona została w rozdziale dotyczącym szacunkowych ram finansowych GPR, gdzie na poziomie szczegółowego opisu przedsięwzięć określono źródła publiczne i prywatne (ze wskazaniem potencjalnych projektodawców/grantodawców).

Gmina Chybie w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji. Jednakże, w trakcie trwania Programu, zakłada się prowadzenie działań edukacyjnych dla różnych podmiotów z zakresu możliwości włączenia się w proces rewitalizacji. Mając to na uwadze, Gmina w trakcie realizacji Programu, będzie starała pozyskać się Partnerów partycypujących w kosztach realizacji działań i projektów służących wyprzedzaniu obszaru ze stanu kryzysowego poprzez współpracę z różnymi podmiotami.

15. Monitorowanie i ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji

Aby proces rewitalizacji był odpowiednio przeprowadzany niezbędne jest stosowanie systemu monitorowania etapów jego realizacji. Nadzór polegać będzie na gromadzeniu i analizowaniu informacji o realizacji przyjętych projektów. Analiza zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych pozwoli, w przypadku wystąpienia takiej konieczności, na wczesne wykrycie niezgodności, a także pozwoli na zapobiegnięcie możliwych do rozpoznania komplikacji.

W monitorowaniu brać winny udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji, a szczególności:

- Rada Gminy Chybie,
- Wójt Gminy Chybie,
- Zespół ds. Rewitalizacji,
- Beneficjenci Programu.

Szczególna rola w procesie monitoringu przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych, ujętych w niniejszym dokumencie, projektów.

Na poziomie monitorowania Programu Rewitalizacji głównym podmiotem, monitorującym oraz dokonującym oceny osiągnięcia założonych wskaźników będzie Zespół ds. Rewitalizacji, a w odniesieniu do osiągania celów strategicznych i wyznaczonych kierunków działań rewitalizacji Rada Gminy i Wójt Gminy.

Rola Zespołu ds. Rewitalizacji obejmować będzie jednocześnie monitoring oraz sprawozdawczość. Sprawozdania z realizacji programów (rzeczowo-finansowe) przedkładać powinny być przez Radę Gminy, Wójtowi Gminy w formie sprawozdania rocznego, a także załączone do sprawozdania z realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie.

Jednym z celów prowadzenia monitoringu LPR jest dostarczenie informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy - na poziomie pojedynczego projektu, jak i całego Programu. Zgodnie z zasadami w zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielić na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy dostarcza informacji, obrazujących postępowanie we wdrażaniu programu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do przyjętych celów. Dane wykorzystywane przy monitorowaniu powinny zostać skwantyfikowane i

obrazować postęp we wdrażaniu oraz rezultaty działań, w podziale na dwie kategorie wskaźników:

- wskaźniki produktu, które odnoszą się do rzeczowych efektów działalności i są liczone w jednostkach materialnych,
- wskaźniki rezultatu, odpowiadające bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Programu, które mogą mieć formę wskaźników materialnych lub finansowych.

Powyższe wskaźniki zostały wskazane w tabelach danego przedsięwzięcia (por. rozdział 9. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz rozdział 10. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne). Tabela 37 przedstawia wskaźniki produktu i rezultatu, które zostaną wykorzystane do monitoringu i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 37. Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów (placów, skwerów, terenów inwestycyjnych)	m ²	0	280 000
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (przebudowie, odbudowie, rozbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, gospodarcze, turystyczne	szafka	0	4
Liczba osób biorących udział w warsztatach i konferencjach	osoba	0	40
Liczba osób objętych wsparciem społeczno-zawodowym	osoba	0	110
Liczba organizacji biorących udział w projekcie, w tym pozarządowych	szafka	0	5
Długość zrewitalizowanych dróg	m	0	900
Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szafka	0	1
Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	0	46,8
Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych wspartych w zakresie osadów	szafka	0	1
Przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych	szafka	0	120
Ilość zainstalowanych paneli	szafka	0	120
WSKAŹNIKI REZULTATU			
Liczba osób korzystających ze wsparcia	osoba	0	3760

Infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym: na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, gospodarcze, turystyczne				
Liczba uczestników przedsięwzięcia, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w sferze społeczno-zawodowej, w tym podnieśli swoje kompetencje, kwalifikacje zawodowe, zdobyli wiedzę na temat zakładania organizacji pozarządowych, zdobyli wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia	osoba	0	110	
Liczba osób korzystających z usług centrów wolontariatu	osoba	0	20	
Liczba działalności gospodarczych korzystających ze wsparcia infrastruktury, obiektów i obszarów poddanych rewitalizacji (przebudowie, rozbudowie, odbudowie, modernizacji), w tym na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, gospodarcze, turystyczne:	szluk	0	10	
Poprawa stanu środowiska naturalnego, w tym spadek emisji CO ₂	ton/rok	0	57	
Ograniczenie zużycia energii pierwotnej	KWh/rok	0	273 196	
Liczba przedsięwzięć, które powstały na zrewitalizowanym obszarze	szluka	0	2	
Liczba utworzonych miejsc pracy powstałych w wyniku procesów rewitalizacyjnych	szluka	0	40	
Poprawa bezpieczeństwa, w tym zmniejszenie liczby wypadków drogowych	%	0	10	
Liczba osób, które uruchomią działalność gospodarczą	osoba	0	10	
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CJ)	RLM	0	2979	
Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu	RLM	0	2979	

Poszczególne przedsięwzięcia będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Ewaluacja ta uwzględniana będzie następujące kryteria oceny przedstawione w tabeli 38.

Tabela 38. Karta oceny realizacji przedsięwzięcia

Ocena przedsięwzięcia	Tak	Nie
Traktność interwencji – czy cele interwencji były zgodne ze zidentyfikowanymi problemami i potrzebami?		
Skuteczność – czy efekt, który osiągnięto jest tym, który planowano osiągnąć		
Uzyskanie wskaźników – czy uzyskano planowane wskaźniki rewitalizacji:		
<ul style="list-style-type: none"> czy planowane wskaźniki korelują ze stwierdzonymi problemami na obszarze rewitalizacji 		
<ul style="list-style-type: none"> czy uzyskano planowane produkty danego przedsięwzięcia 		
<ul style="list-style-type: none"> czy uzyskano planowane rezultaty danego przedsięwzięcia 		
<ul style="list-style-type: none"> czy planowane wskaźniki odzwierciedlają poprawę stwierdzonej sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji 		
Użyteczność – czy interwencja spełnia oczekiwania adresatów		
Trwałość – czy osiągnięte efekty przedsięwzięcia mają trwały charakter		

Monitoring finansowy dostarcza danych, dotyczących finansowych aspektów realizacji Programu i stanowi podstawę do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Powinien odbywać się w oparciu o sprawozdania – okresowe, roczne oraz końcowe (obejmujące projekt, cele szczegółowe, Program Rewitalizacji), które przedstawiane są:

- Zespołowi ds. Rewitalizacji – w formie okresowych sprawozdań, przedkładanych przez beneficjentów projektów, które uzyskały wsparcie w ramach RPO WSL lub innych funduszy UE,
- Radzie Gminy – w formie rocznych sprawozdań przedkładanych przez Zespół ds. Rewitalizacji w zakresie realizacji i sposobu finansowania Programu,

- **Wójtowi Gminy Chybie** – w formie sprawozdań przedkładanych przez Radę Gminy, dotyczących finansowania w odniesieniu do Programu – w podziale na cele strategiczne rewitalizacji.

Dane zawarte w tych sprawozdaniach obejmować powinny wysokość wkładu finansowego, pochodzącego ze środków publicznych (wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stan zaawansowania realizacji zadania w ujęciu procentowym), z wyszczególnieniem:

- wkładu wspólnotowego: ogółem oraz pozyskanych środków z EFRR/EFS,
- krajowego wkładu publicznego: ogółem oraz budżet państwa, budżet jednostek samorządu terytorialnego szczebla regionalnego, budżet gminy, inne środki publiczne (fundusze celowe, środki specjalne),
- środków z pożyczek na prefinansowanie,
- środków z pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- środków prywatnych,
- innych środków.

Dodatkowo sprawozdania winny zawierać informacje na temat postępu realizacji planu finansowego odpowiednio projektu lub Programu, w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny.

Niezbędnym elementem zarządzania procesem rewitalizacji jest uwzględnianie w nim udziału społecznego nie tylko na etapie planowania i wdrażania, ale także na etapie monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji (por. rozdział 16. Partycypacja społeczna w procesie przygotowywania LPR).

16. Partycypacja społeczna w procesie przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Według Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (z dnia 2 sierpnia 2016r.) partycypacja społeczna wpisana jest w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu – diagnozowania, programowania, wdrażania, oraz monitorowania. W niniejszym opracowaniu uwzględniono partycypację społeczną na wszystkich wymaganych etapach rewitalizacji. Na konieczność partycypacji społecznej w procesach rewitalizacji wskazuje również dokument „Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020". Zwrócono w nim uwagę na fundamentalne znaczenie partycypacji dla powodzenia procesów rewitalizacyjnych.

Interesariuszami rewitalizacji na wszystkich etapach opracowywania dokumentu LPR byli mieszkańcy Gminy Chybie, w szczególności zaś mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji, działających na terenie gminy, przedstawiciele stowarzyszeń, pracownicy jednostek samorządu terytorialnego (Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej), lokalni przedsiębiorcy oraz właściciele nieruchomości.

16.1. Diagnozowanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Pierwszym etapem konsultacji społecznych było zebranie opinii od interesariuszy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wcześniej wspomniane konsultacje miały na celu zebranie uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chybie. Informacja o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Chybie pojawiło się na oficjalnej stronie internetowej Gminy Chybie 06.10.2016r. (http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3532&akcja=artykul).

Konsultacje przeprowadzane były w okresie 10.10.2016r. do 10.11.2016r. w formie:

- spotkania otwartego w formie warsztatów i debaty publicznej, umożliwiających omówienie i ocenę wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chybie - spotkanie odbyło się 14.10.2016, o godz. 16.00 w KLAPS, ul. Cieszyńska 2,
- zbierania uwag, propozycji i opinii w formie papierowej i elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione formularze można było dostarczyć: drogą elektroniczną na adres: projekty@chybie.pl, osobiście lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Chybie, ul. Bielska 78, 43-520 Chybie,
- materiału informacyjnego oraz formularza konsultacyjnego, które były dostępne od dnia 10.10.2016r. w siedzibie Urzędu Gminy w Chybie – pok. nr 2.

W terminie 14 dni od zakończenia konsultacji Wójt Gminy Chybie podał do publicznej wiadomości wyniki przeprowadzonych konsultacji wraz z uzasadnieniem przez zamieszczenie na stronie internetowej gminy oraz tablicy ogłoszeń. Wyniki

konsultacji społecznych były wiążące dla organów gminy podejmujących rozstrzygnięcie w sprawie objętej konsultacjami.

Ponadto od 06.10.2016 r. na oficjalnej stronie internetowej Gminy Chybie (http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3533&akcja=artyku) ogłoszono informacje zachęcającą mieszkańców Gminy Chybie do wzięcia udziału w badaniu anketowym. Ankiety były dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Gminy (www.chybie.pl) oraz papierowej w siedzibie urzędu (parker, pok. Nr 2). Co więcej, ankiety można było przesiłać listownie na adres Future Green Innovations S.A. ul. Podole 60, skrytka 62, 30-394 Kraków oraz przesiłać mailem na adres rewitalizacja@greenfuture-projekt.pl. Ankieta była dostępna do 21.10.2016 r.

W dniu 07.10.2016 r. na stronie internetowej Gminy Chybie (http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3533&akcja=artyku) zostało zamieszczone zaproszenie na spotkanie skierowane do mieszkańców Gminy. Spotkanie odbyło się 14.10.2016 r. o godzinie 16.00 w AKF Klaps przy ulicy Cieszyńskiej 2. W ramach spotkania mieszkańcy zostali zapoznani z istotnymi informacjami dotyczącymi tematyki rewitalizacji. Dodatkowo podczas spotkania odbyła się dyskusja na temat problemów występujących na obszarze Gminy Chybie, na temat obszarów zdegradowanych oraz obszaru rewitalizacji oraz inwestycji rewitalizacyjnych.

W dniu 22.10.2016r. zostały zakochzone konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na stronie internetowej Gminy Chybie (http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3594&akcja=artyku) został zamieszczony protokół oraz zestawienie uwag z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Dnia	12.12.2016	r.	na	stronie	Gminy	Chybie
<p>(http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3624&akcja=artyku) została zamieszczona informacja odnośnie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Chybie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wcześniej wspomniane konsultacje przeprowadzane były od 12.12.2016 r. do 12.01.2017 r. w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> zbiierania uwag, propozycji i opinii w formie papierowej i elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres projekty@chybie.pl osobiście lub 						

drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy w Chybie, ul. Bielska 78, 43-520 Chybie,

- materiałów informacyjnych oraz formularza konsultacyjnego, które były dostępne od dnia 12.12.2016r. w siedzibie Urzędu Gminy w Chybie - pok. nr 2.

W terminie 14 dni od zakończenia konsultacji Wójt Gminy Chybie podał do publicznej wiadomości wyniki przeprowadzonych konsultacji wraz z uzasadnieniem przez zamieszczone na stronie internetowej gminy oraz tablicy ogłoszeń. Wyniki konsultacji społecznych nie były wiążące dla organów gminy podejmujących rozstrzygnięcie w sprawie objętej konsultacjami. Nie przedstawienie opinii we wskazanym terminie oznaczało rezygnację z prawa do jej wyrażenia.

W ramach wyżej wymienionych form partycypacji konsultowane były kwestie, które zadecydowały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chybie. Zgłoszone w toku działań konsultacyjnych uwagi i opinie zostały uwzględnione. Szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag, opinii i propozycji przedsięwzięć oraz wyniki ankietyzacji zostały zamieszczone w rozdziale III. Diagnoza problemów w gminie na podstawie badań ankietowych mieszkańców.

16.2. Programowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji

Na etapie programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji istotnym mechanizmem włączenia interesariuszy rewitalizacji była możliwość wniesienia własnej propozycji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Łącznie otrzymano 11 propozycji. Weryfikacja została przeprowadzona na podstawie następujących kryteriów: 1) lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji; 2) kompletność przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działania; 3) zakres informacji na temat przedsięwzięcia (kompletność fiszki). Siedem przedsięwzięć zakwalifikowano do przedsięwzięć podstawowych, a pozostałe 4 – do przedsięwzięć uzupełniających.

W	dnia	30.12.2016	r.	na	stronie	internetowej	Gminy	Chybie
<p>(http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3650&akcja=artyku) została zamieszczona informacja zachęcająca mieszkańców Gminy do wypełnienia kart projektów zmierzających odnowienia, przywrócenia lub nadania nowych funkcji wybranych obszarów. Ponadto do wypełniania kart mobilizowani byli wszyscy partnerzy społeczni m.in. organizacje porażkowe, przedsiębiorcy, instytucje kultury oraz grupy nieformalne. Wypełniając karty projektów do Lokalnego Programu</p>								

Rewitalizacji dla Gminy Chybie mieszkańcy mieli możliwość włączyć się aktywnie w proces rewitalizacji Gminy Chybie, który przyczynił się do poprawy życia i ożywienia gospodarczego obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Karty można było składać osobiście w Urzędzie Gminy w Chybiu (Biuro Podawcze, pok. nr 2) lub przesać na adres e-mail: projekty@chybie.pl w terminie do 20.01.2017 r. Dnia 23.01.2017 r. ponownie została ogłoszona informacja zachęcająca interesariuszy do wypełniania kart projektu (http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3693&akcja=artykul). Karty można było składać osobiście w Urzędzie Gminy w Chybiu (Biuro Podawcze, pok. nr 2) lub przesać na adres e-mail: projekty@chybie.pl w terminie do 31.01.2017 r.

Dnia 04.05.2017r. na oficjalnej stronie Gminy Chybie pojawiła się informacja dotyczące konsultacji społecznych projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie na lata 2016-2023” (http://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3839&akcja=artykul), które odbywały się w terminie 04.05.2017-18.05.2017r. Celem konsultacji było zebranie opinii, uwag i propozycji mieszkańców Gminy Chybie dotyczących projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie na lata 2016-2023”. W terminie określonym w ogłoszeniu nikt nie zgłosił uwag.

16.3. Mechanizmy włączania interesariuszy w proces rewitalizacji na etapie wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie miało w szerokim stopniu charakter partycypacyjny ze względu na fakt, iż część planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie realizowana przez podmioty społeczne, które miały możliwość zgłoszenia projektów do LPR m.in. organizację pozarządowe z terenu Gminy Chybie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Wszelkie uwagi zgłaszane przez Partnerów rewitalizacji, a także mieszkańców gminy przysługującej się lepszej organizacji systemu wdrażania rewitalizacji. Cyklicznie przygotowywane roczne sprawozdania z realizacji LPR, opiniowane przez Radę Gminy traktować należy jako plany opracowane w formule współdecydowania.

Włączenie mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Gminy w proces wdrażania i zarządzania LPR będzie zapewnione poprzez:

- realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez sektor społeczny i/lub gospodarczy,
- organizację spotkań z mieszkańcami w celu omówienia bieżącego postępu nad realizacją Programu, kwestią uzyskania funduszy i realizacją planowanych przedsięwzięć oraz ewentualnych zmianach, rozstrzygnięcia pojawiających się wątpliwości, kwestii dotyczących wdrażania LPR, korygowania oczekiwań i uwag ze strony interesariuszy z podjętymi działaniami,
- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej o prowadzonych przedsięwzięciach ujętych w LPR oraz efektach podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

16.3.1. Procedura zgłaszania nowych zadań do LPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia nowego zadania do Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- propozycję nowego przedsięwzięcia, opisaną zgodnie z kartą projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji może zgłosić instytucja użytkownika publicznego lub mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przy czym dana osoba może zgłosić 1 projekt raz na pół roku. Propozycje zadań zbierane będą raz w roku i muszą zostać złożone do Zespołu ds. Rewitalizacji w wyznaczonym przez niego terminie,
- po upływie tego terminu Zespół ds. Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zadań rewitalizacyjnych dla danego obszaru oraz zgłaszają własne zadania,
- na kolejnej sesji Rady Gminy, Zespół ds. Rewitalizacji przedstawia zatwierdzone przedsięwzięcia i poddaje je pod głosowanie Rady Gminy.

16.3.2. Procedura zgłaszania propozycji zmian do LPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia propozycji

zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Chybie. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- propozycję zmian do Programu wraz z uzasadnieniem może zgłosić instytucja użytku publicznego lub mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przy czym dana osoba może zgłosić 1 projekt raz na pół roku. Propozycje zmian zbierane będą raz w roku i muszą zostać złożone do Zespołu ds. Rewitalizacji w wyznaczonym przez niego terminie,
- po upływie tego terminu Zespół ds. Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zmian dotyczących obszaru rewitalizacji,
- na kolejnej sesji Rady Gminy, Zespół ds. Rewitalizacji przedstawia propozycje zatwierdzonych zmian i poddaje je pod głosowanie Rady Gminy.

16.4. Partycypacja społeczna na etapie monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Niezbędnym elementem zarządzania procesem rewitalizacji jest uwzględnianie w nim udziału społecznego nie tylko na etapie planowania i wdrażania, ale także na etapie monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ocena Programu powinna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzennie-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych obszaru rewitalizacji, opartą na wskaźnikach oraz opinie mieszkańców. Partycypacja społeczna na etapie oceny rewitalizacji uwzględniła aktywny udział mieszkańców w szerokich konsultacjach społecznych. Formy i narzędzia aktywnego włączenia mieszkańców w ocenę efektów Lokalnego Programu Rewitalizacji wykorzystywane na końcowym etapie:

- współpraca z Zespołem ds. rewitalizacji,
- prowadzenie monitoringu zewnętrznych źródeł finansowania,
- monitoring rzeczowy Programu na podstawie rocznych sprawozdań,
- badania sondażowe na temat oceny procesów rewitalizacji,
- ankiety z wykorzystaniem mediów społecznościowych np. sondy na stronie internetowych, wydarzenia na facebooku,
- debata z władzami publicznymi na temat rewitalizacji,
- analiza postrzegania zmian przez mieszkańców na obszarze rewitalizacji,
- warsztaty sektorowe, festyny, święta miejscowości połączone z prezentacją efektów rewitalizacji, spacery rewitalizacyjne.

- warsztaty z mieszkańcami.
- Opisywane instrumenty powinny każdorazowo być dostosowane do lokalnych warunków oraz możliwości działania.

17. Ocena oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko projekt niniejszego dokumentu został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

BIBLIOGRAFIA

- Dane z Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>)
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2014 r., WIOŚ w Katowicach (<http://www.katowice.wios.gov.pl/>)
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020
- Stan Środowiska w województwie śląskim w 2014 r., WIOŚ Katowice (<http://www.katowice.wios.gov.pl/>)
- Uchwała Nr V/24/2015 Rady Gminy Chybie z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy Chybie obręb *Mnich*, obejmującego ulicę *Żwirki i Wigury*
- Uchwała Nr VI/39/2015 Rady Gminy Chybie z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chybie
- Uchwała Nr XIII/97/2016 Rady Gminy Chybie w sprawie: *przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Chybie na lata 2015 - 2025*
- Uchwała Nr XV/117/2016 Rady Gminy Chybie z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Chybie obręb *Frelichów* obejmującego tereny byłych *pól irygacyjnych* wraz z terenami przyległymi
- Uchwała Nr XVII/125/2012 Rady Gminy Chybie z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie *uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Chybie*
- Uchwała Nr XXIV/193/09 Rady Gminy Chybie z dnia 17 lutego 2009r. w sprawie *przyjęcia "Programu ochrony środowiska dla Gminy Chybie - aktualizacja"*
- Uchwała Nr XXX/258/2014 Rady Gminy Chybie z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020*
- Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego Nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r. w sprawie: *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.)
- *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, 2 sierpnia 2016 r., Warszawa

STRONY INTERNETOWE

- www.wikivand.com (Dostęp: 10.02.2016 r.)
- www.chybie.pl/ (Dostęp: 10.02.2016 r.)
- www.psh.gov.pl (Dostęp: 13.02.2016 r.)
- www.polskawliczbach.pl/gmina_Chybie (Dostęp: 14.02.2016 r.)
- www.obszary.natura2000.org.pl (Dostęp: 20.02.2016 r.)
- www.biblioteka.chybie.pl (Dostęp: 10.02.2016 r.)
- www.gokchybie.ox.pl (Dostęp: 14.02.2016 r.)

SPIS TABEL

Tabela 1. Powierzchnia i udział procentowy wybranych rodzajów użytkowania gruntów w Gminie Chybie (stan na dzień 31.12.2014)	16
Tabela 2. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014	23
Tabela 3. Liczba przystanków komunikacji publicznej w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa (stan na dzień 08.08.2016)	25
Tabela 4. Sieć wodociągowa w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015	26
Tabela 5. Sieć gazowa w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014	27
Tabela 6. Sieć kanalizacyjna w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015	28
Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych wg siedziby działalności (stan na dzień 25.07.2016)	29
Tabela 8. Działalność gospodarcza w sektorze publicznym i prywatnym w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015	30
Tabela 9. Podmioty gospodarcze w Gminie Chybie wg rodzaju działalności	31
Tabela 10. Finanse publiczne Gminy Chybie w latach 2010 – 2015	32
Tabela 11. Wydatki ogółem Gminy Chybie na poszczególne działy w latach 2010 – 2015	33
Tabela 12. Ludność w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015	35

Tabela 13. Dane demograficzne dla Gminy Chybie (stan na dzień 25.07.2016).....	35
Tabela 14. Ludność w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Chybie (stan na dzień 25.07.2016).....	36
Tabela 15. Przetępczość w Gminie Chybie w latach 2011 – 2014.....	43
Tabela 16. Ruch turystyczny w Gminie Chybie w latach 2010 – 2014.....	44
Tabela 17. Imprezy organizowane w Gminie Chybie w latach 2011 – 2014.....	45
Tabela 18. Dane dotyczące pomocy społecznej na terenie Gminy Chybie w latach 2010 – 2014.4.7	47
Tabela 19. Pomoc społeczna w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa w 2016 r.	48
Tabela 20. Bezrobocie w Gminie Chybie w latach 2010 – 2015.....	49
Tabela 21. Bezrobocie długotrwałe w Gminie Chybie z podziałem na sołectwa (stan na 05.08.2016 r.).....	50
Tabela 22. Propozycje mieszkańców dotyczące projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych.....	60
Tabela 23. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji gminy Chybie.....	63
Tabela 24. Spis ulic na podobszarach w miejscowości Chybie.....	67
Tabela 25. Zestawienie wyników wskaźników – sfera społeczna.....	69
Tabela 26. Zestawienie wyników wskaźników- sfera przestrzenno-funkcyjna, techniczna i gospodarcza.....	69
Tabela 27. Zestawienie wyników wskaźników po normalizacji – sfera społeczna.....	71
Tabela 28. Zestawienie wyników wskaźników po normalizacji– sfera przestrzenno-funkcyjna, techniczna i gospodarcza.....	71
Tabela 29. Zestawienie wskaźników syntetycznych.....	72
Tabela 30. Występowanie problemów w poszczególnych sferach na obszarach w gminie Chybie.....	72
Tabela 31. Obszary rewitalizacji.....	78
Tabela 32. Harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chybie.....	102

Tabela 33. Szczatkowe ramy finansowe przedsięwzięć.....	104
Tabela 34. Kompetencje Rady Gminy Chybie, Wójta Gminy Chybie i Zespołu ds. Rewitalizacji w systemie zarządzania realizacją LPR.....	105
Tabela 35. Charakter powiązań pomiędzy przedsięwzięciami.....	113
Tabela 36. Wykaz projektów Gminy Chybie z dofinansowaniem ze środków unijnych w latach 2007-2013.....	116
Tabela 37. Wskaźniki produktu i rezultatu.....	119
Tabela 38. Karta oceny realizacji przedsięwzięcia.....	121

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 2008 – 2015.....	22
Wykres 2. Powierzchnia [m ²] nieruchomości oddanych do użytku w latach 2008 – 2015.....	23
Wykres 3. Liczba miejsc w przedszkolach w Gminie Chybie.....	37
Wykres 4. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Chybie.....	38
Wykres 5. Szkolnictwo podstawowe – współczynnik skolaryzacji netto.....	39
Wykres 6. Liczba uczniów w gimnazjach w Gminie Chybie.....	39
Wykres 7. Szkolnictwo gimnazjalne – współczynnik skolaryzacji netto.....	40
Wykres 8. Poziom wykształcenia mieszkańców w Gminie Chybie.....	41
Wykres 9. Poziom wykształcenia kobiet w Gminie Chybie.....	41
Wykres 10. Poziom wykształcenia mężczyzn w Gminie Chybie.....	42
Wykres 11. Atrakcyjność Gminy wg osób ankietowanych.....	53
Wykres 12. Opinia ankietowanych dotycząca potrzeby opracowania programu na rzecz ożywienia gospodarstwa, społecznego i przestrzenno-środowiskowego Gminy.....	53
Wykres 13. Obszary, które wymagają rewitalizacji wg osób ankietowanych.....	54
Wykres 14. Opinia ankietowanych odnośnie obszarów zdegradowanych.....	55
Wykres 15. Opinia ankietowanych na temat problemów ekonomicznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji.....	56

Wykres 16. <i>Opinia ankietowanych na temat problemów społecznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji</i>	57
Wykres 17. <i>Opinia ankietowanych na temat problemów związanych za jakością życia, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji</i>	58
Wykres 18. <i>Proponowane przedsięwzięcia i projekty inwestycyjny wg osób ankietowanych</i>	59
Wykres 19. <i>Proponowane przedsięwzięcia i projekty społeczne wg osób ankietowanych</i>	59

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. <i>Gmina Chybie na tle województwa śląskiego i powiatu cieszyńskiego</i>	11
Rysunek 2. <i>Gmina Chybie z podziałem na sołectwa</i>	11
Rysunek 3. <i>Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Chybie</i>	14
Rysunek 4. <i>Stan jakości powietrza atmosferycznego w Gminie Chybie (stan na 09.08.2016 r.)</i>	18
Rysunek 5. <i>Ocena jednolitych części wód powierzchniowych będących zbiornikami</i>	19
Rysunek 6. <i>Granice obszarów objętych analizą wskaźnikową</i>	68
Rysunek 7. <i>Obszary zdegradowane i niezdegradowane w Gminie Chybie</i>	73
Rysunek 8. <i>Lokalizacja obszarów rewitalizacji w gminie Chybie</i>	79

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CHYBIE
Leszek Jasek